

San Juan

*Ixtachihuīn Dios quītachi'xcuhuī'lichi nac
cā'quilhtamacuj*

¹ A'cxni' jāna'j ixcāxui'līcan cā'quilhtamacuj, ixuī'ltza' chā'tin tī tzamā' Tachihuīn. Chuntza' huanican ixpālacata ū'tza' quincāmāsu'yuni'yān Dios. Xla' ixtā'huī'lacha' Dios. Xla' ū'tza' Dios. ² Xapūla ixtā'huī'lh Dios. ³ Tzamā' Tachihuīn cāxui'līlh ixlīpō'ktu tū a'nan; jā tū ixa'nalh palh jā cahuālh ū'tza'. ⁴ Ū'tza' māstā' latamat ē chuntza' litaxtulh a'ktin taxkaket ixpālacataca'n tachi'xcuhuī't. ⁵ Ū'tza' chī a'ktin taxkaket tū māxkakēni'n a'ntza' jā nac cā'pucsua'. Skāhuī'ni' xala' nac cā'pucsua' ē jāla skāhuī' taxkaket.

⁶ Ixuī'lh chā'tin chī'xcu' tī ixuanican Juan, tī Dios macamilh. ⁷ Xla' milh nalīchihuīna'n tī huanican taxkaket ē milh nacālīmaxquī' talacapāstacni' tachi'xcuhuī't nata'a'ka'ī'ni' tī huanican taxkaket. ⁸ Juan jā ū'tza' taxkaket. Xla' xmān quīmāsu'yuchi huā'mā' tī ixlīcāna' taxkaket. ⁹ Tī ixlīcāna' taxkaket ixmimā'lhcus nac cā'quilhtamacuj. Xla' cāmāxkakēni'kō' ixlīpō'ktuca'n tachi'xcuhuī't.

¹⁰ Xla' milh nac cā'quilhtamacuj. Masqui ū'tza' cāxui'līlh cā'quilhtamacuj, tachi'xcuhuī't jā talakapasli. ¹¹ Tī ixla' ticālakmilh ē jā tamaktīni'nli. ¹² Makapitzīn ta'a'ka'ī'lh. Ixlīpō'ktuca'n tī ta'a'ka'ī'lh, xla' cāmaxquī'lh lītli'hui'qui natalītaxtu ixlacstīn Dios. ¹³ Chī talīlacatuncuhuī' ixlacstīn Dios, jā chī talīlacatuncuhuī' ixcamana'ca'n tachi'xcuhuī't. Ixlacstīn Dios jā chī a'ktin ska'ta'

tī lacatuncuhuī'lh ixpālacata ixtapāxuānca'n ē ixtalacapāstacni'ca'n tachi'xcuhuī't. Dios ū'tza' tī cāmaxquī ixlatamatca'n ixlacstīn.

¹⁴ Tī huanican Tachihuīn, xla' quītachi'xcuhuī'lichi nac cā'quilhtamacuj. Xla' ixquincātā'hui'lan. Iclaktzī'uj chī ka'lhī lītli'hui'qui. Huā'mā' lītli'hui'qui ū'tza' ixla' tī ixlīmān ī'Ska'ta' Dios. Xla' lakalhu'manīni'n ē pō'ktu tū huanli ū'tza' ixlīcāna'. ¹⁵ Juan līchihuīna'nli ē huanli:

—Ū'tza' huā'mā' tī iclīchihuīna'nli a'cxni' icuanli tī icpūlani'nī't, ū'tza' ā'chulā' xaka'tla' ē jā quit. Xla' ixuī'ltza' a'cxni' quit iclacatuncuhuī'lh.

¹⁶ Quincātlahuani'nī'ta'n lhūhua' talakalhu'mān, ixpālacata xla' lakalhu'manīni'n. ¹⁷ Moisés quincāmāsu'yuni'n ixlīmāpa'ksīn Dios. Jesucristo quincāmāca'tzīniyān tū ixlīcāna' ē chī quincālakalhu'manān Dios. ¹⁸ Jā tī laktzī'nī't Dios nūn maktin. Tī ixlīmān ī'Ska'ta' tī Dios pāxquī', ū'tza' quincāmāsu'yuni'nī'ta'n Dios.

Juan līchihuīna'nli Jesucristo

Mt. 3:11-12; Mr. 1:7-8; Lc. 3:15-17

¹⁹ Israelitas xalanī'n nac Jerusalén talakmacamilh Juan makapitzīn pālejni' ē levitas. Xlaca'n takelhasqui'nīlh Juan tīchu xla'. ²⁰ Juan cālīmāsu'yulh ē cāhuanilh:

—Jā quit Cristo.

²¹ Takelhasqui'nīpālh:

—¿Tīchu hui'x? ¿Ē hui'x ixa'kchihuīna' Dios tī huanican Elías?

Juan huanli:

—Jā quit.

Takelhasqui'nīpālh:

—¿Ē hui'x ixa'kchihuīna' Dios tī icka'lhīmā'nauj?

Xla' kelhtīni'lh:

—Jā quit.

²² Takelhasqui'nīpālh:

—¿Tīchu hui'x? Caquilāhuaniuj ē chuntza' na'iccāhuaniyāuj tī quincātamacaminī'ta'n. ¿Tīchu hui'x?

²³ Juan cākelhtīlh:

—Quit hua'chi tī palha' na'icuan nac cā'tzaya'nca ti'ya't: “Cacāxtlahua'tit mintalacapāstacni'ca'n ē nakexpa'tā'tit Māpa'ksīni' a'cxni' namin.” Chuntza' huanli ixa'kchihuīna' Dios tī huanican Isaías, a'cxni' huanli:

Camālaksajtīt ixtej Māpa'ksīni'.

²⁴ Nā ixtahui'lāna'lh makapitzīn fariseos tī ixcālakmacamincanī't Juan. ²⁵ Xlaca'n takelhasqui'nīlh:

—¿Tū ixpālacata mā'kpaxīni'mpā't palh jā Cristo hui'x, nūn Elías, nūn ixa'kchihuīna' Dios tī icka'lhīmā'nauj?

²⁶ Juan cāhuanilh:

—Quit iclīmā'kpaxīni'n xcān. Huā'tzā' huī'lh chā'tin tī jā lakapasā'tit. Nā xla' namā'kpaxīni'n. ²⁷ Xla' ā'chulā' xaka'tla' ē jā quit. Quit jā minī'ni' nūn na'icxcutni' ixlīchī'can ixcaclhi'.

²⁸ Pō'ktu huā'mā' a'kspulalh nac Betábara tunta-cut nac Jordán, jā ixmā'kpaxīni'n Juan.

Jesús ixTamālacnūn Dios

²⁹ Ixlīlakalī Juan laktzī'lh Jesús ixlaktalacatzuna'jītēlha ē cāhuanilh tachi'xcuui't:

—Calaktzī'ntit tī mimā'lh. Ū'tza' tī macaminī't Dios ē ū'tza' huanican ixTamālacnūn Dios. Ū'tza' namāpānū quincuentaca'n xalanī'n nac cā'quilhtamacuj. ³⁰ Ū'tza' iclīchihuīna'nli a'cxni'

iccāhuanin: “Tī icpūlani'nī't, ū'tza' ā'chulā' xaka'tla' ē jā quit ixpālacata xla' ixuī'lh'tza' a'cxni' quit iclalatuncuhuī'lh.” ³¹ Masqui quit jāna'j xa'iclakapasa, quit icminī't iclīmā'kpaxīni'n xcān ixpālacata tachi'xcuhuī't nataca'tzī Dios macamilh tī icpūlani'nī't.

³² Nā cāhuanilh Juan:

—Quit iclaktzī'lh Espíritu Santo tī yujchi ē chilh na ixa'cpūn Jesús. Espíritu Santo tasu'yulh hua'chi a'ktin tantzasnān. ³³ Xapūla quit jā xa'icca'tzī tīchu xla'. Quihuanilh Dios tī quimacā'lh na'iclīmā'kpaxīni'n xcān. Dios quihuanilh: “Nalaktzī'na' nayujāchi Espíritu Santo ē nachin na ixa'cpūn chā'tin. Huā'mā' chi'xcu' ū'tza' tī līmā'kpaxīni'n Espíritu Santo.” ³⁴ Iclaktzī'nī'ttza' chī quihuanicanī't. Ū'tza' iclīmāsu'yu quit ū'tza' huā'mā' i'Ska'ta' Dios.

Xapūla ī'scujnu'nī'n Jesús

³⁵ Ixlīlakalī huampala Juan ixcātā'layālh chā'tu' ī'scujnu'nī'n. ³⁶ Laktzī'lh ixtētaxtumā'lh Jesús. Juan laktzī'lh Jesús ē huanli:

—Ū'tza' huā'mā' tī macamilh Dios ē tī huanican ixTamālacnūn Dios.

³⁷ Chā'tu' ī'scujnu'nī'n Juan takexmatli ē tastālani'lh Jesús. ³⁸ Jesús talakspi'tli ē cālaktzī'lh ixtastālani'tēlha ē cāhuanilh:

—¿Tū putzayā'tit?

Xlaca'n tahuanilh:

—Mākelhtahua'kē'ni', ¿jā hui'la'?

³⁹ Jesús cākelhtīlh:

—Cata'ntit ē calaktzī'ntit.

Tatā'a'lh ē talaktzī'lh jā ixuī'lh. Kōtanūtza' hua'chi maktā'ti'tza' ixuanī't, ē chuntza' a'ntza' tatachokolh tzamā' quilhtamacuj.

⁴⁰ Tzamā' chā'tu' tī tastālani'lh Jesús ixpālacata tū ixcāhuaninī't Juan, chā'tin ixuanican Andrés, ixtā'tin Simón Pedro. ⁴¹ Palaj tunca Andrés putzalh ixtā'tin tī ixuanican Simón ē huanilh:

—Ictā'lāpāxtokuitza' Mesías. (Ū'tza' huanicu'tun: Cristo tī lacsacnī't Dios.)

⁴² Andrés tā'a'lh Simón talaktzī'n Jesús. A'cxni' Jesús laktzī'lh Simón ē huanilh:

—Hui'x Simón, ixka'hua'cha Jonás. Hui'x nahuanica'na' Cefas. (Huā'mā' ū'tza' huanicu'tun: Pedro ē nā chihuix.)

Jesús cāta'sani'lh Felipe ē Natanael

⁴³ Ixlīlakalī huampala Jesús ixa'ncu'tun jā huanican Galilea. Tā'lāpāxtokli Felipe ē huanilh:

—Caquistāla'ni'.

⁴⁴ Huā'mā' Felipe xala' nac Betsaida ixuanī't ē nā xala' a'ntza' Andrés ē Pedro. ⁴⁵ Felipe laka'lh Natanael ē huanilh:

—Iclaktzī'nī'tauj chā'tin tī tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios jā Moisés tzo'kli līmāpa'ksīn ē jā tatzo'knulh profetas. Xla' ū'tza' Jesús, ixka'hua'cha José xala' nac Nazaret.

⁴⁶ Natanael huanli:

—¿Ē tzē nataxtu tū xatze nac Nazaret?

Felipe kelhtīh:

—Cata't ē calaktzi'.

⁴⁷ Jesús laktzī'lh Natanael lakmimā'lh ē līhuanli:

—Tī mimā'lh ū'tza' tzeya israelita. Xla' jā a'kskāhuī'nin.

⁴⁸ Natanael kelhasqui'nīlh:

—¿Chī quilīlakapasti?

Jesús huanilh:

—Quit iclaktzī'nī'ta'ntza' xapūla na ixtampīn nac ka'tla' qui'hui' a'cxni' jāna'j ixā'ta'sani'yān Felipe.

⁴⁹ Natanael kelhtīlh:

—Mākelhtahua'kē'ni', hui'x ī'Ska'ta' Dios; hui'x puxcu' nalītahui'la'ya' nac Israel.

⁵⁰ Jesús kelhtīlh:

—Quina'ka'ī'ni'ya' xmān ixpālacata icuanin iclaktzī'nī'ta'n na ixtampīn nac qui'hui'. Nalaktzī'na'cus ā'chulā' xalaka'tla' tū na'ictlahua.

⁵¹ Nā huanli Jesús:

—Ixlīcāna' tū icuaniyān. Hui'xina'n nalaktzī'nā'tit a'kapūn laquī'yālh, ē ángeles tī nacāmacamin Dios. Xlaca'n natatahua'ca' ē natayujāchi na ixa'cpūn Chi'xcu' xala' Tālmā'n. Quit Chi'xcu' xala' Tālmā'n.

2

Tamakaxtokca nac Caná

¹ Ixli'a'ktu'tun quilhtamacuj tamakaxtokca nac a'ktin cā'lacchicni' jā huanican Caná, nac Galilea. Ixtzī' Jesús a'ntza' ixuī'lh. ² Nā ixuanicanī't na'a'n Jesús ē ī'scujnu'nī'n. ³ Sputli xaxcān uva, ē ixtzī' Jesús huanilh:

—Jātza' tū xaxcān uva.

⁴ Jesús kelhtīlh:

—¿Tū ixpālacata quihuani'ya' huā'mā', Nā'? Jāna'j tzucu tū quilītlahuat nahuan.

⁵ Ixtzī' cāhuanilh tī ixtamacascujmā'nalh:

—Catlahua'tit ixlīpō'ktu tū xla' nacāhuaniyān.

⁶ Ixuī'lh pāchāxan tlāmam ixla' chihuix tū ixtamaclacasqui'n israelitas a'cxni'

ixtamakacha'ka'n chuntza' chī ixtahui'latca'n. (Ixta'a'ka'ī' palh maklhūhua' ixtamakacha'ka'n, chuntza' natalītaxtu lactze na ixlacatīn Dios.) Pātunu' tlāmam ixtalītatzumā'lh pātu' o pātu'tun pūxka'tni'. ⁷Jesús cāhuanilh tī ixtamacascujmā'nalh:

—Cacālīmātzuma'tit xcān tzamā' tlāmam.

Chuntza' xlanca'n tamātzumalh. ⁸Jesús cāhuanilh:

—Camācututit macstī'na'j ē calīpini'tit tī cuenta lani' ixla' cā'tani'.

⁹Xla' kelhuāna'lh. Xaxcāntza' uva ixuanī't. Xla' jā ixca'tzī palh xcān ixuanī't ē ixtalakpalīnī'ttza'. Ixtaca'tzī xmān tī ixtamacascujmā'nalh, ixpālacata ū'tunu'n ixtamojōnī't xcān. Chi'xcu' tī cuenta lani' cā'tani' ta'sani'lh tī ixtamāxtokmā'lh ¹⁰ē huanilh:

—Tahui'lat xapūla cāmaxquī'can tī cāta'sani'canī't xatze xaxcān uva. Ā'līstān, a'cxni' tzejtza' tako'tnī't tī cāta'sani'canī't, cāmaxquī'can tū jā xatze. Ē hui'x ā'xmān māsā'pā't tū xatze.

¹¹Ū'tza' huā'mā' tū tlhualh Jesús nac Caná nac Galilea, ū'tza' xapūla lī'a'cnīn. Chuntza' līmāsu'yulh ixlītlī'hui'qui. Ī'scujnu'nī'n talī'a'ka'ī'ni'lh.

¹²Ā'līstān Jesús a'lh nac Capernaum. Tatā'a'lh ixtzī' ē ixtā'timīn ē Ī'scujnu'nī'n. A'ntza' jā lakma'j tatahuī'lh.

Jesús cātamacxtukō'lh tū jā tze na ixpūchakān xaka'tla' templo

Mt. 21:12-13; Mr. 11:15-18; Lc. 19:45-46

¹³Ixtalacatzuna'jīmā'lh ixcā'tani'ca'n lī'israelitas tū huanican pascua. Jesús a'lh nac cā'lacchicni' jā huanican Jerusalén. ¹⁴Tanūlh xaka'tla' nac templo. A'ntza' cālaktzī'lh tī ixtastā'mā'nalh huācax ē borregos ē tantzasnān, ē ā'makapitzīn tī ixtahui'lāna'lh na ixmesaca'n jā ixpūpakxtucan

tumīn. ¹⁵ Jesús tlahualh a'ktin lītasno'knu' ixla' ko'xka', ē cālītansno'kxtukō'lh ixlīpō'ktuca'n nā borregos nā huācax. Cāmakpūspi'tni'lh ixmesaca'n tī ixtapakxtumā'nalh tumīn, ē cāmaka'ni'kō'lh ixtumīnca'n. ¹⁶ Cāhuanilh stā'na'nī'n tantzasnān:

—Camāxtutit tzamā' huā'tzā'. Jā calīmāxtutit lītamāuj na ixchic quinTāta'.

¹⁷ Ī'scujnu'nī'n talīlacapāstacli chuntza' chī ixtatzo'kni' na ixtachihuīn Dios:

Iclacasqui'n calakachi'xcuui'ca ixchic Dios.

Ū'tza' iclacasqui'n quit.

¹⁸ Israelitas tahuanilh:

—¿Ē ka'lhī'ya' līmāpa'ksīn natlahua'ya' huā'mā'? Caquilātlahuani'uj a'ktin lī'a'cnīn ē chuntza' na'icca'tzīyāuj palh hui'x ka'lhī'ya' līmāpa'ksīn nacāmāxtuya' animalh xaka'tla' nac templo.

¹⁹ Jesús cāhuanilh:

—Calactlahua'tit tzamā' chic ē ixlītu'tuma'j na'iclicāxtlahuapalakō'.

²⁰ Israelitas takelhtīlh:

—Tu'pu'xamachāxan cā'ta līcāxtlahuakō'ca huā'mā' templo. ¿Ē hui'x tzē nalīcāxtlahuakō'ya' a'ktu'tun quilhtamacuj?

²¹ A'cxni' huanli huā'mā' Jesús ixlīchihuīna'mā'lh ixmacni'. ²² Ī'scujnu'nī'n talacapāstacli ixtachihuīn Jesús a'cxni' lacastālancuana'nli. Ta'a'ka'ī'lh tū ixtatzo'kni' na ixtachihuīn Dios ā'nā tū huanli Jesús.

Jesús cālakapaskō' ixlīpō'ktuca'n tachi'xcuui't

²³ Nac Jerusalén ixlamā'lh cā'tani' tū huanican pascua. Jesús ixui'lacha' ē a'ntza' tlahualh lhūhua' lī'a'cnīn. Ū'tza' lhūhua' talī'a'ka'ī'ni'lh Jesús. ²⁴ Jesús iccālakapaskō' ixlīpō'ktuca'n, ē xla' ixca'tzī makapitzīn ixta'a'ka'ī' ē ā'makapitzīn

jā ixta'a'ka'ī'. ²⁵ Jā ixlacasqui'nca nahuanican
ixtalacapāstacni'ca'n. Xla' cālakapasni'kō'
ixtalacapāstacni'ca'n.

3

Jesús ē Nicodemo

¹ Ixuī'lh chā'tin fariseo ixtacuhuīni' Nicodemo.
Xapuxcu' israelitas ixuanī't. ² A'ktin tzi'sni' xla'
lakmilh Jesús ē huanilh:

—Mākelhtahua'kē'ni', ca'tziyāuj Dios
macaminī'ta'n namāsu'yu'ya'. Jā tī tī tzē tlahua
lī'a'cnīn tū hui'x tlahua'ya' palh jā Dios macaminī't.

³ Jesús huanilh:

—Ixlīcāna' tū icuaniyān. Tī jā catilacatun-
cuhuī'pālh jāla catitā'tapa'ksīlh Dios.

⁴ Nicodemo kelhasqui'nīlh:

—¿Chī nalīlacatuncuhuī'pala chā'tin tī
kōlu'tza'? Jāla natanūpala na ixpūlacni' ixtzī' ē
nalīlacatuncuhuī'pala.

⁵ Jesús huanli:

—Ixlīcāna' tū icuaniyān. Palh tī jā
līlacatuncuhuī' xcān ē ixlītli'hui'qui Espīritu
Santo, jāla catitā'tapa'ksīlh Dios. ⁶ Tī
ixlacstīn tachi'xcuhuī't, ū'tza' ka'lhī ixquinīt ē
ixlucut. Tī ka'lhī xasāsti' ixlatamat ixpālacata
ixlīmāpa'ksīn Espīritu Santo, ū'tza' ka'lhī
ixEspīritu Dios. ⁷ Jā calī'a'cni' tū icuaniyān:
“Ixlacasqui'nca nalacatuncuhuī'pala'yā'tit ē
chuntza' naka'lhī'yā'tit xasāsti' milatamatca'n
milīpō'ktuca'n.” ⁸ Ū'ni' a'n calhāxcuhuālh. Xmān
kexpa'ta' chī macasā'nan ē hui'x jā ca'tziya' jāchu
mincha' ē jāchu a'mā'lh. Nā chuntza' jā ca'tziya' chī

nalīlīlacatuncuhuī'pala chā'tin chi'xcu' ixlītlī'hui'qui Espíritu Santo ē naka'lhī xasāsti' ixlatamat.

⁹ Nicodemo kelhasqui'nīpālh:

—¿Chī lila huā'mā'?

¹⁰ Jesús huanli:

—¿Ē jā ca'tziya' hui'x huā'mā'? Hui'x chā'tin mākelhtahua'kē'ni' nac Israel. ¹¹ Ixlīcāna' tū icuaniyān. Iclīchihuīna'nāuj tū icca'tziyāuj ē icuanāuj tū iclaktzi'nī'tauj. Hui'xina'n jā a'ka'ī'yā'tit tū icuanāuj. ¹² Hui'xina'n jā quilā'a'ka'ī'ni'yāuj a'cxni' quit iccālītā'chihuīna'nān tū xala' nac cā'quilhtamacuj. Jā quintilā'a'ka'ī'ni'uj palh na'iccālītā'chihuīna'nān tū xala' nac a'kapūn.

¹³ 'Nūn chā'tin lakapasna'n nac a'kapūn, xmān quit. Xa'icui'lacha' a'cxni' jāna'j xa'icā'yujāchi ē ū'tza' iclīlakapasna'n. Quit Chi'xcu' xala' Tālmā'n. ¹⁴ Chuntza' chī Moisés līmā'kayāhualh qui'hui' lūhua' nac cā'tzaya'nca ti'ya't, nā chuntza' ixlacasqui'nca naquimā'kayāhuacan quit nac cruz. Quit Chi'xcu' xala' Tālmā'n. ¹⁵ Chuntza', ixlīpō'ktuca'n tī quintalīpāhuan nataka'lhī xasāsti' ixlatamatca'n tū jā catilakspuṭli.

Dios cāpāxquī' ixlīpō'ktuca'n tachi'xcuhuī't

¹⁶ Jesús cāhuanipālh:

—Dios cāpāxquī' ixlīpō'ktuca'n tachi'xcuhuī't xalanī'n nac cā'quilhtamacuj. Ū'tza' līmāstā'lh tī ixlīmān ī'Ska'ta' ē chuntza' tī natalīpāhuan xla', xla'ca'n jā makstin catitaspuṭli. Nataka'lhī xasāsti' ixlatamatca'n tū jā ka'lhī ixlīspuṭni'. ¹⁷ Dios macamilh ī'Ska'ta' nac cā'quilhtamacuj. Jā macamilh nacāmakapātīnīn. Macamilh nacālīmakapūtaxtū.

18 'Tī talipāhuan ī'Ska'ta' Dios, xlaça'n jā caticāmakapātīnīnca. Tī jā talipāhuan, nacāmakapātīnīncan ixpālacata jā talipāhuanli tī ixlīmān ī'Ska'ta' Dios. 19 Milh nac cā'quilhtamacuj tī taxkaket ixpālacata namāsu'yu tū ixlicāna'. Makapitzīn jā ixtalakatī taxkaket. Ā'chulā' talakatīlh jā cā'pucsua' ixpālacata ixtatlahuacu'tun tū jā tze. Ū'tza' nacālīmakapātīnīncan. 20 Pō'ktu tī tatlahua tū jā tze jā talakatī taxkaket ē jā tatalacatzuna'jīcu'tun nac taxkaket ixpālacata jā talacasqui'n nacālaktzī'nca chī tatlahuamā'nalh tū jā tze. 21 Tī tatlahua tū tze, xlaça'n tatalacatzuna'jī nac taxkaket ixpālacata nacālaktzī'nca tatlahuamā'nalh tū Dios lacasqui'n.

Juan Mā'kpaxīni' līchihuīna'mpāl̄h Jesús

22 Ā'līstān Jesús a'lh nac Judea ē tatā'a'lh ī'scujnu'nī'n. A'ntza' tachokolh a'klhūhua' quilhtamacuj ē ixmā'kpaxīni'mā'lh. 23 Nā Juan nā ixmā'kpaxīni'n nac Enón na ixlacatzuna'j Salim ixpālacata a'ntza' ixmā'lh ka'tla' xcān. Tachi'xcuūi't ixtalakchin ē ixta'a'kpaxa. 24 Jāna'j ixmānūcan Juan nac pūlāchī'n.

25 Makapitzīn ixchi'xcuūi'n Juan tatzuculh tatā'lāhuanī ā'makapitzīn israelitas ixpālacata chī mā'kpaxīni'nca ē palh Dios laktzī'n ā'chulā' xatze catīhuālh a'cxni' a'kpaxa. 26 Talaka'lh Juan ē tahuanih:

—Mākelhtahua'kē'ni', ¿pāstaca' chi'xcu' tī ixtā'hui'lāchi ixtuntacut nac Jordán ē tī līchihuī'na'? Chuhua'j nā xla' mā'kpaxīni'mā'lh ē ū'tza' lhūhua' talakminkō'.

27 Juan cākelhtīlh:

—Chā'tin chi'xcu' ka'lhī xmān tū Dios maxquī'.
 28 Hui'xina'n kexpa'ttit chī icuanli: “Jā quit Cristo. Xmān quimacamincanī't na'icpūlani'.”
 29 A'cxni' chā'tin chi'xcu' tamakaxtoka, ixla'tza' tlahua tasqui'ni'. Ixamigo pāxtūtāya ē kexmata ē līpāxuhua tū līchihuīna'n. Nā chuntza' quit iclīpāxuhua chī talakmin Jesús. 30 Ixlacasqui'nca ā'chulā' natastālani'kō' Jesús ē jā quit.

Tī mincha' nac a'kapūn

31 Tī minī'ta'ncha' nac a'kapūn, ū'tza' ā'chulā' xaka'tla' ē jā tī xala' nac cā'ti'ya'tna'. Tī talacatuncuhuī' nac cā'quilhtamacuj, ū'tunu'n xala' nac cā'quilhtamacuj ē xmān talīchihuīna'n tū xala' nac cā'quilhtamacuj. Tī mincha' nac a'kapūn, ū'tza' ā'chulā' xaka'tla' ē jā tī xala' nac cā'ti'ya'tna'. 32 Masqui xla' līchihuīna'n tū laktzī'nī't ē tū kexmatnī't, jā tī chā'tin a'ka'ī' tū huan. 33 Palh tī a'ka'ī' ixtachihuīn tī mincha' nac a'kapūn, ū'tza' lītasu'yu ixlīcāna' tū huan Dios. 34 Tī Dios macamilh, xla' līchihuīna'n ixtachihuīn ixpālacata Dios līpāxuhua māstā' Espīritu Santo. 35 XaTāta' pāxquī' ī'Ska'ta' ē macamaxquī'kō'lh pō'ktu ē ū'tza' namāpa'ksīkō'. 36 Tī talīpāhuan ī'Ska'ta' Dios, xlaca'n taka'lhī xasāsti' ixlatamatca'n tū jā catilakspuṭli. Tī jā talīpāhuan, xlaca'n jā catitaka'lhīlh xasāsti' ixlatamatca'n. Dios nacāmakaṭātīn.

4

Jesús ē chā'tin puscāt xala' nac Samaria

1 Fariseos ixcāmāca'tzīnīcanī'ttza' Jesús ā'chulā' lhūhua' ixtastālani' ē ixcāmā'kpaxīmā'lh, ē jā Juan.
 2 Jesús jā ixmā'kpaxīni'n; xmān ī'scujnu'nī'n ū'tunu'n

ixtamā'kpaxīni'n. ³ A'cxni' Jesús ca'tzilh fariseos ixcāmāca'tzīnīcānī'ttza', Jesús taxtulh nac Judea ē a'lh nac Galilea.

⁴ Ixtej Galilea tētaxtu nac Samaria. ⁵ A'cxni' Jesús ixtētaxtumā'lh jā ixtapa'ksīni' nac Samaria, chā'lh nac Sicar a'ktin cā'lacchicni' na ixlacatzuna'j ti'ya't tū Jacob ixmaxquī'nī't ixka'hua'cha tī ixuanican José. ⁶ A'ntza' ixuī'lh a'ktin mu'sni' tū makāstza' ixla' ixuanī't Jacob. A'cxni' tastu'nūt ixuanī't, Jesús chā'lh nac mu'sni'. Makat ixminī'ta'ncha', ē ū'tza' ixlītlakua'nī't. A'ntza' tahuī'lh na ixquilhtūn mu'sni'. ⁷ Jā ixlīna'j lakchilh chā'tin puscāt xala' nac Samaria namācutu xcān. Jesús huanilh:

—Quintā'hua' mixcān.

⁸ Ī'scujnu'nī'n ixta'a'nī't nac cā'lacchicni' natatamāhua ixlīhua'ca'n. ⁹ Tzamā' puscāt samaritana huanilh Jesús:

—Hui'x israelita ē quit samaritana. ¿Chī quilisqui'ni'ya' xcān? (Chuntza' huanilh ixpālacata israelitas ē samaritanos jā ixtalālaktzī'ncu'tun.)

¹⁰ Jesús kelhtilh:

—Ca'tzīya' cahuālh tū Dios māsā' ē tī squi'ni'mā'n xcān, hui'x ixquisqui'ni' xatze xcān ē quit xa'icmaxquī'n.

¹¹ Puscāt huanilh:

—Hui'x jā ka'lhī'ya' tū napūmācutuya' ē xcān pūlh mā'n tojōmā'cha'. ¿Jāchu nataya'ya' xatze xcān? ¹² Tī quimpapca'n Jacob quincāmakxtekni'n huā'mā' mu'sni'. Ā'tzā' ixtako'tnun Jacob ē ixlacstīn ē ixanimalh. ¿Ē hui'x ā'chulā' ka'tla' ē jā Jacob?

¹³ Jesús huanilh:

—Ixlīpō'ktu tī natahua' huā'mā' xcān, natakelpūtīpala. ¹⁴ Tī natahua' xcān

tū na'iccāmaxquī', xlaca'n jātza' maktin catitakelhpūtīpāl̄h. Tzamā' xcān tū na'iccāmaxquī' nala hua'chī mu'sni' na ixpūlacni'ca'n, ē nacāmaxquī' xasāsti' ixlatamatca'n tū jā catilaksp̄tli.

¹⁵ Puscāt huanilh:

—Caquīma'xquī' huā'mā' xcān ē chuntza' jātza' maktin ictikelhpūtīl̄h ē jātza' ictimilh na'ictaya xcān huā'tzā'.

¹⁶ Jesús huanilh:

—Caquīta'sa'ni' minkōlu' ē cata'ntit.

¹⁷ Puscāt kelhtīl̄h:

—Jā icka'lhī quinkōlu'.

Jesús huanilh:

—Ixlicāna' tū hua'na' jā ka'lhī'ya' minkōlu'.

¹⁸ Hui'x cāka'lhī'nī'ta' kelhaquitzis chī'xcuī'n. Tī tā'hui'la' chuhua'j jā minkōlu'. Ixlicāna' tū huanī'ta'.

¹⁹ Puscāt huanilh:

—Hui'x ixa'kchihuīna' Dios. Chuntza' tasu'yu.

²⁰ Quinapapana'ca'n samaritanos ixtamakapāxuī Dios huā'tzā' nac sipej. Hui'xina'n israelitas hua'nā'tit xmān nac Jerusalén tzē namakapāxuīcan Dios.

²¹ Jesús kelhtīl̄h:

—Ca'a'ka'i' tū na'icuaniyān. Namin a'ktin quilhtamacuj a'cxni' jātza' catimaclacasqui'nca na'a'ncan namakapāxuīcan Dios nac sipej ē jā nac Jerusalén. ²² Hui'xina'n samaritanos jā lakapasā'tit tī makapāxuī'yā'tit. Quina'n iclakapasāj tī icmakapāxuīyāj. Tī namakapūtaxtūnu'n, xla' ū'tza' chā'tin israelita.

²³ Chilhtza' quilhtamacuj a'cxni' tī tzej tamakapāxuī Dios natalīmakapāxuī ixlīpō'ktu ixlīstacna'ca'n ē nata'a'ka'i' ixtachihuīn Dios. Dios lacasqui'n

chuntza' nalīmakapāxuīcan. ²⁴ Dios lakahuan masqui jā tasu'yu. Ixlacasqui'nca tachi'xcuhuī't natalīmakapāxuī pō'ktu ixlīstacna'ca'n; ē ixlacasqui'nca nata'a'ka'ī' ixtachihuīn. Chuntza' tzej natalīmakapāxuī Dios.

²⁵ Puscāt huanilh:

—Quit icca'tzī namin Mesías tī huanican Cristo tī Dios lacsacnī't ē līhui'līlh ixlīmakapūtaxtūnu'. Xla' naquincāhuanikō'yān ixlīpō'ktu a'cxni' namin.

²⁶ Jesús huanilh:

—Ū'tza' quit tī tā'chihuīna'mā'n.

²⁷ Palaj tunca tachilh ī'scujnu'nī'n. Talī'a'cnīni'lh ixtā'chihuīna'mā'lh Jesús chā'tin puscāt. Nūn chā'tin kelhasqui'nīlh: “¿Tū lacasqui'na'?” Jā kelhasqui'nīca: “¿Tū lītā'chihuīna'mpā't tzamā' puscāt?” ²⁸ Puscāt hui'līlh ixtlāmam ē a'lh nac cā'lacchicni' ē cāhuanilh tachi'xcuhuī't:

²⁹ —Capintit laktzī'nā'tit chā'tin chi'xcu' tī qui-huanikō'lh ixlīpō'ktu tū ictlahuanī't. Palhāsā' ū'tza' tī Cristo.

³⁰ Tataxtulh nac cā'lacchicni' natalaka'n Jesús.

³¹ A'cxni' ixtamimā'nalh tachi'xcuhuī't, ī'scujnu'nī'n Jesús tahuanilh:

—Māpa'ksīni', catihua'ya' macsti'na'j.

³² Xla' cāhuanilh:

—Quit icka'lhī quilīhua' tū jā lakapasā'tit.

³³ Scujnu'nī'n talākelhasqui'nīlh:

—¿Ē hui'lh tī quīxtekni'chitza' ixlīhua'?

³⁴ Jesús cāhuanilh:

—Quit ictlahuacu'tun ixlīmāpa'ksīn quinTāta' tī quimacaminī't, ē ictlahuakō'cu'tun tū quilīmacaminī't. Ū'tza' huā'mā' quit quilīhua'.

³⁵ Hui'xina'n hua'nā'tit: “Sputacus a'ktā'ti'

mālhcuyu' nalanāna'n." Quit iccāhuaniyān: Calaktzī'ntit tachi'xcuhui't. Talacapatēlha nata'a'ka'ī' quintachihuīn. ³⁶ Tī scuja maxquī'can ixtatlaj. Nā chuntza' tī quintatā'scujā. Makapitzīn ta'a'ka'ī' ē ū'tza' ixtatlajca'n tī quintatā'scujā. Tī ta'a'ka'ī'ni't quintachihuīn, xlaca'n taka'lhī xasāsti' ixlamatca'n tū jā catilakspu'tli. Ū'tza' natalipāxuhua tī tamāsu'yulh quintachihuīn xapūla ē tī tamāsu'yulh ā'līstān. ³⁷ Ixlīcāna' chī tahuān: "Chā'tin cha'n ē ā'chā'tin ī'nin."
³⁸ Quit iccāmacā'ni'ta'n na'ī'ninā'tit hui'xina'n jā jā cha'nī'ta'ntit hui'xina'n. Na'ī'ninā'tit jā tascujli ā'makapitzīn. Ū'tza' huanicu'tun hui'xina'n nacāmāsu'yuni'yā'tit tī cāmāca'tzīnīcanī'ttza' macsti'na'j quintachihuīn. Xlaca'n nata'a'ka'ī' —huanli Jesús.

³⁹ Lhūhua' samaritanos xalanī'n tzamā' cā'lacchicni' ta'a'ka'ī'ni'lh Jesús ixpālacata tū ixuanī't tzamā' puscāt: "Quihuanikō'lh ixlipō'ktu tū ictlahuanī't quit." ⁴⁰ Chuntza' samaritanos, a'cxni' talakchilh Jesús, tahuānilh cacātā'tamakxtekli ū'tunu'n. Xla' tachokolh a'ktu' quilhtamacuj. ⁴¹ Lhūhua' ta'a'ka'ī'lh a'cxni' takexmatli tū huanli xla'. ⁴² Xlaca'n tahuānilh tzamā' puscāt:

—Chuhua'j jā xmān ixpālacata mintachi-huīn ica'ka'ī'yāuj. Quina'n iclīlaktzī'uj quilakastapunca'n ē ickexmatnī'tauj tū huan xla'. Ixlīcāna' palh ū'tza' Cristo tī nacāmakapūtaxtū xalanī'n nac cā'quilhtamacuj.

Jesús mātzeyīlh ixka'hua'cha chā'tin māpa'ksīni'

⁴³ Ixlī'a'ktu' quilhtamacuj Jesús taxtulh nac Samaria ē a'lh nac Galilea. ⁴⁴ Jesús huanli

chā'tin a'kchihuīna' jā lakachi'xcuui'can na ixtā'chicni'. ⁴⁵ A'cxni' Jesús chilh nac Galilea, lipāxuhua talaktzī'lh xalanī'n nac Galilea. Xlaca'n ixtaquīlanī't nac Jerusalén jā ixlamā'lh cā'tani' tū huanican pascua, ē ixtalaktzī'nkō'nī'ttza' lhūhua' tū quītlahualh Jesús.

⁴⁶ Jesús mimpālh nac Caná, nac Galilea, a'ntza' jā līmāxtulh xaxcān uva. Ixlacatzuna'j Caná, nac a'ktin cā'lacchicni' tū huanican Capernaum, ixui'lh chā'tin chi'xcu' tī ixtā'scuymā'lh puxcu'. Ixka'hua'cha ixta'jatatla. ⁴⁷ A'cxni' ca'tzīlh ixtaxtunī'ttza' Jesús nac Judea ē ixui'lacha'tza' nac Galilea, palaj tunca xatāta' a'lh laktzī'n Jesús ē huanilh ca'a'lh na ixchic namātzeyī ixka'hua'cha tī ixnīmā'lh'tza'. ⁴⁸ Jesús huanilh:

—Hui'xina'n jā a'ka'ī'yā'tit palh jā nalaktzī'nā'tit lī'a'cnīn.

⁴⁹ Tzamā' chi'xcu' huanilh:

—Capit na quinchic līhuan jā nanī quinka'hua'cha.

⁵⁰ Jesús huanilh:

—Capinchitza' na minchic. Minka'hua'cha tzeyanlītza'.

Tzamā' chi'xcu' a'ka'ī'lh tū huanilh Jesús ē a'lh.

⁵¹ A'cxni' ixchintēlha na ixchic, ixtasācua'n palaj tunca tataxtulh ta'a'lh talāpāxtoka ē tahuanilh:

—Minka'hua'cha tzeyanlītza'.

⁵² Cākelhasqui'nīlh tuchūyā hora tzuculh tzeyan. Tahuanilh:

—Huā' kōtan maktin hora kōtanū tapānūni'lh macscut.

⁵³ Xatāta' palaj tunca ca'tzīlh chu ū'tza' tzamā' hora a'cxni' huanilh Jesús: “Minka'hua'cha

tzeyanlitza.” Ū'tza' li'a'ka'i'ni'llh Jesús tzamā' chi'xcu' ē nā ixlīpō'ktuca'n xalanī'n na ixchic.

⁵⁴ Ū'tza' huā'mā' ixlī'a'ktu' li'a'cnīn tū tlahualh Jesús a'cxni' mincha' nac Judea ē chā'lh nac Galilea.

5

Jesús mātzeyīlh chā'tin chi'xcu' xala' nac Betesda

¹ Jā makās ā'līstān israelitas talītzuculh cā'tani'. Jesús a'lh nac cā'lacchicni' Jerusalén jā ixlamā'lh cā'tani'. ² Nac Jerusalén, ixuī'lh a'ktin mu'sni' na ixlacatzuna'j jā ixtalactanū borregos. Tzamā' mu'sni' ixuanican Betesda. Ū'tza' ixtachihuīn hebreo. Ixyāhuacanī'ttza' ixa'cchic tū ixka'lhī a'kquitzis ixtanquilhtīn. ³ A'ntza' ixtamā'nalh lhūhua' ta'jatatlani'n ē tī lakatzī'nī'n ē tī jā tze ixtujanca'n ē tī ixtalū'ntū'lanī't. Xlaca'n ixtaka'lhīmā'nalh a'cxni' ixtasakā'līlh xcān. ⁴ Makatunu' ixquīyujāchi chā'tin ángel. Ū'tza' ixsakā'lī xcān. Tī pūla ixtojō nac xcān, a'cxni' ixtasakā'lī, xla' palaj tunca ixtzeyan catūhuālh ta'jatat.

⁵ A'ntza' ixuī'lh chā'tin chi'xcu' tī ixta'jatatla pu'xamacāujtzeyan cā'ta. ⁶ Jesús laktzī'lh tzamā' chi'xcu' jā ixmā'lh. Ixca'tzītza' makāstza' ixta'jatatla ē kelhasqui'nīlh:

—¿Ē tzeyancu'tuna'?

⁷ Tzamā' chi'xcu' kelhtīni'lh:

—Jā tī tī naquimojō nac xcān a'cxni' tasakā'lī. A'cxni' quit ictojōcu'tun palaj tunca tojō ā'chā'tin ē chuntza' quilīskāhuī'can.

⁸ Jesús huanilh:

—Catā'kaqui' ē casacti mimpūtama' ē catlā'hua'nti.

⁹ Palaj tunca tzamā' chi'xcu' tzeyanli ē sacli ixpūtama' ē tzuculh tlā'huan. Tzamā' quilhtamacuj ū'tza' ixpūjaxcan. ¹⁰ Israelitas tahuanilh chi'xcu' tī mātzeyīca:

—Chuhua'j huā'mā' quilhtamacuj ū'tza' tū pūjaxcan. Hui'x jā minī'ni' līpimpā't mimpūtama'.

¹¹ Tzamā' chi'xcu' cākelhtīlh:

—Tī quimātzeyīlh, ū'tza' quihuanilh: “Casacti mimpūtama' ē catlā'hua'nti.”

¹² Takelhasqui'nīlh:

—¿Tīyā chi'xcu' tī huanin: “Casacti mimpūtama' ē catlā'hua'nti?”

¹³ Tzamā' chi'xcu' jā ixca'tzī tī mātzeyīlh ixpālacata lhūhua' tachi'xcu'huī't ixtahuī'lāna'lh ē Jesús ixcātēlacataxtunī'ttza'. ¹⁴ Ā'līstān Jesús tā'lāmaclalh xaka'tla' nac templo ē huanilh:

—Chuhua'j hui'x tzeyanī'ta'tza'. Jātza' catla'hua' tū jā tze. Palh hui'x natlahua'pala'ya' tū jā tze, ā'chulā' napātīpala'ya'.

¹⁵ Tzamā' chi'xcu' a'lh ē cāmāca'tzīnīlh israelitas Jesús tī ixmātzeyīnī't. ¹⁶ Tzamā' quilhtamacuj ū'tza' tū ixpūjaxcan a'cxni' Jesús tlhualh tzamā' lī'a'cnīn. Ū'tza' tatzuculh talīputzastālani' israelitas ē ixtamaknīcu'tun. ¹⁷ Jesús cāhuanilh:

—QuinTāta' pō'ktu quilhtamacuj scujmā'lh ē nā ū'tza' quit iclīscuja.

¹⁸ Ū'tza' ā'chulā' talīsītzī'lh israelitas ē ixtalīmaknīcu'tun. Ū'tza' talīsītzī'lh tū tlhualh Jesús tzamā' quilhtamacuj tū pūjaxcan ē ū'tza' ā'chulā' talīsītzī'lh hua'chi Dios lītaxtulh a'cxni' huanli: Dios quinTāta'.

Ī'Ska'ta' Dios ka'lhī līmāpa'ksīn

19 Jesús cāhuanilh:

—Ixlicāna' tū iccāhuaniyān. Quit quina'cstu jāla tū ictlahua. Xmān ictlahua ixtalacasqui'nīn quinTāta' Dios. Iclaktzī'n tū tlahua quinTāta' ē xmān ū'tza' ictlahua. Tū tlahua quinTāta', nā ū'tza' ictlahua. ²⁰ QuinTāta' quimpāxquī' quit ē quimāsu'yuni' ixlīpō'ktu tū tlahuamā'lh. Naquimāsu'yuni'cus tū ā'chulā' xalaka'tla'. Ū'tza' na'ictlahua ē nalī'a'cnī'yā'tit. ²¹ QuinTāta' mālacastālancuanīni'n. Nā chuntza' quit iccāmaxquī' ixlatamatca'n tī quit iclacasqui'n. ²² QuinTāta' jā tī putzāna'nī. Xla' quimacamaxquī'nī't līmāpa'ksīn quit na'iccāputzāna'nī. ²³ Chuntza' ixlīpō'ktuca'n naquintalīlakachi'xcuhuī' quit lacxtim chī talakachi'xcuhuī' quinTāta' Dios. Tī jā quilakachi'xcuhuī' jā lakachi'xcuhuī' quinTāta' tī quimacaminī't.

²⁴ 'Ixlicāna' tū iccāhuaniyān. Tī takexmata tū icuan ē talīpāhuan tī quimacaminī't, xlaca'n taka'lhī xasāsti' ixlatamatca'n tū jā catilakspuṭli. Xlaca'n jā caticāmāpātīnīca; taka'lhītza' ixlatamatca'n xasāsti' tū jā makstin catispuṭli. ²⁵ Ixlicāna' tū iccāhuaniyān. Mīmā'lhṭza' quilhtamacuj ē chuhua'jtza' huā'mā' quilhtamacuj a'cxni' tī jā taka'lhī xasāsti' ixlatamatca'n, xlaca'n natakexmata quintachihuīn quit, Ī'Ska'ta' Dios. Tī natakexmata quintachihuīn, xlaca'n nacāmaxquī'can xasāsti' ixlatamatca'n tū jā catilakspuṭli. ²⁶ Chuntza' chī quinTāta' Dios māstā' latamat, nā Ī'Ska'ta' tzē namāstā' latamat. ²⁷ Quimaxquī'nī't līmāpa'ksīn

na'icputzāna'nī, ixpālacata quit Chi'xcu' xala' Tālmā'n. ²⁸ Jā calī'a'cnī'tit tū iccāhuanimā'n. Mimā'lh quilhtamacuj a'cxni' nīnī'n natakexmata quintachihuīn. ²⁹ Natatā'cxtuyāchi xla'ca'n nac pūtā'cnūn. Tī tatlahualh tū tze, xla'ca'n natalacastālancuana'n ē nataka'lhī xasāsti' ixlatamatca'n. Tī tatlahualh tū jā tze, xla'ca'n natalacastālancuana'n ē nacāmakapātīnīncan.

Jesús māsu'yulh xla' ka'lhī līmāpa'ksīn

³⁰ Jesús cāhuanipālh:

—Quit jā ictlahua tū xmān quintapāxuān. Quit icputzāna'nī chuntza' chī quilīmāpa'ksī Dios. Ū'tza' tzej iclīputzāna'nī. Quit jā ictlahua tū quintapāxuān. Ictlahua ixtapāxuān quinTāta' tī quimacaminī't. ³¹ Palh xmān quit quilīmān naquilīchihuīna'n can ē jā tī ā'chā'tin tī naquilīchihuīna'n, chuntza' jā cati'a'ka'ī'ca tū icuan. ³² Hui'lapālh ā'chā'tin tī naquilīchihuīna'n. Quit icca'tzī tū nahuan xla' quimpālacata, ū'tza' ixlīcāna'. ³³ Hui'xina'n mākelhasqui'nīnīni'ntit Juan. Juan kelhtīni'lh tū ixlīcāna'. ³⁴ Quit jā icmaclacasqui'n nūn chā'tin chi'xcu' tī nalīchihuīna'n quimpālacata. Xmān iccāhuanimā'n tzamā' ixpālacata hui'xina'n na'a'kapūtaxtuyā'tit. ³⁵ Juan xla' hua'chi a'ktin pūmaksko tū ixlama ē ixmāxkakēni'n. Hui'xina'n jā makās lakatītī chī ixcāmāxkakēni'yān. ³⁶ Juan huanli Dios quimacaminī't. Ē quit ictlahua tū quimacamaxqui'nī't. Ū'tza' ā'chulā' māsu'yu Dios quimacaminī't. ³⁷ Nā Dios quimacamilh ē līchihuīna'n quimpālacata. Hui'xina'n jā makstin kexpa'tnī'ta'ntit ixtachihuīn ē jā

makstin laktzī'nī'ta'ntit Dios. ³⁸ Jā makstin cātanūni'nī'ta'n ixtachihuīn na milīstacna'ca'n. A'ntza' lītasu'yu hui'xina'n jā a'ka'ī'yā'tit palh quit Dios quimacaminī't. ³⁹ Hui'xina'n tzej līkelhtahua'ka'yā'tit ixtachihuīn Dios. Puhua'nā'tit chuntza' naka'lhī'yā'tit xasāsti' milatamatca'n tū jā catilakspuṭli. Masqui ixtachihuīn Dios līchihuīna'n quimpālacata, ⁴⁰ hui'xina'n jā quilā'a'ka'ī'ni'cu'tunāuj ē chuntza' jā naka'lhī'yā'tit xasāsti' milatamatca'n tū jā catilakspuṭli.

⁴¹ 'Quit jā icputza ixtapāxqui'n chi'xcuhuī'n. ⁴² Quit icca'tzī tzej hui'xina'n jā pāxqui'yā'tit Dios. ⁴³ Dios quimaxqui'nī't līmāpa'ksīn. Ū'tza' iclīminī't. Hui'xina'n jā quilā'a'ka'ī'ni'yāuj. Palh ixa'cstu ixmilh ā'chā'tin, ū'tza' ixa'ka'ī'tit. ⁴⁴ Hui'xina'n lacasqui'nā'tit cacātapāxqui'n tachi'xcuhuī't ē jā lacapāstacā'tit natlahua'yā'tit tū ixtalacasqui'nīn Dios. Ū'tza' jā lī'a'ka'ī'yā'tit. ⁴⁵ Jā capuhua'ntit na'iccālīmālacsu'yuyān na ixlacatīn quinTāta'. Tī nacālīmālacsu'yuyān ū'tza' Moisés tū lī'a'ka'ī'ni'yā'tit. ⁴⁶ Palh hui'xina'n a'ka'ī'ni'yā'tit cahuālh tū tzo'kli Moisés, nā quit ixquilā'a'ka'ī'ni'uj. Moisés lītzo'knunī't quimpālacata. ⁴⁷ Palh hui'xina'n jā a'ka'ī'ni'yā'tit tū tzo'kli Moisés, ¿chī naquilālī'a'ka'ī'ni'yāuj tū iccāhuanimā'n?

6

Jesús cāmāhuī'lh a'kquitzis mil chi'xcuhuī'n

Mt. 14:13-21; Mr. 6:30-44; Lc. 9:10-17

¹ Ā'līstān Jesús a'lh ixtuntacut nac mar jā huanican Galilea ē nā huanican Tiberias. ² Lhūhua' tachi'xcuhuī't ixtastālani'nī't ixpālacata ixtalaktzī'nī't lhūhua' lī'a'cnīn tū ixtlahuanī't,

a'cxni' ixcāmātzeyīnī't ta'jatatlanī'n. ³ Jesús tahua'ca'lh nac sipej ē a'ntza' cātā'tahuī'lh ī'scuju'nū'nī'n. ⁴ Ixtalacatzuna'jītēlha ixcā'tani'ca'n israelitas tū huanican pascua. ⁵ Jesús laca'a'lh ē cālaktzī'lh lhūhua' tachi'xcuhuī't ixtalakmimā'nalh. Huanilh Felipe:

—Chuhua'j ¿jāchu natamāhuayāuj līhua' tū nacāmāhuī'yāuj huā'mā' tachi'xcuhuī't?

⁶ Jesús ixlītzā'samā'lh Felipe. Jesús, ixca'tzītza' tū natlahua. ⁷ Felipe kelhtīni'lh:

—A'ktu' ciento tumīn jā cati'a'cchā'lh natalīhuā'yankō' macasti'n.

⁸ Ā'chātin ī'scujni' ixtacuhuīni' Andrés, ixtā'tin Simón Pedro, huanilh:

⁹ —Ā'tzā' huī'lh chā'tin ka'hua'cha. Līmin macquitzis pāntzīn ixla' cebada ē tantu' squī'ti'. ¿Chī nalī'a'cchā'n natalīhuā'yankō' tachi'xcuhuī't?

¹⁰ Jesús huanli:

—Cacāhuani'tit tachi'xcuhuī't catatahuī'lh.

A'ntza' nac cā'seketni' tatahuī'lakō'lh hua'chi a'kquitzis mil chī'xcuhuī'n. ¹¹ Jesús maktīni'lh pāntzīn ē maxquī'lh tapāxcatca'tzīn Dios ē cāmaxquī'lh ī'scuju'nū'nī'n. Xlaca'n tamaxquī'lh tī ixtahuī'lāna'lh. Nā chuntza' cāmaxquī'ca squī'ti'. Cāmaxquī'ca chī xlaca'n ixtalacasquī'n. ¹² A'cxni' taka'sli, Jesús cāhuanilh ī'scuju'nū'nī'n:

—Cacāmākēstokkō'tit xalacpītzun. Jā capāxcatlīla'tit.

¹³ Tamākēstokli ē a'cchā'lh pācāujtu' chā'xta lītatzumalh xalacpītzun macquitzis pāntzīn ixla' cebada. ¹⁴ Tachi'xcuhuī't a'cxni' talaktzī'lh tzamā' lī'a'cnīn tū tlhualh Jesús, xlaca'n tahuanli:

—Ixlicāna' ū'tza' tzamā' ixa'kchihuīna' Dios tī ixmilh nac cā'quilhtamacuj.

¹⁵ Jesús ca'tzilh ixtalē'ncu'tun ē ixtasāhui'līcu'tun chī ixpuxcu'ca'n. Ū'tza' litapānūlh ē ixlīmān a'lh nac sipej.

Jesús kelhtlā'huanli xcān

Mt. 14:22-27; Mr. 6:45-52

¹⁶ A'cxni' tzi'satza' ixuanī't, ī'scujnu'nī'n tamincha' na ixquilhtūn mar. ¹⁷ Tatojōlh a'ktin nac barco ē ixtapūtacutnu'mā'nalh nac mar. Ixtachā'ncu'tun nac Capernaum. Cā'pucsua'tza' ixuanī't ē Jesús jāna'j ixtaspi'ta. ¹⁸ Palha' tzuculh ū'nun. Ixpuput xcān tzuculh tā'kayāhua. ¹⁹ A'cxni' ixtatlā'huanī'ttza' hua'chi a'kquitzis kilómetro ixlīmakat, ī'scujnu'nī'n talaktzī'lh Jesús. Ixtalacatzuna'jītēlha nac barco, ē ixkelhtlā'huantēlha xcān. Xlaca'n tajicua'nli. ²⁰ Jesús cāhuanilh:

—Quit Jesús. Jā cajicua'ntit.

²¹ Xlaca'n cā'tapāxuān tamojōlh nac barco. Palaj tunca tachā'lh na ixquilhtūn mar, ixlacatzuna'j Capernaum.

Tachi'xcuui't taputzalh Jesús

²² Ixlīlakalī tachi'xcuui't ixtalahui'lāna'ncha' na ixtuntacut mar. Xlaca'n taca'tzilh xmān a'ktin barco ixuī'lh ē ū'tza' ixtapūtacutnī't ī'scujnu'nī'n Jesús, ē Jesús jā icātā'a'nī't. ²³ Makapitzīn barcos xalacstīn ixtaminī'ta'ncha' nac Tiberias ē tachilh ixlacatzuna'j jā ixua'canī't pāntzīn a'cxni' māsā'lh tapāxcatca'tzīn Jesús. ²⁴ A'cxni' tachi'xcuui't taca'tzilh Jesús jātza' ixuī'lh a'ntza' ē nūn ī'scujnu'nī'n, xlaca'n tatojōlh nac barcos ē ta'a'lh taputza nac Capernaum.

Jesús ū'tza' līhua't tū māstā' latamat

²⁵ A'cxni' tachi'xcuhuī't tatacutcha', tamaclalh Jesús ē takelhasqui'nīlh:

—Mākelhtahua'kē'ni', ¿jā'cxni' chita' huā'tzā'?

²⁶ Jesús cāhuanilh:

—Ixlīcāna' tū iccāhuaniyān. Hui'xina'n laktzī'ntit lhūhua' lī'a'cnīn tū ictlahualh. Jā ixpālacata lī'a'cnīn quilālīputzayāuj. Hui'xina'n huā'yantit ē kelhka'stit. Ū'tza' quilālīputzayāuj. ²⁷ Jā calīscujtit milīhua'tca'n tū nasputa. Ā'chulā' caputzatit līhua't tū jā makstin catisputli. Quit icmāstā' huā'mā' līhua't ixpālacata quit Chi'xcu' xala' Tālmā'n ē quinTāta' Dīos quimāsu'yuchi.

²⁸ Xlaca'n takelhasqui'nīlh:

—¿Chī na'iclītlahuayāuj tū Dios lacasqui'n?

²⁹ Jesús cākelhtīlh:

—Tū Dios lacasqui'n natlahua'yā'tit, ū'tza' huā'mā': Naquilā'a'ka'ī'ni'yāuj, ixpālacata quit quimacaminī't Dios.

³⁰ Takelhasqui'nīlh:

—¿Tūyā lī'a'cnīn tzē naquilāmāsu'yuni'yāuj ē chuntza' na'iccālī'a'ka'ī'ni'yān? ¿Tūchu natlahua'ya'? ³¹ Quinapapana'ca'n tahua'lh tū ixuanican maná nac cā'tzaya'nca ti'ya't. Chuntza' tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios:

Xla' cāmaxquī'lh ixlīhua'tca'n xala' nac a'kapūn.

³² Jesús cākelhtīlh:

—Ixlīcāna' tū iccāhuaniyān. Moisés jā cāmaxquī'lh līhua't tū xala' nac a'kapūn. QuinTāta' cāmaxquī'yān tū ixlīcāna' līhua't xala' nac a'kapūn. ³³ Minī'ta'ncha' nac a'kapūn chā'tin tī cāmaxquī' xasāsti' ixlatamatca'n tachi'xcuhuī't.

³⁴ Tahuanih:

—Caquilāmaxquī'uj pō'ktu quilhtamacuj tzamā' līhua't.

³⁵ Jesús cāhuanilh:

—Quit huā'mā' līhua't. Quit iccāmaxquī' xasāsti' ixlamatca'n tachi'xcuui't. Masqui hui'xina'n huā'yanā'tit, natzi'ncspalayā'tit ē nakelhpūtīpalayā'tit. Palh naquilā'a'ka'ī'ni'yāuj, jā caticāspuṭni'n tapāxuān. ³⁶ Iccāhuanintza' laktzī'nī'ta'ntittza' lhūhua' lī'a'cnīn tū ictlahualh. Jā a'ka'ī'yā'tit masqui laktzī'nī'ta'ntit. ³⁷ Ixlīpō'ktuca'n tī nacāmālacpuhuanī quinTāta', naquintalakmin. Ē tī naquintalakmin jā icticāmālakaspi'tli. ³⁸ Quit icminī'ta'ncha' nac a'kapūn na'ictlahua ixtalacasqui'nīn tī quimacamilh. Jā ictlahua xmān quintapāxuān. ³⁹ QuinTāta' tī quimacaminī't lacasqui'n na'iccāmaktaka'lha ixlīpō'ktuca'n tī cāmālacpuhuanī naquintalakmin. Xla' lacasqui'n na'iccāmālacastālancuanī a'cxnī' nachin tū ā'xmān quilhtamacuj. ⁴⁰ Ixtalacasqui'nīn quinTāta' ū'tza' huā'mā': Ixlīpō'ktuca'n tī natahuan quit ī'ska'ta' Dios ē naquintalīpāhuan, nataka'lhī xasāsti' ixlamatca'n tū jā catilakspuṭli; ē quit na'iccāmālacastālancuanī a'cxnī' nachin tū ā'xmān quilhtamacuj —huanli Jesús.

⁴¹ Israelitas tatzuculh talīchihuīna'n Jesús. Jā cāminī'ni'lh chī huanli Jesús: “Quit līhua't. Quit icmincha' nac a'kapūn.” ⁴² Talāhuanilh:

—¿Ē jā ū'tza' ixka'hua'cha José huā'mā' Jesús? Quina'n cālakapasāuj ixtāta' ē ixtzī'. ¿Tū ixpālacata quincāhuaniyān chuhua'j palh nac a'kapūn minī'ta'ncha'?

⁴³ Jesús cāhuanilh:

—Jā chuntza' calālīchihuī'na'ntit. ⁴⁴ Xmān Dios tzē cāmālacpuhuanī tachi'xcuhuī't naquintastālani'. Ē tī naquinta'a'ka'ī'ni' quit na'iccāmālacastālancuanī a'cxni' nachin tū ā'xmān quilhtamacuj. ⁴⁵ Chuntza' huan jā tatzō'knunī't ixa'kchihuīna'nī'n Dios: Dios nacāmāsu'yuni' ixlīpō'ktuca'n tachi'xcuhuī't. Ixlīpō'ktuca'n tī natalexmata ixtachihuīn quinTāta' ē chuntza' natalīscā'ta, ē naquintastālani'.

⁴⁶ 'Nūn chā'tin laktzī'nī't quinTāta'. Xmān quit iclaktzī'nī't, ixpālacata icminī'ta'ncha' jā hui'lacha' Dios. ⁴⁷ Ixlīcāna' tū iccāhuaniyān. Tī quintalīpāhuan, xlaca'n taka'lhī xasāsti' ixlatamatca'n tū jā catilakspuṭli. ⁴⁸ Quit līhua't tū ka'lhī latamat. ⁴⁹ Minapapana'ca'n ixtahua' maná a'cxni' ixtalatlā'huan nac cā'tzaya'nca ti'ya't. Masqui ixtahua' maná, tanīlh. ⁵⁰ Quit iccālītā'chihuīna'mā'n līhua't tū minī'ta'ncha' nac a'kapūn. Quit huā'mā' līhua't. Tī quinta'a'ka'ī'ni' jā makstin catitanīlh. ⁵¹ Quit xalakahuan līhua't tū minī'ta'ncha' nac a'kapūn. Tī natahua' huā'mā' līhua't jā makstin catitaspuṭli. Līhua't tū na'iccāmaxquī', ū'tza' quimacni' ē chuntza' natalīka'lhī xasāsti' ixlatamatca'n —huanli Jesús.

⁵² Israelitas tatzuculh talālītā'chihuīna'n ē talāhuanilh:

—¿Chī līlah huā'mā' chī'xcu' naquincāmaxquī'yān ixmacni' nahua'yāuj?

⁵³ Jesús cāhuanilh:

—Ixlīcāna' tū iccāhuaniyān. Quit Chi'xcu' xala' Tālmā'n. Palh hui'xina'n jā nahua'yā'tit quimacni' ē quinka'lhni', jā catika'lhī'tit xasāsti' milatamatca'n. ⁵⁴ Tī natahua'

quimacni' ē quinka'lhni', xluca'n nataka'lhī xasāsti' ixlatamatca'n tū jā catisputli. Quit na'iccāmālacastālancuanī a'cxni' nachin ā'xmān quilhtamacuj. ⁵⁵ Quimacni' xatze lihua't ē quinka'lhni' xatze liko'tnuncan. ⁵⁶ Xluca'n tī natahua' quimacni' ē quinka'lhni', lacxtim naquintatā'tahui'la. ⁵⁷ Quimacaminī't quinTāta'. Quit xalakahuan ixpālacata quinTāta' xalakahuan. Nā chuntza' na'iccāmālakahuanī tī natahua' quimacni'. ⁵⁸ Quit huā'mā' lihua't tū mincha' nac a'kapūn. Jā chuntza' chī maná tū tahua'lh minapapana'ca'n. Masqui minapapana'ca'n tahua'lh maná, tanīlh. Tī natahua' huā'mā' lihua't tū iccālītā'chihuīna'mā'n, nataka'lhī xasāsti' ixlatamatca'n tū jā catilaksputi.

⁵⁹ Jesús huanli huā'mā' a'cxni' ixcāmāsu'yuni'mā'lh nac templo nac Capernaum.

Cāmāsu'yuni'ca chuntza' chī natalīka'lhī xasāsti' ixlatamatca'n tū jā catilaksputi

⁶⁰ A'cxni' takexmatli huā'mā', lhūhua' tī ix-tastālani'mā'nalh Jesús talāhuanilh:

—Palha' huā'mā' tachihuīn ē jātza' kexmatcu'tunāuj.

⁶¹ Jesús ixca'tzī ī'scuju'nī'n ixtalīchihuīna'mā'nalh ē jā ixcāminī'ni' ixtachihuīn. Ē xla' cākelhasqui'nīlh:

—¿Ē jā cāminī'ni'yān tū iccāhuaniyān? ⁶² ¿Tūchu ixpuhuantit palh ixlaktzī'ntit Chi'xcu' xala' Tālmā'n tā'kayāhuamā'lh jā pūla ixuī'lacha'?

⁶³ Tū iccāhuaniyān, ū'tza' jā huanicu'tun ixlīcāna' nahua'yā'tit quinquinīt. Quinquinīt jā caticāmaxquī'n milatamatca'n. Ū'tza' Espīritu Santo tī nacāmaxquī'yān xasāsti' milatamatca'n. Tū iccāhuanincus, ū'tza' māsuyū chī tzē nalīka'lhī'yā'tit

xasāsti' milatamatca'n. ⁶⁴ Huī'lh makapitzīn hui'xina'n tī jā a'ka'ī'yā'tit.

Jesús ixca'tzītza' tī jā ixta'a'ka'ī' ē tī namacamāstā'. ⁶⁵ Huanli:

—Ū'tza' iccālīhuaninī'ta'ntza' nūn chā'tin tzē naquintapa'ksīni' palh quinTāta' jā namālacpuhuanī naquistālani'.

⁶⁶ Ū'tza' lhūhua' talītaspi'tli ē jātza' tastālani'lh Jesús. ⁶⁷ Jesús cākelhasqui'nīlh ixlīkelhacāujtu' ī'scuju'nī'n:

—Ē hui'xina'n quilāmakxteku'tunāuj?

⁶⁸ Simón Pedro kelhtīlh:

—Māpa'ksīni', ¿tīchu tzē na'ictā'a'nāuj? Mintachi-huīn māsu'yu chī na'iclīka'lhīyāuj quilatamatca'n tū jā catisputli. ⁶⁹ Quina'n iccā'a'ka'ī'ni'nī'ta'n hui'x Cristo, ī'Ska'ta' Dios tī xalakahuan.

⁷⁰ Jesús cākelhtīlh:

—Quit iccālacsacnī'ta'n minkelhacāujtu'ca'n. Chā'tin tā'scujatza' skāhuī'ni'.

⁷¹ Jesús ixlīchihuīna'mā'lh Judas Iscariote, ixka'hua'cha Simón tī namacamāstā' Jesús, masqui ū'tza' chā'tin ixlīkelhacāujtu' ixuanī't.

7

Ixtā'timīn Jesús jā ixta'a'ka'ī'

¹ A'cxni' tētaxtukō'lh, Jesús a'lh tā'kchoko nac Galilea. Jātza' ixlatā'kchokocu'tun nac Judea ixpālacata israelitas ixtamaknīcu'tun.

² Ixtalacatzuna'jītēlhatza' cā'tani' tū huanican ixla' mū'xta'ka' tū ixtatlahua israelitas. ³ Ē ixtā'timīn Jesús tahuanih:

—Jā catamakxtekti huā'tzā'. Capittza' nac Judea ē chuntza' mintachi'xcuhuī't natalaktzī'n tū

tlahua'pā't. ⁴ Tī lacasqui'n nalakapascan jā tū cati-tlahualh cā'lakatzē'k. Palh ixlīcāna' tū tla'hua'ya' hui'x, catla'hua' na ixlacatīnca'n tachi'xcuhuī't.

⁵ Nūn chu ixtā'timīn jā ixta'a'ka'ī'ni' Jesús. ⁶ Jesús cāhuanilh:

—Jāna'j chin quilhtamacuj a'cxni' na'ica'n nac Judea. Hui'xina'n tzē napinā'tit a'cxni' napīncu'tunā'tit. ⁷ Hui'xina'n jāla caticātaquichlaktzī'n. Quit quintalīquichlaktzī'n iccāhuanimā'lh jā tze tū tatlahuamā'nalh. ⁸ Capintit hui'xina'n jā lamā'lh cā'tani'. Quit jāna'j icti'a'lh ixpālacata jāna'j chin quilhtamacuj tū na'īcpū'a'n.

⁹ A'cxni' cāhuanikō'lh ixtā'timīn, Jesús tachokolh nac Galilea.

Jesús a'lh jā ixlamā'lh cā'tani'

¹⁰ A'cxni' ixta'a'nī'ttza' ixtā'timīn Jesús, nā xla' hua'chi tzē'k a'lh jā ixlamā'lh cā'tani'.

¹¹ Israelitas ixtaputza Jesús jā ixlamā'lh cā'tani' ē ixtalīkelhasqui'nīni'n:

—¿Jāchu huī'lh tzamā' chi'xcu'?

¹² Lhūhua' tī tzē'k ixtalīchihuīna'mā'nalh. Makapitzīn ixtahuan: “Tzeyā chi'xcu'.” E makapitzīn ixtahuan: “Jā tzeyā chi'xcu'; a'kskāhuī'nin.”

¹³ E lītze'k ixtalīchihuīna'n ixpālacata ixtajicua'ni' lī'israelita.

¹⁴ A'cxni' i'tāttza' ixlamā'lh cā'tani', Jesús tanūlh xaka'tla' nac templo ē tzuculh cāmāsu'yuni'.

¹⁵ Israelitas talī'a'cnīlh ē talāhuanilh:

—¿Chī tzej līca'tzī huā'mā' chi'xcu'? Jā maktin kelhtahua'ka'nī't.

¹⁶ Jesús cākelhtīlh:

—Tū icmāsu'yu quit jā quintalacapāstacni'. Ixtalacapāstacni' tī quimacaminī't. ¹⁷ Palh tī tlahuacu'tun tū Dios lacasqui'n, naca'tzī palh icmāsu'yumā'lh ixtalacapāstacni' Dios, ē jā xmān quintalacapāstacni'. ¹⁸ Tī chihuīna'n xmān ixtalacapāstacni', lacasqui'n calakachi'xcuhuī'ca. Tī lacasqui'n nalakachi'xcuhuī'can tī macaminī't, nahuan tū ixlīcāna'. Jā cati'a'kskāhuī'nilh.

¹⁹ 'Moisés cāmaxquī'n līmāpa'ksīn ē jā mākentaxtūyā'tit tzamā' līmāpa'ksīn. ¿Ē tū ixpālacata quilālīmaknīcu'tunāuj?

²⁰ Tachi'xcuhuī't takelhtīlh:

—Hui'x chuya'ya'. ¿Tīchu maknīcu'tunān?

²¹ Jesús cāhuanilh:

—Milīpō'ktuca'n lī'a'cnī'yā'tit tū ictlahualh tzamā' quilhtamacuj tū pūjaxcan. ²² Moisés cāmāsu'yuni'n tahuilat tū huanican circuncisiōn (masqui xapūla quinapapana'ca'n chuntza' ixtatlahua). Ū'tza' hui'xina'n līchu'cuyā'tit chā'tin ska'ta' tī xaka'hua'cha, masqui ū'tza' quilhtamacuj tū pūjaxcan. ²³ Chuntza' mākentaxtūyā'tit tū huanlī Moisés ē chu'cuyā'tit chā'tin ska'ta' tī xaka'hua'cha, masqui ū'tza' quilhtamacuj tū pūjaxcan. Palh hui'xina'n chuntza' tlahua'yā'tit', ¿tū ixpālacata līsītzī'yā'tit icmātzeyīlh chā'tin ta'jatatlani' tzamā' quilhtamacuj tū pūjaxcan? ²⁴ Hui'xina'n quilāputzāna'nīyāuj ixpālacata puhua'nā'tit jā tze tū ictlahualh. A'cxni' naputzāna'nī'yā'tit ā'chā'tin, ixlacasqui'nca naputzāna'nī'yā'tit chuntza' chī Dios lacasqui'n —huanlī Jesús.

Jesús cāhuanilh jā xala'

25 Tatzuculh talākelhasqui'nīn xalanī'n nac Jerusalén:

—¿Ē jā ū'tza' tī putzacan maknīcu'tuncan?

26 Calaktzī'ntit chī chihuīna'mā'lh nac cā'lhūhua'lacatīn ē jā tū tahuanī xanapuxcu'nu'. ¿Ē talacpuhuan huā'mā' Cristo tī Dios lacsacnī't?

27 A'cxni' namin Cristo nūn chā'tin catīca'tzīlh jā naminācha'. Quina'n ca'tzīyāuj jā xala' huā'mā' chi'xcu'.

28 Jesús kexmatli huā'mā' tachihuīn jā ixcāmāsu'yuni'mā'lh xaka'tla' nac templo. Palha' cāhuanilh:

—Hui'xina'n quilālakapasāuj ē nā ca'tzīyā'tit jā icminī'ta'ncha'. Quit jā icminī't quina'cstu. Tī quimacaminī't xla' ixlīcāna' ē jā lakapasā'tit hui'xina'n. 29 Quit iclakapasa ixpālacata a'ntza' icmincha' ē ū'tza' quimacamilh.

30 Palaj tunca ixtachī'lē'ncu'tun. Nūn chā'tin tī chi'palh ixpālacata jāna'j ixchā'n ixquilhtamacuj.

31 Ē līlhūhua' ta'a'ka'ī'ni'lh ē tahuanli:

—Palhāsā' huā'mā' Cristo. ¿Ē Cristo a'cxni' namin ē ā'chulā' natlahua lī'a'cnīn ē jā huā'mā'?

Fariseos tamacā'lh policia nachī'lē'ncan Jesús

32 Fariseos takexmatli chī tzē'k ixtalīchihuīna'n Jesús tachi'xcuhuī't. Fariseos ē xanapuxcu'nu' pālejni' tamacā'lh ixpolicíaca'n natachī'lē'n Jesús.

33 Jesús cāhuanilh tachi'xcuhuī't:

—Jātza' lakma'j icticātā'latamān. Palajtza' na'iclaka'n tī quimacaminī't. 34 Hui'xina'n naquilāputzayāuj ē jā quintilāmaclauj. Jāla catichipintit jā quit na'ica'n.

35 Israelitas talākelhasqui'nīlh:

—¿Jāchu na'a'n palh jāla catimaclauj? Palhāsā' nacālaka'n israelitas tī tatā'hui'lāna'ncha' griegos ē nacāmāsu'yuni' griegos. ³⁶ Quincāhuanin: “Naquilāputzayāuj ē jā quintilāmaclauj, ixpālacata jāla catichipintit jā na'ica'n quit.” ¿Tūchu huanicu'tun huā'mā' tachihuīn?

Xcān tū māsā' latamat

³⁷ Tū ā'xmān quilhtamacuj ixla' cā'tani' tū ā'chulā' ixlacasqui'nca, tzamā' quilhtamacuj Jesús tāyalh ē palha' chihuīna'lh:

—Tī takelhpūtī, caquintalakmilh ē catahua'lh. ³⁸ Tī quinta'a'ka'ī'ni' nataka'lhī hua'chi mu'sni' na ixlīstacna'ca'n ē natā'cxtuni'yāchi lhūhua' xcān tū māsā' latamat. Chuntza' tatzokni' na ixtachihuīn Dios.

³⁹ Jesús ixuanicu'tun tī nata'a'ka'ī' natamakṭīni'n Espīritu Santo. Jāna'j ixmin Espīritu Santo ixpālacata Jesús jāna'j ixa'n nac a'kapūn.

Jā lacxtim ixuanī't ixtalacapāstacni'ca'n tachi'xcuhuī't

⁴⁰ A'cxni' tachi'xcuhuī't takexmatli huā'mā' tachihuīn, makapitzīn tahuanlı:

—Ixlīcāna' huā'mā' Jesús ixa'kchihuīna' Dios tī naquincālakminān.

⁴¹ Ā'makapitzīn tahuampālh:

—Ū'tza' huā'mā' Cristo.

Ā'makapitzīn tahuampālh:

—Cristo jā catimincha' nac Galilea. ⁴² Cristo ī'xū'nātā'nat David. Ē natahui'la nac Belén jā xala' ixuanī't David. Chuntza' tatzokni' na ixtachihuīn Dios.

43 Ū'tza' jā lacxtim ixtalīlacapāstaca ixpālacata Jesús. 44 Makapitzīn ixtachī'lē'ncu'tun ē nūn chā'tin chi'palh.

Māpa'ksīni'nī'n jā ixta'a'ka't'ni' Jesús

45 Policías talaka'mpālh fariseos ē xanapuxcu'nu' pālejni'. Cākelhasqui'nīca:

—¿Tū ixpālacata jā līlī'ta'ntit?

46 Policías takelhtīni'lh:

—Jā maktin ickexmatnī'tauj nūn chā'tin chi'xcu' tī chihuīna'n chī huā'mā' chi'xcu'.

47 Fariseos takelhtīni'lh:

—Palhāsā' nā hui'xina'n cāta'a'kskāhuī'nī'ta'ntza'.

48 Jā a'ka't'ni'nī't Jesús nūn chā'tin xapuxcu' ē nūn chā'tin fariseo. 49 Catīhuālh tachi'xcuhuī't tī jā talakapasa ixlīmāpa'ksīn Dios nacāmālakspūtūcan.

50 Nicodemo tī ixlakminī't Jesús cā'tzī'sni', xla' nā fariseo ixuanī't. Xla' cāhuanilh:

51 —Jāla catimakapātīnūj chā'tin chi'xcu' palh jā pūla naca'tziyāuj tū laclē'n ē palh jā pūla namakxtekāuj nachihuīna'n. Chuntza' tatzo'kni' nac līmāpa'ksīn.

52 Ā'makapitzīn fariseos tahuanilh Nicodemo:

—¿Ē nā hui'x xala' nac Galilea? Hui'x cakelhtahua'ka' ixtachihuīn Dios ē naca'tziya' jā maktin minī'ta'ncha' nac Galilea chā'tin ixa'kchihuīna' Dios.

53 Palaj tunca ta'a'lh na ixchicca'n.

8

Puscāt tī xamaklani'

1 Jesús a'lh nac sipej jā ixuanican Olivos.

2 Ixlīlakalī tzi'saj Jesús a'lh xaka'tla' nac templo. Ixlīpō'ktu tachi'xcuhuī't talakminkō'lh. Xla'

tahui'lh ē tzuculh cāmāsu'yuni'. ³ Fariseos ē mākeltahua'kē'ni'nī'n līmāpa'ksīn talīmini'lh Jesús chā'tin puscāt. Tzamā' puscāt quītā'maclaca chā'tin chi'xcu' ē chi'paca. Yāhuaca a'ntza' na ixlacpu'i'tātca'n tī ixtahui'lāna'lh. ⁴ Tahuanih Jesús:

—Mākeltahua'kē'ni', huā'mā' puscāt tā'maclaca chā'tin chi'xcu'. ⁵ Līmāpa'ksīn tū quincāmaxquī'nī'ta'n Moisés, ū'tza' quincāmāsu'yuni'yān nacucta'lamaknīyāuj chā'tin puscāt tī chuntza' la. Hui'x, ¿chī hua'na'?

⁶ Xlaca'n tahuanih Jesús huā'mā' xmān talīputzāna'nīcu'tun ē chuntza' tzē natalīmālacapū'. Jesús taquilhpūtalh ē tzuculh lītzo'knun ixmacan nac ti'ya't. ⁷ Ā'chulā' ixtakelhasqui'nī ē xla' tā'clhsajli ē cāhuanilh:

—Chā'tin chī hui'xina'n tī jā tū laclē'n ū'tza' pūla cacucta'lalh tzamā' puscāt.

⁸ Jesús taquilhpūtapālh ē lītzo'knumpālh ixmacan nac ti'ya't. ⁹ A'cxni' takexmatli huā'mā', nā xlaca'n tamakca'tzīlh ixtalaclē'n. Tatzuculh ta'a'n tī ā'chulā' kōlu'ntza' ē makapitzīn chā'tunu' chā'tunu' ta'a'nkō'lh. Xlīmān tamakxtekli Jesús ē tzamā' puscāt. ¹⁰ Jesús tā'clhsajli ē kelhasqui'nīlh:

—¿Jāchu tayāna'lh tī ixtamālacsu'yumā'na'n? ¿Nūn tī chā'tin tī makapātīnī'nī'ta'n?

¹¹ Xla' huanli:

—Nūn chā'tin, Māpa'ksīni'.

Jesús huanilh:

—Nūn quit icmakapātīnīnān. Capit ē jātza' ā'makstin titlahua'ya' tū jā tze.

Jesús taxkaket nac cā'quilhtamacuj

12 Jesús cātā'chihuīna'mpāl̄h tachi'xcuhuī't ē cāhuanilh:

—Quit iccāmāsu'yuni' tachi'xcuhuī't. Chuntza' quit taxkaket. Tī naquintastālani' jā catitalatā'kchokolh nac cā'pucsua'. Quit na'iccāmāxkakēni'ni' ixlamatca'n.

13 Fariseos tahuanih:

—Hui'x mintalacapāstacni' līchihuīna'na'. Chuntza' jā tū līmacuan mintachihuīn.

14 Jesús cākelhtīlh:

—Quit tū icuan, ū'tza' ixlīcāna' masqui quit quina'cstu quilīchihuīna'ncan. Quit icca'tzī jā icminī'ta'ncha' ē jā na'ica'mpala. Hui'xina'n jā ca'tzīyā'tit jā icminī'ta'ncha' ē jā na'ica'mpala. 15 Hui'xina'n līputzāna'nā'tit xmān tū laktzī'nā'tit. Quit jā tī tī icputzāna'nī. 16 Palh quit xa'icputzāna'nīlh, na'icputzāna'nī chuntza' chī ixlīcāna'. Quit jā quilīmān icputzāna'nī. QuinTāta'ti quimacaminī't ū'tza' quintā'putzāna'n. 17 Chuntza' tatzō'kni' na milīmāpa'ksīnca'n: A'cxni' chā'tu' chī'xcuhuī'n līlacxtim tamālactzeyī, ū'tza' huā'mā' tū ixlīcāna'. 18 Quit iclīmāsu'yu quimpālacata. Hui'lapāl̄h ā'chā'tin tī līmāsu'yu quimpālacata. Ū'tza' quinTāta' ē ū'tza' quimacaminī't.

19 Takelhasqui'nīlh:

—¿Jāchu hui'lacha' mintāta'?

Jesús cākelhtīlh:

—Hui'xina'n jā quilālakapasāj ē nā jā lakapasā'tit quinTāta'. Palh ixquilālakapasui, nā quinTāta' ixlakapastit hui'xina'n.

20 Jesús huanli huā'mā' a'cxni' ixmāsu'yumā'lh xaka'tla' nac templo jā ixmāquī'can tumīn. Nūn

chā'tin puhuanli nachī'lē'n ixpālacata jāna'j ix-chā'ni' ixquilhtamacuj tū napūchī'lē'ncan.

Jāla catita'a'lh jā ixa'mā'lh Jesús

²¹ Jesús ā'maktin cāhuanipālh:

—Quit na'ica'n. Hui'xina'n naquilāputzayāuj. A'cxni' nanīyā'tit hui'xina'n naka'lhī'yā'titcus mincuentaca'n. Jāla catipintit jā na'ica'n quit.

²² Israelitas tahuanli:

—Palhāsā' ixa'cstu namaknīcan ē ū'tza' lihualh jāla cati'a'uj jā na'a'n.

²³ Jesús cāhuanilh:

—Hui'xina'n xala' nac cā'ti'ya'tna', ē quit xala' nac tālhmā'n. Hui'xina'n xala' nac cā'quilhtamacuj ē quit jā xala' nac cā'quilhtamacuj. ²⁴ Ū'tza' iccālihuanin a'cxni' nanīyā'tit naka'lhī'yā'titcus mincuentaca'n. Hui'xina'n jā quilā'a'ka'ī'ni'yāuj a'cxni' iccāhuaniyān tī quit. Chuntza' nalīka'lhī'yā'titcus mincuentaca'n a'cxni' nanīyā'tit.

²⁵ Palaj tunca takelhasqui'nīlh:

—¿Tīchu hui'x?

Jesús cākelhtīlh:

—Iccāhuaninī'ta'ntza' xapūla. ²⁶ Quit tzē na'icuan lhūhua' mimpālacataca'n ē tzē na'iccāputzāna'nīyān lhūhua' tū tlahuapā'na'ntit tū jā tze. Tī quimacam-inī't, xla' huan tū ixlīcāna'. Tū quihuanī, xmān ū'tza' iccāhuanī tachi'xcuui't.

²⁷ Xlaca'n jā ixtaca'tzī Jesús ixlīchihuīna'mā'lh Dios, xaTāta'. ²⁸ Ū'tza' cālihuanilh Jesús:

—A'cxni' hui'xina'n naquilāmā'ka'yāhuayāuj tālhmā'n, hasta a'cxni' naca'tzīyā'tit tīchu quit. Quit Chi'xcu' xala' Tālhmā'n. Naca'tzīyā'tit quit jā tū ictlahua quina'cstu. Xmān icuan tū

quimāsu'yuni'nī't quinTāta'. ²⁹ Tī quimacamilh, xla' quintā'huī'lh. Jā quimakxteknī't quina'cstu, ixpālacata quit pō'ktu quilhtamacuj ictlahuamā'lh tū ixtalacasqui'nīn.

³⁰ A'cxni' Jesús huanli huā'mā', lhūhua' ta'a'ka'ī'ni'lh.

Tī ixlacstīn Dios ē tī jā ixlacstīn

³¹ Jesús cāhuanilh israelitas tī ixta'a'ka'ī'ni'mā'nalhcus:

—Hui'xina'n palh naquilākexpa'tni'yāuj quintachihuīn, chuntza' hui'xina'n ixlīcāna' quiscujnu'nī'n. ³² Nalakapasā'tit tū ixlīcāna'. Tū ixlīcāna' nalilaktaxtuyā'tit hui'xina'n.

³³ Xlaca'n takelhtīh:

—Quina'n ī'xū'nātā'natna' Abraham. Nūn makstīn quincātata māhuanī'ta'n. ¿Tū ixpālacata hua'na' hui'x na'iclaktaxtuyāuj?

³⁴ Jesús cāhuanilh:

—Ixlīcāna' tū iccāhuaniyān. Tī tlahua tū jā tze, chuntza' chī chā'tin tasācua' tī tamāhuacanī't, ixpālacata jāla makxteka tū jā tze. ³⁵ Xatata māuj tasācua' jā chuntza' chī tī ixlīcāna' ka'hua'cha. Xatata māuj jā pō'ktu quilhtamacuj catitahui'lal na ixchic ixtēcu' ixpālacata nastā'palacan. Tī ixlīcāna' ixka'hua'cha chā'tin chi'xcu', xla' pō'ktu quilhtamacuj ixka'hua'cha. Jāla catistā'lh. ³⁶ Hui'xina'n hua'chi tī xatata māuj ixpālacata jāla makxtekā'tit tū jā tze. Ī'ska'ta' Dios tzē nacāmaktāyayān hui'xina'n ē chuntza' tzē nalīmakxtekā'tit tū jā tze. Chuntza' jātza' catitahui'la'tit hua'chi xatata māuj. ³⁷ Masqui hui'xina'n ī'xū'nātā'natna' Abraham, quilāmaknīcu'tunāuj ixpālacata jā

a'ka'lyā'tit tū iccāhuaniyān. ³⁸ Quit iclīchihuīna'n tū quimāsu'yuni'nī't quinTāta'. Hui'xina'n tlahua'yā'tit tū cāhuaninī'ta'n mintāta'ca'n.

³⁹ Xlaca'n takelhtilh:

—Quintāta'ca'n, ū'tza' Abraham.

Jesús cāhuanilh:

—Palh ixlīcāna' cahuālh hui'xina'n ixlacstīn Abraham, chuntza' ixtlahua'tit chī ixtlahua Abraham. ⁴⁰ Hui'xina'n quilāmaknīcu'tunāuj masqui quit iccāhuaniyān tū ixlīcāna' tū Dios quimāsu'yuni'nī't. Abraham jā chuntza' ixtlahua chī hui'xina'n tlahua'yā'tit. ⁴¹ Hui'xina'n tlahua'pā'na'ntit tū tlahua mintāta'ca'n.

Xlaca'n tahuanilh:

—Quina'n jā xtūka'hua'chan. Icka'lhīyāuj xmān chā'tin quintāta'ca'n ē ū'tza' Dios.

⁴² Jesús cāhuanilh:

—Palh mintāta'ca'n cahuālh Dios, hui'xina'n ixquilāpāxqui'uj ixpālacata quit icmini'ta'ncha' jā hui'lacha' Dios ē chuhua'j ā'tzā' icuī'lh. Quit jā icmilh quina'cstu talacapāstacni'. Dios ū'tza' tī quimacaminī't. ⁴³ Hui'xina'n jā kexpa'tcu'tunā'tit tū icuan. Ū'tza' jā līca'tzīyā'tit tū iccāhuanimā'n.

⁴⁴ 'Mintāta'ca'n hui'xina'n ū'tza' skāhuī'ni'. Hui'xina'n tlahuacu'tunā'tit ixtalacasqui'nīn. Skāhuī'ni' xla' ū'tza' xamaknīni' hasta ixquiltzucut. Xla' jā makstin lacapāstaca tū ixlīcāna' ixpālacata jā lakatī tū ixlīcāna'. Xla' huāk tā'ksa'nīn līchihuīna'n ixpālacata xla' chuntza' ixtāyat. Xla' a'ksa'nīni' ē xla' ū'tza' mālacatzuculh tā'ksa'nīn. ⁴⁵ Quit iccāhuaniyān tū ixlīcāna' ē hui'xina'n jā quilā'a'ka'ī'ni'yāuj. ⁴⁶ ¿Tīchu chī hui'xina'n nahuanā'tit palh quit ictlahuanī't tū

jā tze? Palh quit iccāhuaniyān tū ixlīcāna', ¿tū
ixpālacata jā quilā'a'kaṽ'ni'yāuj? ⁴⁷ Tī ixla' Dios
kexmata ixtachihuīn. Hui'xina'n jā ixla' Dios.
Ū'tza' jā līkexpa'tcu'tunā'tit —huanli Jesús.

*Cristo ixuī'htza' a'cxni' jāna'j ixā'lacatuncuhuī'
Abraham*

⁴⁸ Israelitas tahuanih Jesús:

—Ixlīcāna' chī icuanāuj hui'x samaritano ē
ka'lhī'ya' jā tzeya ū'ni'.

⁴⁹ Jesús cākelhtīlh:

—Jā icka'lhī jā tzeya ū'ni'. Quit
iclakachi'xcuhuī' quinTāta' ē hui'xina'n jā
quilālakachi'xcuhuī'yāuj. ⁵⁰ Quit jā quincuenta
palh jā quilālakachi'xcuhuī'yāuj. Hui'lh chā'tin
tī lacasqui'n caquilakachi'xcuhuī'ca, ū'tza' tī
naputzāna'nīkō'. ⁵¹ Ixlīcāna' tū iccāhuaniyān: Tī
natamākentaxtū quintachihuīn xla'ca'n nataka'lhī
xasāsti' ixlatamatca'n tū jā makstin catisputli.

⁵² Israelitas takelhtīni'lh:

—Quina'n icca'tziyāujtza' hui'x ka'lhī'ya'
tū jā tzeya ū'ni'. Abraham nīlhtza' ē nā
tanīlhtza' ixa'kchihuīna'nī'n Dios. Hui'x hua'na'
tī natamākentaxtū mintachihuīn jā makstin
catitasputli. ⁵³ ¿Ē hui'x ā'chulā' xaka'tla' ē jā
quintāta'ca'n Abraham? Xla' nīlh ē a'kchihuīna'nī'n
nā tanīlh. ¿Tīchu hui'x palh jā catinīt?

⁵⁴ Jesús cākelhtīlh:

—Palh quina'cstu naquilakachi'xcuhuī'can, jā tū
ixtapalh. Tī quilakachi'xcuhuī' quit, xla' ū'tza'
quinTāta' ē ū'tza' tī hui'xina'n huani'yā'tit min-
Diosca'n. ⁵⁵ Ū'tza', tī hua'nā'tit minDiosca'n, jā
lakapasā'tit. Ē quit iclakapasa. Palh quit xa'icualh

jā iclakapasa, quit xa'iclitaxtulh chā'tin a'ksa'nīni' chuntza' chī hui'xina'n. Quit ixlicāna' iclakapasa ē quit icmāquī' ixtachihuīn. ⁵⁶ Abraham tī mimpapca'n ka'lhīlh tapāxuhuān ixpālacata ixca'tzī nalakatzī'n a'cxni' xa'icmilh nac cā'quilhtamacuj. Xla' lakatzī'lh ē līpāxualh.

⁵⁷ Israelitas tahuanilh Jesús:

—Hui'x jāna'j ka'lhī'ya' nūn i'tāt ciento cā'ta, ¿ē chī lihua'na' palh laktzī'nī'ta'tza' Abraham?

⁵⁸ Jesús cākelhtīlh:

—Ixlicāna' tū iccāhuaniyān. Quit xa'icui'lhtza' a'cxni' jāna'j ixlalatuncuhuī' Abraham.

⁵⁹ Palaj tunca tasacli chihuix ē ix-talīcucta'lacu'tun. Jesús cātatzē'kni'lh ē chuntza' lītaxtulh xaka'tla' nac templo.

9

*Jesús mātzeyīlh chā'tin chī'xcu' tī
ixlīlacatuncuhuī'nī't xalakatzi'n*

¹ A'cxni' Jesús ixlatlā'huan, laktzī'lh chā'tin chī'xcu' tī ixlīlacatuncuhuī'nī't xalakatzi'n. ² I'scujnu'nī'n takelhasqui'nīlh:

—Māpa'ksīni', ¿tū ixpālacata līlacatuncuhuī'lh lakatzī'n huā'mā' chī'xcu'? ¿Ē ixpālacata ixcuenta'n ixtāta' ē ixtzī', o ixpālacata ixcuenta līlakatzī'?

³ Jesús cāhuanilh:

—Jā ixpālacata ixcuenta līlakatzī' nūn ixcuenta'n ixtāta' ē ixtzī'. Xla' līlacatuncuhuī'lh lakatzī'n ixpālacata chuntza' tzē nalīmāsu'yu ixlītlī'hui'qui Dios a'cxni' namātzeyī. ⁴ A'cxni' xkakacus, tzē scujcan; a'cxni' tzi'suamā'lhtza', jātza' la caticujca. Nā chuntza' quit ixlacasqui'nca na'ictlahua chuhua'j

ixtascujūt tī quimacaminī't. Namin a'ktin quilhtamacuj a'cxni' na'ica'n ē jātza' la ca'ictiscujlī. ⁵ Quit iccāmāxkakēni'ni' tachi'xcuui't lihuan icuī'lh nac cā'quilhtamacuj.

⁶ A'cxni' huanli huā'mā' Jesús chojli nac cā'ti'ya'tna'. Tlahualh macsti'na'j pūtlū'n ē līlacatlahualh na ixlakastapun lakatzī'n. ⁷ Huanilh:

—Capinchi nac xcān jā huanican Siloé ē nalakacha'ka'na'. (Siloé huanicu'tun: Macamincanī't.)

Tzamā' lakatzī'n a'lh ē a'ntza' lakacha'ka'nli. A'cxni' chimpālh, tzētza' ixlacahuāna'n.

⁸ Ixtā'līmacchicni' ē tī ixtalaktzī'nī't xapūla a'cxni' lakatzī'n ixuanī't, xlaca'n talāhuanilh:

—¿Ē jā ū'tza' huā'mā' chi'xcu' tī ī'squi'nīhuā'yan?

⁹ Makapitzīn ixtahuan:

—Ū'tza'.

Ā'makapitzīn ixtahuan:

—Jā ū'tza'. Hua'chi ū'tza' tasu'yu.

Ē ū'tza' huanli:

—Quit tzamā' chi'xcu'.

¹⁰ Takelhasqui'nīlh:

—¿Chī līlalh tzētza' lacahuāna'na' hui'x?

¹¹ Xla' cākelhtīlh:

—Ū'tza' tzamā' chi'xcu' tī huanican Jesús tlahualh pūtlū'n ē quilīlacatlahualh na quilakastapun. Quihuanilh: “Capinchi nac xcān jā huanican Siloé ē calakacha'ka'.” Ica'lh ē a'cxni' iclakacha'ka'nkō'lh, tzētza' iclacahuāna'lh.

¹² Takelhasqui'nīlh:

—¿Jāchu huī'lh tzamā' chi'xcu'?

Xla' cāhuanilh:

—Jā icca'tzī.

Fariseos takelhasqui'nīlh chi'xcu' tī ixlakatzī'

¹³ Cālīmini'ca fariseos tzamā' chi'xcu' tī ixlakatzī'. ¹⁴ Tzamā' quilhtamacuj tū pūtlahualh pūtlū'n Jesús ē mātzeyīlh lakatzī'n, ū'tza' quilhtamacuj tū pūjaxcan. ¹⁵ Fariseos ā'maktin takelhasqui'nīpālh:

—¿Chī līlacahuā'na'?

Xla' cākelhtīlh:

—Quilīlacatlahualh pūtlū'n na quilakastapun ē iclakacha'ka'nli ē chuhua'j quit tzē iclacahuāna'n.

¹⁶ Makapitzīn fariseos tahuanlı:

—Huā'mā' chi'xcu' jā ixla' Dios ixpālacata jā lakachi'xcu'huī' quilhtamacuj tū pūjaxcan.

Ā'makapitzīn tahuampālh:

—Tī tlahua tū jā tze, xla' jā catitlahualh lī'a'cnīn chī tlahua huā'mā' chi'xcu'.

Jā lacxtim ixtaka'lhī ixtalacapāstacni'ca'n.

¹⁷ Takelhasqui'nīpālh tzamā' chi'xcu' tī lakatzī'n ixuanī't:

—¿Chī hua'na' hui'x ixpālacata tzamā' chi'xcu' tī mālacahuānīn?

Xla' huanli:

—Xla' ixa'kchihuīna' Dios.

¹⁸ Israelitas, xlaca'n jā ta'a'ka'ī'ni'lh palh lakatzī'n ixuanī't ē mālacahuānīca. Cāta'sani'ca ixtāta' ē ixtzī'. ¹⁹ Ē cākelhasqui'nīca:

—¿Ē ū'tza' huā'mā' chi'xcu' minka'hua'chaca'n tī lacatuncu'huī'lh xalakatzī'n? ¿Chī tzētza' līlacahuāna'n chuhua'j?

²⁰ Ixtāta' ē ixtzī' takelhtīni'lh:

—Quina'n icca'tzīyāuj ū'tza' quinka'hua'chaca'n. Icca'tzīyāuj līlacatuncu'huī'lh lakatzī'n. ²¹ Jā icca'tzīyāuj chī tzētza' līlacahuāna'n chuhua'j. Jā icca'tzīyāuj tī mālacahuānīlh. Cakelhasqui'nī'tit

ū'tza'; xla' chi'xcu'tza'. Māni' ū'tza' tzē nacāhuaniyān.

²² Ixtāta' ē ixtzī' tahuanli chuntza' ixpālacata xlaca'n ixtajicua'ni' israelitas. Israelitas ixtalīchihuīna'nī'ttza' natamacxtucan xaka'tla' nac templo tī natahuan Jesús ū'tza' Cristo. ²³ Ū'tza' talīhuanli ixtāta' ē ixtzī': “Cakelhasqui'nī'tit ū'tza'; xla' chi'xcu'tza'.”

²⁴ Israelitas tata'sani'pāl̄h ixlīmaktu' chi'xcu' tī lakatzī'n ixuanī't ē tahuanilh:

—Caquilāhuaniuj ixlīcāna' na ixlacatīn Dios. Quina'n icca'tzīyāuj huā'mā' chi'xcu' tlahua tū jā tze.

²⁵ Xla' cākelhtīlh:

—Quit jā icca'tzī palh tlahua tū jā tze. Xmān icca'tzī xapūla lakatzī'n xa'icuanī't ē chuhua'j iclacahuāna'ntza'.

²⁶ Kelhasqui'nīpalaca:

—¿Tū tlahuani'n? ¿Chī līmālacahuānīn?

²⁷ Xla' cākelhtīlh:

—Iccāhuani'ntza'. Hui'xina'n jā ixk-expa'tcu'tunā'tit. ¿Tū ixpālacata lacasqui'nā'tit na'iccāhuaniyalayān? ¿Ē nā stālani'cu'tunā'tit nā hui'xina'n?

²⁸ Talakapalalh ē tahuanilh:

—Hui'x stālani'ya' tzamā' chi'xcu'. Quina'n icstālani'yāuj Moisés. ²⁹ Icca'tzīyāuj Dios tā'chihuīna'nli Moisés. Huā'mā' Jesús jā icca'tzīyāuj jā minī'ta'ncha'.

³⁰ Chi'xcu' cākelhtīlh:

—¿Chī līlah jā ca'tzīyā'tit jā mincha' tzamā' chi'xcu'? Ū'tza' tī quimālacahuānīlh. ³¹ Quina'n ca'tzīyāuj Dios jā cākexmata tī tatlahua tū jā tze. Dios cākexmata tī talakachi'xcuhuī' ē tī tatlahua tū

ixtalacasqui'nīn Dios. ³² A'cxni' ixlītzucuni' quilhtamacuj, jā makstin kexmatca chā'tin chi'xcu' mālacahuānī tī lakatzī'n lacatuncuhuī'nī't. ³³ Palh jā Dios ixmacamilh, jāla tū ixtitlahualh.

³⁴ Tahuanih:

—Hui'x līlacatuncuhuī'nī'ta' ixlītzumayān tū jā tze. ¿Tū naquilāmāsu'yuni'yāuj quina'n?

Tamacxtuca nac kēpūn.

Lakatzī'nī'n tī jā ta'a'ka'ī'

³⁵ Jesús huanica ixtamacxtucanī't tzamā' chi'xcu' tī lakatzī'n ixuanī't. A'cxni' tā'lāpāxtokli, huanilh:

—¿Ē a'ka'ī'ni'ya' hui'x ī'Ska'ta' Dios?

³⁶ Chi'xcu' huanilh:

—¿Tīchu xla'? Caquihua'ni' ē chuntza' tzē na'icli'a'ka'ī'ni'.

³⁷ Jesús kelhtīlh:

—Hui'x laktzī'nī'ta'tza'. Ū'tza' tī tā'chihuīna'mā'n.

³⁸ Tzamā' chi'xcu' taquilhpūtani'lh ē huanilh:

—Māpa'ksīni', ica'ka'ī'ni'yān.

³⁹ Jesús huanli:

—Quit icmilh nac cā'quilhtamacuj nalītasu'yu tī ta'a'ka'ī' ē tī jā ta'a'ka'ī'. Quit icmilh nac cā'quilhtamacuj na'iccāmālacahuānī tī xalakatzī'nī'n ē icmilh na'iccāmālakatzī' tī talacahuāna'n.

⁴⁰ Makapitzīn fariseos ixtayāna'lh ixlacatzuna'j. A'cxni' takexmatli huā'mā' tachihuīn, tahuani:

—¿Ē iclakatzī'yāuj quina'n?

⁴¹ Jesús cāhuanilh:

—Palh lakatzī'n cahuālh hui'xina'n, jā ixlīpintit cuenta. Hua'nā'tit hui'xina'n lacahuāna'nā'tit, ē ū'tza' hui'xina'n līlīpinā'tit cuenta.

10

Ixchicca'n borregos

¹ Jesús cāhuanipālh:

—Ixlicāna' tū iccāhuaniyān: Tī lacatin lactanū na ixchicca'n borregos ē jā lactanū jā yālh xamākelhcha ū'tza' ka'lhāna'. ² Tī lactanū jā yālh xamākelhcha, ū'tza' ixmaktaka'lhna' borregos. ³ Tī maktaka'lha mākelhcha mālaquī'ni' tī cāmaktaka'lha borregos ē takexmata ixtachihuīn. Cāmāpācuhuī chī tanatunu' ixborrego. Cāmāxtu na ixchicca'n. ⁴ A'cxni' cāmāxtukō' xla' cāpūlani' ē ixliborregos tastālani' ixpālacata xlaca'n takelhlakapasatza' ixtēcu'ca'n. ⁵ Jā catitastālani'lh tī ā'chā'tin ixpālacata jā takelhlakapasa. Natatzā'lani'.

⁶ Jesús cāhuanilh huā'mā' tachihuīn chī cālīmāsu'yuni'can. Xlaca'n jā taca'tzilh tū ixcāhuanicu'tuncan.

Jesús hua'chi tī xatze maktaka'lhna' borregos

⁷ Jesús cāhuanipālh:

—Ixlicāna' tū iccāhuaniyān. Quit chī xamākelhcha jā talactanū borregos. ⁸ Ixlipō'ktuca'n tī quintapūlani'lh, xlaca'n ka'lhāna'nī'n. Ē borregos jā takexmatni'lh līka'lhāna'nī'n. ⁹ Quit chī mākelhcha. Tī naquinta'a'ka'ī'ni', xlaca'n natapūtaxtu. Na'iccāmaktaka'lha chī cāmaktaka'lhcan borregos tū natataxtu ē nataputza ixlihua'tca'n ē natatanūpala.

¹⁰ 'Ka'lhāna' xmān min ka'lhāna'n ē maknīni'n ē mālaksputūnu'n. Quit icmini't na'iccāmaxquī' xasāsti' ixlamatca'n tū ā'chulā' xatze. ¹¹ Quit ā'chulā' xatze ixmaktaka'lhna' borregos. Tī xatze ixmaktaka'lhna' tzej cāmaktaka'lha ixborregos ē masqui cacālīnīlh. ¹² Tī xmān tasācua', a'cxni'

laktzī'n mimā'lh misin, cāmakxteka borregos ē tzā'latāquī' ixpālacata jā tzamā' maktaka'lhna' jā ixla' borregos. Palaj tunca misin cāchi'pa borregos ē cāmakatzā'lakō'. ¹³ Tasācua' tzā'la ixpālacata xmān tasācua' ē jā ixla' borregos, ē xla' jā ixcuenta.

¹⁴ 'Quit hua'chi xatze maktaka'lhna' borregos. Xatze maktaka'lhna' cālakapasa ixborregos, ē nā quit iccālakapasa quintachi'xcuui't, ē nā xlaca'n quintalakapasa. ¹⁵ Nā chuntza' quinTāta' quilakapasa ē nā quit iclakapasa. Quit na'iccālīnī quintachi'xcuui't chuntza' chī maktaka'lhna' borregos cālīnī ixborregos. ¹⁶ Hui'lapālh ā'makapitzīn tachi'xcuui't tī jāna'j quintalakapasa. Nā ixlacasqui'nca nā xlaca'n na'iccālīmin. Xlaca'n naquintakexmatni'. Chuntza' xlaca'n kēxtim natala quintachi'xcuui't. Xmān chā'tin ixmaktaka'lhna' nahuan.

¹⁷ 'QuinTāta' quimpāxquī' ixpālacata icmāstā' quilatamat ē quit na'iclahuampala. ¹⁸ Nūn chā'tin quintimaktīlh quilatamat. Quit icmāstā' ixpālacata icmāstā'cu'tun. Quit icka'lhī talacasqui'nīn ē chuntza' tzē na'icmāstā', ē tzē na'ictayapala. Chuntza' quilīmāpa'ksīlh quinTāta' —huanli Jesús.

¹⁹ A'cxni' israelitas takexmatli huā'mā' tachi-huīn, tatapāpitzini'lh. ²⁰ Makapitzīn ixtahuan:

—¿Tū ixpālacata kexpa'tni'yā'tit huā'mā' chi'xcu' palh ka'lhī jā tzeya ū'ni', ē xla' chuya?

²¹ Ā'makapitzīn huampala tahuanli:

—Tī ka'lhī jā tzeya ū'ni', xla' jā chuntza' catichi-huīna'nli. ¿Ē tzē namālacahuānī chā'tin lakatzī'n jā tzeya ū'ni'?

Israelitas talakmaka'lh Jesús

22 Nac Jerusalén ixtlahuamā'ca cā'tani'. Tzamā' cā'tani' ū'tza' tū ixlilacapāstaccan a'cxni' ixcāxtlahuakō'canī't xaka'tla' templo makāstza'. Cā'lonkni' ixuanī't. 23 Jesús ixlatlā'huan na ixtanquilhtīn xaka'tla' templo jā ixuanican Ixtanquilhtīn Salomón. 24 Israelitas tasti'li'hui'līlh ē tahuanihl:

—¿Hasta jā'cxni' naquilāhuaniyāuj tīchu hui'x? Palh hui'x Cristo xamaktin caquilāhuaniuj.

25 Jesús cākelhtīlh:

—Quit iccāhuanintza' ē hui'xina'n jā a'ka'ī'yā'tit. Pō'ktu tū ictlahua quit iclītlahua ixlītlī'hui'qui quinTāta'. Ū'tza' lītasu'yu tīchu quit. 26 Hui'xina'n jā a'ka'ī'yā'tit ixpālacata hui'xina'n jā quintachi'xcuhuī't. 27 Quintachi'xcuhuī't takexmata quintachihuīn chuntza' chī borregos takexmata ixtachihuīn ixtēcu'ca'n. Quit iccālakapasa quintachi'xcuhuī't, ē xlaca'n quintastālani'. 28 Quit iccāmaxquī' xasāsti' ixlatamatca'n tū jā makstin catilakspuṭli. Jā tī chā'tin tzē naquimaktī tī quinta'a'ka'ī'ni'. 29 Quimacamaxquī'nī't quinTāta' ē xla' ū'tza' ā'chulā' xaka'tla' māpa'ksīni'. Ē nūn tī chā'tin tī tzē quintimaktīlh tī quinta'a'ka'ī'ni'lh. 30 Quit ē quinTāta' chu chā'tin quina'n.

31 Palaj tunca israelitas tasacpālh chihuix ix-talīcucta'lacu'tun. 32 Jesús cāhuanihl:

—Ixlītlī'hui'qui quinTāta' quit iclītlahuanī't lhūhua' tū xatze na milacatīnca'n. ¿Ē ū'tza' naquilālīcucta'layāuj?

33 Israelitas tahuanihl:

—Jā ū'tza' icticālicucta'lan ixpālacata tū lactze tlahuanī'ta'. Na'iccālicucta'layān ixpālacata hui'x lakmaka'na' Dios ē mālakchipini'cu'tuna'. Hui'x xmān chi'xcu'.

³⁴ Jesús cāhuanilh:

—Chuntza' tatzō'kni' na ixlīmāpa'ksīn Dios: “Hui'xina'n milīpō'ktuca'n diosnu'.” ³⁵ Dios cāmāpācuhuīlh diosnu' tī cāmacamaxquī'lh ixtachihuīn Dios ē huā'mā' tatzō'kni' jā makstin catilactlahuaca. ³⁶ Dios quilacsacli ē quimacamilh nac cā'quilhtamacuj. ¿Tū ixpālacata quilālīmālacsu'yuyāuj iclakmaka'lh Dios a'cxni' iccāhuanin quit ī'Ska'ta' Dios? ³⁷ Palh quit jā ictlahua chuntza' chī tlahua quinTāta', jā caquilā'a'ka'ī'ni'uj. ³⁸ Palh hui'xina'n jā quilā'a'ka'ī'ni'cu'tunāuj, masqui quit ictlahua chuntza' chī tlahua quinTāta', ca'a'ka'ī'tit tū ictlahua ū'tza' ixla' Dios. Chuntza' naca'tzīyā'tit hui'xina'n ē na'a'ka'ī'yā'tit xaTāta' ē quit chu chā'tin quina'n.

³⁹ Ē ā'maktin ixtachī'lē'mpalacu'tun ē Jesús cātzā'lanī'lh.

⁴⁰ Palaj tunca Jesús a'lh na ixtuntacut nac Jordán. Chā'lh jā Juan ixmā'kpaxīni'mā'lh xapūla. ⁴¹ Lhūhua' tachi'xcuhuī't talakchilh Jesús ē xlaca'n talāhuanilh:

—Masqui Juan jā tlahualh lī'a'cnīn, pō'ktu tū ixlīchihuīna'n Jesús, ū'tza' tū ixlīcāna'.

⁴² A'ntza' lhūhua' ta'a'ka'ī'ni'lh Jesús.

11

A'cxni' nīlh Lázaro

¹ Ixui'lh chā'tin chi'xcu' ixtacuhuīni' Lázaro. Xla' ixta'jatatla. Xla' ixlahui'lh a'ktin nac cā'lacchicni' tū huanican Betania. Nā ixtatā'lahui'lāna'lh María ē Marta ixtā'timīn. ² Huā'mā' María ū'tza' tī lītantūtlahualh Jesús xaxcān xa'nat ē lītantūxacalh ixya'j. Lázaro, ixtā'tin María ixta'jatatla. ³ María ē Marta tamāca'tzīnīlh Jesús ē tahuanilh:

—Māpa'ksīni', ta'jatatla tī pāxquī'ya'.

⁴ A'cxni' huanica huā'mā' Jesús huanli:

—Huā'mā' ta'jatat jā catilaknīlh. Ixpālacata tzamā' ta'jatat nalaktzī'ncan chī ixlīka'tla' Dios, ē nā nalīmāsu'yu chī ixlīka'tla' ī'Ska'ta'.

⁵ Jesús ixcāpāxquī' Marta ē María ē nā Lázaro.

⁶ A'cxni' huanica Lázaro ixta'jatatla, Jesús tachokopālh jā ixui'lh ā'a'ktu' quilhtamacuj.

⁷ Ā'līstān cāhuanilh ī'scujnu'nī'n:

—Ca'a'uj nac Judea.

⁸ Ī'scujnu'nī'n tahuanilh:

—Māpa'ksīni', israelitas xalanī'n nac Judea jāna'j makās ixtacucta'lamaknīcu'tunān. E hui'x pim-palacu'tuna'tza'.

⁹ Jesús cāhuanilh:

—A'ktin quilhtamacuj ka'lhī a'kcāujtu' hora. Palh chā'tin latlā'huan cā'cuhuīni', jā cati'a'kche'kxlalh ixpālacata xkakana'n. ¹⁰ Palh chā'tin latlā'huan cā'tzī'sni', xla' a'kche'kxla ixpālacata jā ka'lhī taxkaket. Ixlicasqui'nca na'ica'n chuhua'j. Jā tū quinti'a'nani'lh hasta na'ictitlahuakō' quintascujūt.

¹¹ Ā'līstān Jesús cāhuanilh:

—Lázaro, quinamigoca'n lhtatamā'lh ē quit na'ica'n na'icmālakahuanī.

¹² Ī'scujnu'nī'n tahuanilh:

—Māpa'ksīni', palh lhtatamā'lh, natzeyan.

¹³ Jesús ixcāhuanicu'tun Lázaro ixnīnī'ttza'. Ī'scujnu'nī'n ixtapuhuan Jesús ixcāhuanimā'lh xmān ĩ'lhtatamā'lh. ¹⁴ Ū'tza' tzej cālīhuanikō'lh:

—Lázaro nīnī'ttza'. ¹⁵ Xalītze jā xa'icui'lh a'ntza' quit. Chuntza' xatze mimpālacataca'n. Chuntza' nalī'a'ka'ī'yā'tit. Chuhua'j ca'a'uj jā mā'cha' Lázaro.

¹⁶ Tomás, tī ixuanican Līstu', cāhuanilh ā'makapitzīn scujnu'nī'n:

—Nā catā'a'uj Jesús. Nanīyāuj lacxtim.

Jesús nacāmālacastālancuanī tachi'xcuhi't

¹⁷ A'cxni' chā'lh Jesús, māca'tzīnīca tā'ti'ma'jtza' ixa'cnū Lázaro. ¹⁸ Betania hua'chi a'ktu'tun kilómetro ixuanī't ixlīmakat nac Jerusalén. ¹⁹ Lhūhua' israelitas ixtalakminī't Marta ē María. Tatastokli xipālacata ixnīnī't ixtā'tinca'n. ²⁰ Marta, a'cxni' ca'tzīlh ixchā'ntēlhatza' Jesús, palaj tunca milh lakapāxtoka. María tachokolh nac chic. ²¹ Marta huanilh Jesús:

—Māpa'ksīni', palh ixtahui'la' huā'tzā', jā ixtinīlh quintā'tin. ²² Quit icca'tzī, masqui chuhua'j, Dios namaxqui'yān pō'ktu tū nasqui'ni'ya'.

²³ Jesús huanilh:

—Mintā'tin nalacastālancuana'mpala.

²⁴ Marta huanilh:

—Quit icca'tzī nalacastālancuana'mpala a'cxni' ā'xmān quilhtamacuj.

²⁵ Jesús huanilh:

—Quit tī na'iccāmālacastālancuanī tachi'xcuhi't ē quit na'iccāmaxqui' xasāsti' ixlatamatca'n. Tī quintalīpāhuan, masqui catanīlh, xlaca'n nataka'lhī xasāsti' ixlatamatca'n. ²⁶ Tī taka'lhī

xasāsti' ixlatamatca'n ē quintalīpāhuan, jā makstin catitasputli. ¿Ē hui'x jā a'ka'ī'ya' huā'mā'?

²⁷ Marta huanilh:

—Jē, Māpa'ksīni'. Quit ica'ka'ī' hui'x ī'Ska'ta' Dios, ē hui'x Cristo tī xa'icka'lhīmā'nāuj.

Jesús calhuanli ixlacatzuna'j nac pūtā'cnūn

²⁸ Marta, a'cxni' huanli huā'mā', a'lh ta'sani' María ixtā'tin. Lakatzē'k huanilh:

—Chuhua'j chilhtza' Māpa'ksīni' ē ta'sani'yān.

²⁹ A'cxni' kexmatli huā'mā', María palaj tunca tāyalh ē laka'lh Jesús. ³⁰ Jesús jāna'j ixtanū nac cā'lacchicni'. Ixlayālhcus jā quīpāxtokli Marta.

³¹ Israelitas ixtatā'lahui'lāna'lh María nac chic ē ixtamāmakxtokmā'nalh. A'cxni' talaktzī'lh María chī tāyalh ē palaj tunca a'ntāquī'lh, xlaca'n tastālani'lh. Ixtapuhuan a'mā'lh calhuan nac pūtā'cnūn.

³² María a'cxni' lakchā'lh Jesús, tatzokostani'lh ē huanilh:

—Māpa'ksīni', palh ixtahui'la' huā'tzā', jā ixtinīlh quintā'tin.

³³ Jesús laktzī'lh tzuculh calhuan María ē israelitas tī ixtatā'mimā'nalh. Lhpipeklalh ē lipuhuanli.

³⁴ Cākelhasqui'nīlh:

—¿Jāchu mā'cnū'tit?

Tahuanilh:

—Māpa'ksīni', cata't laktzī'na'.

³⁵ Jesús calhuanli. ³⁶ Israelitas talāhuanilh:

—Calaktzī'ntit chī ixpāxquī'.

³⁷ Ā'makapitzīn tahuanli:

—Ū'tza' huā'mā' tī mālacahuānīlh lakatzī'n. ¿Ē jāla ixtlahualh Lázaro jā ixtinīlh?

Lázaro lacastālancuana'nli

³⁸ Jesús līpuhuampāl̄h ā'maktin. Chā'lh nac pūtā'cnūn. Aktin lhu'cu' ixtlahuacani't ē ixlīlakatalacani't a'ktin chihuix. ³⁹ Jesús huanli:

—Camāpānū'tit chihuix.

Marta, ixtā'tin nīn, huanilh:

—Māpa'ksīni', ka'lhī a'ktā'ti' quilhtamacuj nīnī't ē chuhua'j pu'csantza'.

⁴⁰ Jesús huanilh:

—Ē jā icuanin palh na'a'ka'ī'ya', nalaktzī'na' ixlītlī'hui'qui Dios tū natlahua?

⁴¹ Palaj tunca māpānūca chihuix. Jesús tala-cayāhualh nac tālhmā'n ē huanli:

—Tāta', icmaxquī'yān tapāxcatca'tzīn ixpālacata hui'x quinkexpa'tnī'nī'ta'. ⁴² Quit icca'tzī tihua'na' quinkexpa'tnī'ya'. Quit icuaniyāntza' ixpālacataca'n tachi'xcuhū't tī tahui'lāna'lh huā'tzā' xlaca'n chuntza' nata'a'ka'ī' hui'x quimacata'nī'ta'.

⁴³ A'cxni' huankō'lh huā'mā', Jesús palha' huanli:

—¡Lázaro, cataxtu!

⁴⁴ Ta'a'cxtulh tī xanīntza' ixuanī't. Ixlīmakchī'canī't ē ixlīlacchī'canī't ē ixlīlakatlapacani't lu'xu'. Jesús cāhuanilh:

—Calacxcutit ē camacaxcutit ē chuntza' camakxtektit.

Talīchihuīna'nli natachi'pa Jesús

Mt. 26:1-5; Mr. 14:1-2; Lc. 22:1-2

⁴⁵ A'cxni' talaktzī'lh Jesús tū tlhualh, ta'a'ka'ī'lh lhūhua' israelitas tī ixtamāmakxtokmā'nalh María.

⁴⁶ Makapitzīn talaka'lh līfariseos ē cāhuanica tū ixtlahuanī't Jesús. ⁴⁷ Fariseos ē xanapuxcu'nu' pālejni' ē māpa'ksīni'nī'n talāmāstokli ē talāhuanilh:

—¿Tū natlahuayāuj chuhua'j? Huā'mā' chi'xcu' tlahuamā'lh lhūhua' lī'a'cnīn. ⁴⁸ Palh jā tū natlahuani'yāuj, nata'a'ka'ī'ni'kō' ū'tza', ē xanapuxcu'nu' romanos natamin ē natalactlahua xaka'tla' templo ē quincā'lacchicni'ca'n.

⁴⁹ Chā'tin chī ū'tunu'n ixuanican Caifás. Xla' ū'tza' xapuxcu' pālej ixuanī't tzamā' cā'ta. Cāhuanilh:

—Hui'xina'n jā ca'tziyā'tit. ⁵⁰ Hui'xina'n jā kexpa'tā'tit. Ā'chulā' tze palh chā'tin chi'xcu' nanī quimpālacataca'n. Chuntza' ixlīpō'ktu cā'lacchicni' jā catilakspu'tli.

⁵¹ Tū huanli Caifás, jā ixa'cstu ixtalacapāstacni'. Caifás xapuxcu' pālej ixuanī't tzamā' cā'ta, ē Dios māhuanilh chī Jesús nalīnī ixpālacataca'n tachi'xcu'huī't. ⁵² Jā xmān israelitas ixticālīnīlh; nā ixlīpō'ktuca'n xala' makat, ē ū'tza' tzē nacālīmākēxtimī ē kēxtim natala. ⁵³ Tzamā' quilhtamacuj xanapuxcu'nu' israelitas tatzuculh talīchihuīna'n chī tzē natalīmaknī Jesús.

⁵⁴ Ū'tza' Jesús jā'tza' ixcālītasu'yuni' israelitas. Tax-tulh nac Judea ē a'lh ā'lacatin cā'lacchicni' tū ixuanican Efraín, na ixlacatzuna'j nac cā'tzaya'nca ti'ya't. A'ntza' cātā'tahuī'lh ī'scuju'ni'n.

⁵⁵ Ixtalacatzuna'jītēlhatza' ixcā'tani'ca'n israelitas tū huanican pascua. A'cxni' jāna'j ixtzucu cā'tani', lhūhua' tachi'xcu'huī't ta'a'lh nac Jerusalén natalacpa'lha chuntza' chī ixtahui'latca'n. ⁵⁶ Xlaca'n ixtaputza Jesús. A'cxni' ixtatanūmā'nalhtza' xaka'tla' nac templo, ixtalākelhasqui'nī:

—¿Chī puhua'nā'tit hui'xina'n? ¿Namin Jesús o jā catimilh?

57 Fariseos ē xanapuxcu'nu' pālejni' ixtamāstā'nī't līmāpa'ksīn palh ixuī'lh tī ixca'tzī jā ixuī'lh Jesús, cacāmāca'tzīnīca ē chuntza' tzē nalīchi'pacan.

12

Chā'tin puscāt lītlahualh xaxcān xa'nat ixtujan Jesús

Mt. 26:6-13; Mr. 14:3-9

¹ Ixtalacatzuna'jītēlhatza' cā'tani' tū ixuanican pascua. Xmān a'kchāxan quilhtamacuj ī'sputa. Jesús a'lh nac Betania jā ixuī'lacha' Lázaro tī ixmālacastālancuanīnī't. ² A'ntza' cāxtlahuaca ixlīhua' Jesús. Marta ixcāmaxquī' xpulātuca'n. Lázaro ē makapitzīn lacxtim ixtatā'hui'lāna'lh Jesús jā ixtahuā'yamā'nalh. ³ María līmīlh i'tāt litro xaxcān xa'nat nardo tū mu'csun ē lhūhua' ixtapalh. Lītantūtlahualh Jesús ē palaj tunca lītantūxacalh ixya'j. Ixlīpūchakānmu'csun chic. ⁴ Judas Iscariote, ixka'hua'cha Simón, tī nā ī'scujni' ixuanī't ē tī namacamāstā' Jesús, huanli:

⁵ —¿Tū xipālacata jā līstā'ca huā'mā' xaxcān xa'nat? Hua'chi a'ktu'tun ciento tumīn ixtapalh. Huā'mā' tumīn tzē ixcāmaxquī'ca xcamanīnī'n.

⁶ Judas jā ixcālakalhu'man xcamanīnī'n. Huanli huā'mā' chū'nu xla' ka'lhāna' ixuanī't. Xla' ixmāmāquī'nīcanī't tumīn ē a'ntza' ixka'lhantēlha. ⁷ Jesús huanilh:

—Jā camāmakchu'yi' huā'mā' puscāt. Xla' māquī'nī't huā'mā' xaxcān xa'nat hasta naquilītlahua xipālacata a'cxni' na'icnī ē naquimā'cnūcan. ⁸ Pō'ktu quilhtamacuj na'a'nan

xcamanīnī'n. Quit jā pō'ktu quilhtamacuj icticātā'latamān.

Talīchihuīna'nli Lázaro

⁹ A'cxni' taca'tzīlh Jesús ixui'lacha' nac Betania, lhūhua' israelitas ta'a'lh talaktzī'n. Jā xmān Jesús ixtalaktzī'ncu'tun. Nā ixtalaktzī'ncu'tun Lázaro tī ixmālacastālanluanīnī't Jesús. ¹⁰ Chuntza' xanapuxcu'nu' pālejni' nā xlaca'n talīchihuīna'mpāl'h nā natamaknī Lázaro. ¹¹ Ixpālacata Lázaro, lhūhua' israelitas ixtatalakaspī'tnī'ttza' pālejni' ē ixta'a'ka'ī'ni'nī'ttza' Jesús. Ū'tza' ixtalīmāknīcu'tun Lázaro.

Jesús tanūlh nac Jerusalén

Mt. 21:1-11; Mr. 11:1-11; Lc. 19:28-40

¹² Ixlīlakālī lhūhua' tachi'xcu'huī't tī ixtachinī't nac Jerusalén jā ixlamā'lh cā'tani', xlaca'n taca'tzīlh Jesús ixmimā'lh nac Jerusalén. ¹³ Talē'lh ixpeken palhma ē ta'a'lh talāpāxtoka Jesús ē ixtamāta'sīmā'nalh:

—¡Camakapāxuī'tit Dios! ¡Dios casicua'lanātlahualh tī līmimā'lh ixlītlī'huī'qui Māpa'ksīni'! Ū'tza' quimPuxcu'ca'n quina'n israelitas.

¹⁴ Jesús ixmaclanī't lakatin burro ē ixkēhuī'lh. Chuntza' tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios:

¹⁵ Jā cajicua'ntit hui'xina'n xalanī'n nac Sión; chuhua'j mimPuxcu'ca'n mimā'lh ē kēhuī'lh lakatin xaska'ta' burro.

¹⁶ Xapūla ī'scujnu'nī'n jā ixtaca'tzī tū ixuanicu'tun huā'mā'. A'cxni' Jesús lacastālanluanā'nli, a'cxni' talacapāstacli chī ixtatzo'kni' ē chuntza' mākentaxtūlh Jesús.

17 Tachi'xcuui't tī ixtatā'hui'lāna'lh Jesús a'cxni' xla' ta'sani'lh Lázaro nac pūtā'cnūn jā ixmā'cnūcani't ē mālacastālancuanilh, ē xla'ca'n ixtalīchihiuīna'mā'nalh tū ixtalaktzi'nī't. 18 Ū'tza' talī'a'lh talipāxtoka Jesús lhūhua' tachi'xcuui't ixpālacata xla'ca'n ixtaca'tzī ixtlahuanī't huā'mā' lī'a'cnīn. 19 Fariseos talāhuanilh:
—Calaktzi'ntit chī tastālani'kō'. Jāla tū tlahuanī'yāuj.

Makapitzīn griegos taputzalh Jesús

20 Makapitzīn griegos nā xla'ca'n ixta'a'nī't nac Jerusalén natalaktaquilhpūta Dios a'cxni' ixlamā'lh cā'tani'. 21 Xla'ca'n talaka'lh Felipe xala' nac Betsaida nac Galilea. Tahuanilh:

—Señor, quina'n ictā'chihuīna'ncu'tunāuj Jesús.

22 Felipe laka'lh Andrés ē huanilh tū tahuanli. Ixchā'tu'ca'n ta'a'lh tahuanī Jesús. 23 Jesús cāhuanilh:

—Quit Chi'xcu' xala' Tālmā'n. Chilhtza' quilhtamacuj tū naquimpūlakachi'xcuui'can ixpālacata palaj na'icnī. 24 Ū'tza' ixlicāna'. Palh a'ktin līcha'nat namāstā' ixtahua'ca't, ixlacasqui'nca namā'cnūcan nac ti'ya't. A'cxni' namā'cnūcan, pūla tasu'yu hua'chi ixnīnī't. Ā'līstān namāstā' ixtahua'ca't. Nā chuntza' naquīna'kspūla a'cxni' naquīmā'cnūcan. 25 Nā chuntza' tachi'xcuui't. Tī tatlahua tū ixtalacasqui'nīnca'n, xla'ca'n nacāspūtni' ixlatamatca'n. Tī tatlahua ixtalacasqui'nīn Dios, taka'lhī xasāsti' ixlatamatca'n tū jā makstin caticāspūtni'lh. 26 Tī quintatā'scuju'tun, caquīntastālani'lh. Jā na'ictahui'la quit nac a'kapūn, nā a'ntza' naquīntatā'tahui'la tī

quintatā'scuja. QuinTāta' nacālakachi'xcuhuī' ixlīpō'ktuca'n tī quintatā'scuja.

Jesús huanli chī nani

²⁷ 'Chuhua'j quit ictamakchuyīnī't. ¿Chī na'icuan? Jā ictihuanilh quinTāta': "Tāta', caquimakapūtāxtū tū na'icpātī." Jāla icuan chuntza'. Ixlasquis'na na'icpātīni'n. Ū'tza' iclīminī't nac cā'quilhtamacuj. ²⁸ Tāta', calakachi'xcuhuī'ca' hui'x.

Palaj tunca kexmatca a'ktin tachihuīn nac a'kapūn tū huanli:

—Quilakachi'xcuhuī'canī'ttza' ē naquilakachi'xcuhuī'palacan.

²⁹ Tachi'xcuhuī't, a'cxni' takexmatli huā'mā', tahuānli:

—Jīlih.

Ā'makapitzīn tahuampālh:

—Chā'tin ángel tā'chihuīna'lh.

³⁰ Jesús cāhuanilh:

—Huā'mā' tachihuīn chihuīna'nli mimpālacataca'n ē jā quimpālacata. ³¹ Chuhua'j natzucucan cāputzāna'nīcan xalanī'n nac cā'quilhtamacuj. Namaktīcan ixlītli'hui'qui tī māpa'ksī huā'mā' cā'quilhtamacuj. ³² Quit a'cxni' naquimā'kayāhuacan nac cruz, na'iccāmāpāstaquī ixlīpō'ktuca'n tachi'xcuhuī't palh naquintakexmatni'.

³³ Jesús huanli huā'mā' ixpālacata chuntza' naca'tzīcan chī nalīnī. ³⁴ Tachi'xcuhuī't takelhtilh:

—Quilīmāpa'ksīnca'n quincāmāsu'yuni'yān Cristo natahui'la ixlīpō'ktu quilhtamacuj. ¿Chī līhua'na' hui'x Chi'xcu' xala' Tālmā'n namā'kayāhuaca'na' nac cruz? ¿Ē tīchu huā'mā' Chi'xcu' xala' Tālmā'n?

³⁵ Jesús cāhuanilh:

—Jātza' makās catika'lhī'tit taxkaket. Catlā'hua'ntit hui'xina'n lihuancus ka'lhī'yā'tit taxkaket ē jāna'j lakatzī'suanā'tit. Tī talatlā'huan cā'pucsua' jā taca'tzī jā ta'a'n. ³⁶ Quit taxkaket ixpālacata icmāsu'yu tū ixlicāna'. Caquilā'a'ka'ī'ni'uj ē chuntza' naca'tziyā'tit tū ixlicāna'.

A'cxni' ixuanī'ttza' huā'mā', Jesús a'lh ē cātatzē'kni'lh.

Tū ixpālacata israelitas jā ixta'a'ka'ī'ni' Jesús

³⁷ Israelitas jā ixta'a'ka'ī'ni' Jesús masqui ixtlahuani'ttza' lhūhua' lī'a'cnīn ixlacatīnca'n. ³⁸ Chuntza' mākentaxtūlh tū ixtzo'kni't a'kchihuīna' Isaías:

Māpa'ksīni', jā tī a'ka'ī'nī't tū icmāsu'yūj.

Jā tī a'ka'ī'lh masqui laktzī'nca chī Dios ka'lhī lītli'hui'qui.

³⁹ Isaías lichihuīna'nli chī jāla ixta'a'ka'ī'. Ē ū'tza' lihuampālh:

⁴⁰ Dios cāmālakatzī'lh ē cālactlahuani'lh ixtalacapāstacni'ca'n.

Chuntza' jāla natalacahuāna'n

ē jā natalīlacapāstaca ixlīstacna'ca'n

ē jā quintalakmin na'iccālīmātzeyī.

⁴¹ Isaías huanli huā'mā' ixpālacata ixlaktzī'nī'ttza' chī ixlītli'hui'qui Jesús. Chuntza' lichihuīna'nli Jesús.

⁴² Lhūhua' xanapuxcu'nu' ta'a'ka'ī'ni'lh Jesús. Xlaca'n xmān tzē'k ta'a'ka'ī'lh ixpālacata ixtajicua'ni' lifariseo. Ixtajicua'n nacātamacxtucan nac templo. ⁴³ Xlaca'n ā'chulā' ixtalakatī catalakachi'xcuui'lh tachi'xcuui't; ē jā ixtatlahuacu'tun tū Dios lacasqui'n.

*Ixtachihuīn Jesús nacālīputzāna'nīcan
tachi'xcuhuī't*

⁴⁴ Jesús palha' chihuīna'nli ē huanli:

—Tī quinta'a'ka'ī'ni'nī't jā xmān quina'cstu quinta'a'ka'ī'ni'nī't. Xlaca'n ta'a'ka'ī'ni'nī't nā quinTāta' tī quimacaminī't. ⁴⁵ Tī quintalaktzī'n hua'chi talaktzī'mā'nalh nā quinTāta' tī quimacaminī't. ⁴⁶ Quit taxkaket. Icmīnī't nac cā'quilhtamacuj nacāmāxkakēni'ni' tachi'xcuhuī't. Chuntza' tī naquinta'a'ka'ī'ni' jātza' catitatahuī'lh nac cā'pucsua', ixpālacata nata'a'ka'ī' tū ixlīcāna'. ⁴⁷ Tī takexmata quintachihuīn ē jā ta'a'ka'ī', jā quit icticāputzāna'nīlh. Quit icmīnī't na'iccāmakapūtāxtū xalanī'n nac cā'quilhtamacuj, ē jā icmīnī't na'iccāputzāna'nī. ⁴⁸ Tī quintalakmaka'n ē jā ta'a'ka'ī' quintachihuīn, xlaca'n nacāputzāna'nīcan. A'cxni' ā'xmān quilhtamacuj, nacālīputzāna'nīcan tū icuanī't. ⁴⁹ Quit jā xmān icchihuīna'n tū quintalacapāstacni'. QuinTāta' tī quimacamilh xla' quimāpa'ksīlh tū icuan ē tū icmāsu'yu. ⁵⁰ Quit icca'tzī quinTāta' quimāpa'ksīlh tū iccāmāsu'yuni' tachi'xcuhuī't chī natalīka'lhī xasāsti' ixlatamatca'n tū jā catilakspūti. Tū quihuaninī't quinTāta', ū'tza' iclīchihuīna'n.

13

Jesús cātantūche'kē'lh ī'scujnu'nīn

¹ A'cxni' jāna'j ixtzucu cā'tani', Jesús ca'tzīlh ā'macsti'na'j ī'sputni' nalatama ē nalaka'mpala ixTāta'. Xla' pō'ktu quilhtamacuj ixcāpāxquī'nī't tī ixla' xala' nac cā'quilhtamacuj. Jātza' lātma'j namāsu'yu chī lhūhua' ixcāpāxquī'.

2 Jesús ixcātā'huā'yamā'lh ī'scujnu'nī'n. Skāhuī'ni' ixmālacpuhuanīnī'ttza' Judas Iscariote, ixka'hua'cha Simón, namacamāstā' Jesús. 3 Jesús ixca'tzī ixTāta' ixmaxquī'kō'nī't līmāpa'ksīn. Nā ixca'tzī ixminī'ta'ncha' jā huī'lh Dios ē nalaka'mpala. 4 Ā'līstān tāyalh jā ixuā'yamā'lh ē tamakxtulh ixlu'xu' tū ixmākelhalinī't ē tampātahuī'lh a'ktin ixlīmacaxaca. 5 Palaj tunca mojólh xcān nac a'ktin pūmakacha'ka'. Tzuculh cātantūche'kē' ī'scujnu'nī'n ē cālītantūxacalh ixlīmacaxaca tū ixtampāhuī'lh.

6 A'cxni' ixtantūche'kē'cu'tumā'lhtza' Simón Pedro huanli:

—Māpa'ksīni', ¿hui'x naquintantūche'kē'ya'?

7 Jesús kelhtīlh:

—Chuhua'j hui'x jā ca'tzīya' tū ictlahuamā'lh. Ā'līstān nalacapāstaca.

8 Pedro huanilh:

—Quit jā makstin quintitantūche'ke'.

Jesús huanilh:

—Palh jā ictitantūche'kē'n, hui'x jātza' quintitā'scujti.

9 Simón Pedro huanilh:

—Jā xmān quintujan, nā quimacan caquimakache'ke', ē nā quina'kxāk caquina'kche'ke'.

10 Jesús huanilh:

—Tī paxni'cus, xmān ixlacasqui'nca natantūche'kē'can ixpālacata pō'ktu ixmacni' xatache'kē'n. Hui'xina'n lactze. Xmān chā'tin jā tze.

11 Jesús ixca'tzītza' tī namacamāstā'. Ū'tza' lihuanli: “Hui'xina'n lactze. Xmān chā'tin jā tze.”

¹² Jesús a'cxni' cātantūche'kē'kō'lh ī'scujnu'nī'n, lhakā'pālh ixl'u'xu' ē tahui'lapālh ē cāhuanilh:

—¿Ē lacaca'tzīyā'tit tū iccātlahuani'nī'ta'n?
¹³ Hui'xina'n quīlāmāpācuhuīyāuj Mākelhtahua'kē'ni' ē Māpa'ksīni'. Tze chī hua'nā'tit. Ū'tza' quit. ¹⁴ Quit Mākelhtahua'kē'ni' ē Māpa'ksīni', ē iccātantūche'kē'nī'ta'n. Nā chuntza' ixlacasqui'nca hui'xina'n nalātantūche'kē'yā'tit. ¹⁵ Quit iccātlahuani'n huā'mā' hua'chī xalīlaktzī'ntēn. Nā chuntza' natlahua'yā'tit hui'xina'n. ¹⁶ Ixlīcāna' tū iccāhuaniyān. Hui'xina'n jā ā'chulā' xaka'tla' chī quit. Hui'xina'n hua'chī quintasācua'n ē quit mintēcu'ca'n. Hui'xina'n quīlacscujnī'n ē quit iccāmālacscujūyān. Chuntza' ixlacasqui'nca natlahua'yā'tit tū ictlahua. ¹⁷ Hui'xina'n ca'tzīyā'tit tū iccāhuaninī'ta'ncus. Palh natlahua'yā'tit, līpāxuhua nalatapāyā'tit.

¹⁸ 'Jā milīpō'ktuca'n iccālīchihuīna'nān. Quit icca'tzī tī iccālacsacnī't. Namākentaxtū chuntza' chī tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios: Ū'tza' tī quintā'huā'yan ū'tza' jā quīlaktzī'ncu'tun.

¹⁹ Quit iccāhuanimā'n tū na'a'kspula. A'cxni' nala huā'mā', hui'xina'n naca'tzīyā'tit tīchu quit.

²⁰ Quit ixlīcāna' iccāhuaniyān. Tī takexmatnī' tī icmacā'n, quit quintakexmatnī' ē nā takexmatnī' tī quīmacaminī't.

Jesús huanli ū'tza' Judas namacamāstā'

Mt. 26:20-25; Mr. 14:17-21; Lc. 22:21-23

²¹ A'cxni' huankō'lh huā'mā', Jesús līpuhuanli ē lacatancs huanli:

—Ixlīcāna' iccāhuaniyān, chā'tin chī hui'xina'n naquīmacamāstā'.

22 Ē tatzuculh talālakalaktzī'n ī'scuju'nī'n
ixpālacata jā ixtaca'tzī tī ixlīchihuīna'mā'lh.
23 Chā'tin ī'scujni' ixuā'yamā'lh na ixpāxtūn.
Ū'tza' tī ā'chulā' ixpāxqui' Jesús. 24 Simón Pedro
macahuanilh tzamā' scujni':

—Cakelhasqui'ni' tīchu līchihuīna'mā'lh.

25 Xla' ā'chulā' laktalacatzuna'jilh Jesús ē kel-
hasqui'nīlh:

—Māpa'ksīni', ħtīchu līchihuīna'mpā't?

26 Jesús kelhtīlh:

—Na'icmāchū'huī' līhua' pītzu'na'j pāntzīn. Ē tī
na'icmaxqui' ū'tza' iclīchihuīna'mā'lh.

Māchū'huī'lh pītzu'na'j pāntzīn ē maxqui'lh Ju-
das Iscariote, ixka'hua'cha Simón. 27 A'cxni'
Judas maktīni'lh pāntzīn, tanūni'lh skāhuī'ni' na
ixlīstacna'. Palaj tunca Jesús huanilh:

—Tū tla'hua'cu'tuna', palaj tunca catla'hua'.

28 Makapitzīn tī ixtahuā'yamā'nalh jā
ixtalacaca'tzī tū chuntza' ixlīhuanimā'lh. 29 Judas
ū'tza' ixmāmāqui'nīcanī't tumīn, ē makapitzīn
tapuhuanli Jesús ixuaninī't natamāhua tū
ixtamaclacasqui'n ixpālacata cā'tani', o ixuaninī't
nacāmāxqui' macasti'n xcamanīnī'n. 30 A'cxni'
ixua'nī'ttza' pāntzīn, Judas taxtulh. Tzī'satza'
ixuanī't.

Xasāsti' līmāpa'ksīn

31 A'cxni' Judas ixtaxtunī'ttza', Jesús huanli:

—Chuhua'j Dios quimāka'tlī'nī't quit,
Chi'xcu' xala' Tālmā'n. Ē xla' quilītaka'tlī'nī't.

32 Namāka'tlī'can Dios ixpālacata tū iclahua,
ē chuntza' Dios naquilīmāka'tlī'. Palaj tunca
nakentaxtu. 33 Quilacstīn, jātza' makās

icticātā'tahui'lan. Hui'xina'n naquilāputzayāuj. Chuntza' chī iccāhuanilh israelitas, nā hui'xina'n chu chuntza' chuhua'j na'iccāhuaniyān: Jā na'ica'n, hui'xina'n jāla catipintit. ³⁴ Iccāmaxquī'yān xasāsti' līmāpa'ksīn: Calāpāxquī'tit hui'xina'n. Chuntza' chī iccāpāxquī'yān quit, nā chuntza' nalāpāxquī'yā'tit. ³⁵ Palh hui'xina'n nalāpāxquī'yā'tit, chuntza' natalīca'tzī ixlīpō'ktuca'n tachi'xcuui't hui'xina'n quiscujnu'nī'n.

Jesús huanli Pedro nakelhtatzē'ka

Mt. 26:31-35; Mr. 14:27-31; Lc. 22:31-34

³⁶ Simón Pedro kelhasqui'nīlh Jesús:

—Māpa'ksīni', ¿jāchu pimpā't?

Jesús kelhtīlh:

—Jā na'ica'n, jāla quintitā'pi chuhua'j. Ā'līstān naquistālani'ya'.

³⁷ Pedro huanilh:

—Māpa'ksīni', ¿tū ixpālacata jāla ictitā'a'n chuhua'j? Iclīnīcu'tun mimpālacata.

³⁸ Jesús kelhtīlh:

—¿Ē ixlīcāna' quilīnīcu'tuna'? Ixlīcāna' tū icuaniyān. A'cxni' jāna'j ta'sa puyux, hui'x nakelhtatzē'ka' maktu'tun.

14

Ū'tza' Jesús nalīlakchā'ncan Dios

¹ Jesús cāhuanipālh:

—Hui'xina'n jātza' catamakchuyī'tit. Calīpāhua'ntit Dios ē nā chuntza' quit caquilālīpāhuanui. ² Jā hui'lacha' quinTāta', a'ntza' a'nan lhūhua' pūtaui'lh. Palh jā cahuālh chuntza', xa'iccāhuanin. Ica'nā

iccāxui'lī pūtahui'lh jā natahui'la'yā'tit. ³ A'cxni' na'ica'n ē na'iccāxui'likō'yācha', na'icmimpala ē na'iccālē'nān. Chuntza' jā na'ictahui'la, nā hui'xina'n a'ntza' natahui'la'yā'tit. ⁴ Hui'xina'n ca'tzīyā'tit jā ica'mā'lh ē ca'tzīyā'tit chī tzē līchā'ncan.

⁵ Tomás huanilh:

—Māpa'ksīni', quina'n jā icca'tzīyāuj jā pimpā't. ¿Chī na'iclīca'tzīyāuj chī līchā'ncan?

⁶ Jesús kelhtīlh:

—Quit xatze tej, ē quit tū ixlīcāna', ē quit lata-mat. Xmān tī quinta'a'ka'ī'ni' tzē natalakchā'n quinTāta'. ⁷ Palh hui'xina'n ixca'tzītit tīchu quit, ixlakapastit quinTāta'. Chuhua'j lakapasā'tittza' quinTāta' ē laktzī'nī'ta'ntit.

⁸ Felipe huanilh:

—Māpa'ksīni', caquilāmāsu'yuni'uj minTāta'. Xmān ū'tza' iccāsqui'ni'yān.

⁹ Jesús kelhtīlh:

—Felipe, makās iccātā'hui'lan. ¿Tū ixpālacata jāna'j quilakapasa'? Tī quintalaktzī'nī't, nā talaktzī'nī't quinTāta'. ¿Tū ixpālacata līhua'na': “Caquilāmāsu'yuni'uj minTāta'?” ¹⁰ ¿Ē jā a'ka'ī'ya' quinTāta' ē quit chu chā'tin? Tū iccāhuaniyān, jā quintalacapāstacni'. QuinTāta' quintā'lahui'lh, ē māni' ū'tza' quintā'tlahua tū ixtascujūt. ¹¹ Ca'a'ka'ī'tit chu chā'tin quina'n, quit ē quinTāta'. Palh jāla na'a'ka'ī'yā'tit huā'mā', calī'a'ka'ī'tit lī'a'cnīn tū ictlahua. ¹² Ixlīcāna' tū iccāhuaniyān. Tī quinta'a'ka'ī'ni', nā xlaca'n natatlahua tū ictlahua quit. Ā'chulā' xalaka'tla' natatlahua ixpālacata quit na'iclaka'n quinTāta'.

¹³ Tū nasqui'nā'tit hui'xina'n na quintacuhuīni'

quit na'ictlahua ixpālacata quit ī'Ska'ta' Dios. Chuntza' tzē na'iclimāsu'yukō' chī ixlīka'tla' ixlītlī'hui'qui quinTāta'. ¹⁴ Quit na'ictlahua pō'ktu tū nasqui'nā'tit na quintacuhuīni'.

Jesús huanli namacamin Espiritu Santo

¹⁵ Jesús cāhuanipālh:

—Palh hui'xina'n quilāpāxquī'yāuj, cakexpa'ttit quilīmāpa'ksīn. ¹⁶ Quit na'icsqui'ni' quinTāta' ē xla' nacālakmacamimpalayān ā'chā'tin tī nacāmaktāyayān. Xla' ū'tza' nacātā'tahui'layān chī ixlīpō'ktu quilhtamacuj. Ū'tza' Espiritu Santo tī māsu'yu tū ixlīcāna'. ¹⁷ Xalanī'n nac cā'quilhtamacuj jāla catitamaktīni'lh Espiritu Santo ixpālacata xlaca'n jā catitalaktzī'lh ē jā catitalakapasli. Hui'xina'n lakapasā'tit ixpālacata xla' cātā'hui'lan. ¹⁸ Jā icticāmakxtekni' mina'cstuca'n. Na'iccālakmimpalayān.

¹⁹ Jātza' makās quintitalaktzī'lh xalanī'n nac cā'quilhtamacuj. Hui'xina'n naquilālaktzī'nāuj. Nalatahui'la'yā'tit ixpālacata quit iclahuī'lh.

²⁰ A'cxni' namin Espiritu Santo, hui'xina'n naca'tzīyā'tit quinTāta' quintā'huī'lh ē nā iccātā'hui'lan. ²¹ Tī taca'tzī quilīmāpa'ksīn ē tamākentaxtū, ū'tza' lītasu'yu quintapāxquī'. QuinTāta' nā nacāpāxquī' tī quintapāxquī'. Nā quit na'iccāpāxquī' ē na'iccātasu'yuni'.

²² Judas (ā'chā'tin Judas ē jā Iscariote) huanilh:

—Māpa'ksīni', ¿tū ixpālacata naquilātasu'yuni'yāuj quina'n ē jā ā'makapitzīn?

²³ Jesús kelhtilh:

—Tī quintapāxquī', xlaca'n natakexmata tū iccāhuani. QuinTāta' nacāpāxquī'. QuinTāta'

ē quit na'iccālakmināuj ē na'iccātā'tahui'layāuj.
²⁴ Tī jā quintapāxquī' jā takexmata tū icuan.
 Quintachihuīn tū kexpa'tpā'na'ntit, xla' jā quila';
 ixla' quinTāta' tī quimacaminī't.

²⁵ 'Pō'ktu huā'mā' iccāhuani'kō'nī'ta'n līhuan
 iccātā'hui'lan. ²⁶ QuinTāta' namacamin
 Espíritu Santo ē xla' namāsu'yu quimpālacata.
 Ū'tza' nacāmaktāyayān ē nacāmāsu'yuni'kō'yān
 ē nacāmālacapāstaquīyān ixlīpō'ktu tū
 iccāhuaninī'ta'n.

²⁷ 'Iccāmakxtekni'yān quintapāxuān.
 Iccāmaxquī'yān quintapāxuān ē jā chuntza' chī
 xalanī'n nac cā'quilhtamacuj. Jā catamakchuyī'tit
 ē jā cajicua'ntit. ²⁸ Hui'xina'n kexpa'ttit chī
 iccāhuanin: “Quit ica'nā ē na'iccālakmimpalayān.”
 Palh ixlīcāna' ixquilāpāxquī'uj, ixlīpāxua'tit
 ixpālacata quit iclaka'mā'lh quinTāta'. Xla' ū'tza'
 ā'chulā' xaka'tla' ē jā quit. ²⁹ Iccāhuanimā'n
 tū na'a'kspula. A'cxni' na'a'kspula huā'mā',
 hui'xina'n na'a'ka'ī'yā'tit.

³⁰ Jātza' icticātā'chihuīna'n ixpālacata mimā'lhtza'
 tū māpa'ksīni'n cā'quilhtamacuj. Xla' jāla quin-
 timāpa'ksīlh quit. ³¹ Quit ictlahua tū quihuani
 quinTāta'. Chuntza' xalanī'n nac cā'quilhtamacuj
 tzē nataca'tzī palh quit icpāxquī' quinTāta'.

A'cxni' Jesús cāhuanikō'lh huā'mā', cāhuanipālh:
 —Chuhua'j catāya'tit ē ca'a'uj

15

Xamayāc uva ē ixpekenī'n

¹ Jesús cāhuanipālh:

—Quit hua'chī xatze mayāc ē quinTāta'
 hua'chī xamaktaka'lhna'. ² Ixlīpō'ktu ixpekenī'n

tū jā māstā' ixtahua'ca't, xla' cāpekesitmaka'n. Ixlipō'ktu ixpekenī'n tū māstā' ixtahua'ca't, xla' nacāmaktaka'lha. Chuntza' ā'chulā' namāstā' ixtahua'ca't. ³ Nā chuntza' Dios cāmāpānūni'nī'ta'n tū jā tze ixpālacata hui'xina'n a'ka'ī'nī'ta'ntit quintachihuīn. ⁴ Caquilātā'lātahui'lauj ē chuntza' quit na'iccātā'lātahui'layān. Kentin ixpeken xamayāc palh jā tzej chi'pāxna'n jā catimāstā'lh ixtahua'ca't ixa'cstu. Nā chuntza' nalītaxtuyā'tit hui'xina'n. Palh jā a'cxtim quilātā'hui'lanāuj, jāla catimāstā'tit mintahua'ca'tca'n.

⁵ 'Quit hua'chi xamayāc ē hui'xina'n hua'chi ixpekenī'n. Tī pō'ktu quintatā'lātahui'la, xlaca'n natamāstā' ixtahua'ca'tca'n. Hui'xina'n mina'cstuca'n jāla tū catitlahua'tit palh quit jā na'iccāmaktāyayān. ⁶ Tī jā quintatā'lātahui'la nacālakmaka'ncan hua'chi ixpekenī'n tū cāpekesitmaka'ncanī't ē natascāca ē namākēxtimīcan ē nalhcuyucan.

⁷ 'Palh hui'xina'n lacxtim naquilātā'tahui'layāuj, ē palh jā napātza'nkāyā'tit quintachihuīn, casqui'ntit tū hui'xina'n lacasqui'nā'tit ē nacātamaxquī'yān. ⁸ Palh hui'xina'n māstā'yā'tit mintahua'ca'tca'n, chuntza' nalīmāka'tlī'yā'tit quinTāta'. Chuntza' lītasu'yu ixlīcāna' quiscujnu'nī'n. ⁹ Quit iccāpāxquī'yān chuntza' chī quinTāta' quimpāxquī'. Hui'xina'n caquilāpāxquī'tēlhauj. ¹⁰ QuinTāta' quimpāxquī' ixpālacata ickexmatni' ixtachihuīn. Nā hui'xina'n palh naquinkexpa'tni'yā'tit quintachihuīn, nā chuntza' na'iccāpāxquī'yān.

¹¹ 'Quit iccāhuaninī'ta'n huā'mā' ixpālacata naka'lhī'yā'tit quintapāxuhuān. Chuntza'

nalīka'lhī'yā'tit lhūhua' tapāxuhuān.
 12 Quilīmāpa'ksīn ū'tza' huā'mā': calāpāxquī'tit hui'xina'n chuntza' chī quit iccāpāxquī'yān.
 13 Palh hui'lh chā'tin tī līnīlh ixamigo, ixlicāna' pāxquī'. 14 Hui'xina'n quinamigos palh natlahua'yā'tit tū iccālīmāpa'ksīyān. 15 Jātza' icticāmāpācuhuīn quintasācua'n ixpālacata tasācua' jā ca'tzī tū tlahuacu'tumā'lh ixtēcu'. Hui'xina'n iccāhuanīyān quinamigos ixpālacata quit iccāmāca'tzīnīyān pō'ktu tū quihuanī quinTāta'. 16 Jā hui'xina'n quilālacsacui. Quit iccālacsacnī'ta'n. Iccāmacamaxquī'yān napinā'tit ē namāstā'yā'tit mintahua'ca'tca'n tū natāyani' pō'ktu quilhtamacuj. Nā chuntza' quinTāta' nacāmaxquī'yān pō'ktu tū nasqui'ni'yā'tit na quintacuhuīni'. 17 Ū'tza' huā'mā' iccālīmāpa'ksīyān: calāpāxquī'tit milīpō'ktuca'n.

Makapitzīn jā caticātalaktzī'ncu'tun

18 Jesús cāhuanipālh:

—Palh xalanī'n nac cā'quilhtamacuj cātaquiclhaktzī'nān, jā natamakchuyī'yā'tit. Ca'tzīyā'tit nā quit xapūla quintaquiclhaktzī'lh.
 19 Palh cahuālh hui'xina'n xalanī'n nac cā'quilhtamacuj, ixcātapāxquī'n xalanī'n nac cā'quilhtamacuj, chī talāpāxquī' xlaca'n. Quit iccālacsacnī'ta'n ē chuntza' hui'xina'n jātza' xalanī'n nac cā'quilhtamacuj. Ū'tza' cātalīquiclhaktzī'nān. 20 Calacapāstactit chī iccāhuanin hui'xina'n jā ā'chulā' xaka'tla' chī quit. Hui'xina'n hua'chi quintasācua'n ē quit hua'chi mintēcu'ca'n. Makapitzīn quintaputzastālani'nī't. Nā hui'xina'n chuntza' nacātaputzastālani'yān.

Ā'makapitzīn takexmatnī't quintachihuīn, ē nā hui'xina'n nacātakexmatni'yān. ²¹ Pō'ktu huā'mā' nacātatlahuani'yān quimpālacata, ixpālacata xlaca'n jā talakapasa tī quimacaminī't.

²² 'Palh quit jā xa'icmilh iccāhuanī quintachihuīn, xlaca'n jā ixtitalē'lh cuenta. Chuhua'j jāla catitahualh palh jā talē'n cuenta, ixpālacata iccāhuaninī'ttza'. ²³ Tī quintaquiclhaktzī'n, nā chuntza' quinTāta' taquiclhaktzī'n. ²⁴ Xlaca'n jā tū ixtalē'lh cuenta, palh quit jā xa'ictlahualh na ixlacatīnca'n tū jāla tlhua ā'chā'tin. Masqui talaktzī'nī't huā'mā', quintaquiclhaktzī'lh ē nā quinTāta' taquiclhaktzī'lh. ²⁵ Chuntza' nalikentaxtu chī tatzo'kni' nac līmāpa'ksīn tū cāmaxquī'ca:

Quintaquiclhaktzī'lh ē jā tū ixpālacata.

²⁶ 'Namin Maktāyana'. Ū'tza' Espīritu Santo tū nahuan tū ixlicāna'. Xla' naminācha' jā hui'lacha' xaTāta'. Quit na'iccāmacamini'yāchā'n jā hui'lacha' quinTāta'. Namāsu'yu quimpālacata.

²⁷ Nā hui'xina'n nalīchihuīna'nā'tit ixpālacata ixquilātā'hui'lāna'uj a'cxni' iclītzuculh quintascujūt huā'tzā' nac cā'quilhtamacuj.

16

¹ 'Quit iccāhuanimā'n huā'mā' ē chuntza' jā titamakahuasā'tit a'cxni' napātīni'nā'tit.

² Hui'xina'n nacātatamacxtuyān nac templos. Namin a'ktin quilhtamacuj tū nacātapūmaknīyān. Tī nacātamaknīyān, xlaca'n natapuhuan tatlahuamā'nalh tū ixtalacasqui'nīn Dios. ³ Huā'mā' natatlahua ixpālacata jā makstin talakapasnī't quinTāta' ē nā quit jā quintalakapasnī't.

4 Iccāhuaniyān huā'mā' ē chuntza' a'cxni' nacātaputzastālani'yān, nalilacapāstacā'tit chī iccāhuanin xapūla.

Tū tlahua Espíritu Santo

Jesús cāhuanipālh:

—Quit jā iccāhuanin huā'mā' xapūla
ixpālacata quit xa'iccātā'hui'lan. ⁵ Chuhua'j
na'iclaka'mpala tī quimacaminī't. Hui'xina'n
nūn tī tī quinkelhasqui'nīn: “¿Jā pimpā't?”
⁶ Chuhua'j hui'xina'n līlīpuhuanā'tit
ixpālacata tū iccāhuanimā'n. ⁷ Quit iccāhuaniyān tū
ixlīcāna'. Xatze mimpālacataca'n palh quit
na'ica'n. Palh quit jā icti'a'lh, jā caticālakmin
tī nacāmaktāyayān. Ē palh na'ica'n quit
na'iccālakmacaminān tī nacāmaktāyayān. ⁸ Xla',
a'cxni' namin, nacāmāca'tzīnī tachi'xcuhuī't chī
talaclē'n chā'tunu' xlaca'n. Nacāmāca'tzīnī tū
xatze na ixlaca'tīn Dios. Nacāmāca'tzīnī chī Dios
nacāputzāna'nī. ⁹ Nacāmāca'tzīnī xlaca'n
talaclē'n ixpālacata jā quinta'a'ka'ī'ni'. ¹⁰ Nacāmāca'tzīnī
tū xatze, ixpālacata quit iclaka'mā'lh
quinTāta' ē hui'xina'n jātza'
quintilālaktzī'uj. ¹¹ Nacāmāca'tzīnī
chī Dios nacāputzāna'nī ixpālacata
chuhua'j putzāna'nīcanī'ttza'
tī māpa'ksī huā'mā' cā'quilhtamacuj.

¹² 'Lhūhua' sputa tū iccāhuanicu'tunān.
Jāna'j la catikexpa'tkō'tit chuhua'j. ¹³ A'cxni'
namin Espíritu Santo, tī nahuan tū
ixlīcāna', ū'tza' nacāmāsu'yuni'kō'yān
pō'ktu. Xla' jā caticihuīna'nli
xmān ixtalacapāstacni'. Xla'
nacāhuaniyān xmān tū xaTāta'
nahuanī. Nā nacāmāca'tzīnīyān
hui'xina'n tū na'a'kspulana'n.

14 Xla' naquimāka'tlī' ixpālacata nacāmāca'tzīnīyān tū iclacasqui'n naca'tzīyā'tit. 15 Pō'ktu tū ka'lhī quinTāta' nā quila'. Ū'tza' iclīhualh Espīritu Santo nacāmāca'tzīnīyān hui'xina'n tū iclacasqui'n naca'tzīyā'tit.

Natapāxuhua tī talīpuhuan

16 Jesús cāhuanipālh:

—Ā'macsti'na'j hui'xina'n jā quintilālaktzī'uj. Ā'macsti'na'j huampala naquilālaktzī'mpalayāuj ixpālacata quit iclaka'mā'lh quinTāta'.

17 Makapitzīn ī'scujnu'nī'n talākelhasqui'nīlh:

—¿Tū huanicu'tun huā'mā'? Xla' quincāhuaniyān ā'macsti'na'j jā catilaktzī'uj ē ā'macsti'na'j huampala nalaktzī'mpalayāuj, ixpālacata nalaka'n ixTāta'. 18 ¿Tūchu huanicu'tun ā'macsti'na'j? Jā ca'tzīyāuj tū quincāhuanimā'n.

19 Jesús ca'tzīlh tū ixtakelhasqui'nīcu'tun ē ū'tza' cālīhuanilh:

—Quit iccāhuanin ā'macsti'na'j jā quintilālaktzī'uj ē ā'macsti'na'j huampala naquilālaktzī'mpalayāuj. ¿Jā ū'tza' huā'mā' tū lākelhasqui'nī'pā'na'ntit?

20 Ixlīcāna' tū iccāhuaniyān. Hui'xina'n nacalhua'nā'tit ē nalīpuhuanā'tit. Tachi'xcuhuī't natalīpāxuhua. Masqui pūla nalīpuhuanā'tit, ā'līstān līpāxūj natahui'la'yā'tit. 21 A'cxni' chā'tin puscāt nacamala, xla' līpuhuan ixpālacata pātīni'n. A'cxni' lacatuncuhuī'nī'tza' ī'ska'ta', xla' jātza' pāstaca chī pātīni'lh ixpālacata chilhtza' nac cā'quilhtamacuj chā'tin ska'ta'. Ū'tza' līpāxuhua. 22 Nā chuntza' hui'xina'n chuhua'j līpuhuanā'tit. A'cxni' quit na'iccālakmimpalayān hui'xina'n napāxua'yā'tit. Nūn chā'tin caticāmaktīn huā'mā' tapāxuhuān.

23 'A'cxni' namin tzamā' quilhtamacuj, hui'xina'n jā tū quintilākelhasqui'nūj. Ixlīcāna' tū iccāhuaniyān, quinTāta' nacāmaxquī'yān ixlīpō'ktu tū nasqui'ni'yā'tit na quintacuhuīni'. 24 Jāna'j tū squi'nī'ta'ntit na quintacuhuīni'. Casqui'ntit ē nacātamaxquī'yān. Ē ū'tza' nalīpāxua'yā'tit.

Jesús skāhuī'lh tī māpa'ksī cā'quilhtamacuj

25 Jesús cāhuanipālh:

—Iccāhuaninī'ta'n huā'mā' tū līmāsu'yun. Namin quilhtamacuj a'cxni' jātza' icticātā'chihuīna'n chuntza'. Tzej na'iccātā'līchihuīna'nān quinTāta'.

26 Tzamā' quilhtamacuj hui'xina'n nasqui'ni'yā'tit quinTāta' na quintacuhuīni'. Jātza' ixlacasqui'nca quit na'icsqui'ni' quinTāta' mimpālacataca'n.

27 QuinTāta' cāpāxquī'yān hui'xina'n ē ū'tza' nalīsqi'ni'yā'tit na quintacuhuīni'. Hui'xina'n quilāpāxquī'yāuj quit ē a'ka'ī'nī'ta'ntit quit icminī'ta'ncha' jā huī'lh Dios. Ū'tza' xla' cālīpāxquī'yān hui'xina'n. 28 Quit icmincha' na ixpāxtūn quinTāta' ē icmilh huā'tzā' nac cā'quilhtamacuj. Chuhua'j na'icmakxteka cā'quilhtamacuj ē na'iclaka'mpala quinTāta'.

29 Ī'scujnu'nī'n tahuanilh:

—Chuhua'j tzej icca'tzīyāuj tū līchihuīna'mpā't ixpālacata jātza' chihuīna'mpā't tū līmāsu'yun.

30 Chuhua'j icca'tzīyāuj hui'x ca'tzīkō'ya' ixlīpō'ktu. Jātza' ixlacasqui'nca nakelhasqui'nīca'na'. Icca'tzīyāuj hui'x ta'nī'ta'nchi jā hui'lacha' Dios.

31 Jesús cākelhtīlh:

—¿Chuhua'j a'ka'ī'yā'tittza'? 32 Mimā'lhtza' quilhtamacuj, ē chuhua'j huā'mā' quilhtamacuj a'cxni' hui'xina'n nata'a'kahuani'yā'tit.

Milīpō'ktuca'n hui'xina'n ē chā'tunu' napinā'tit na minchicca'n ē quit naquilāmakxtekāuj quina'cstu. Masqui quilāmakxtekui, jā quilīmān ictitahuī'lh ixpālacata quinTāta', xla' quintā'huī'lh. ³³Iccāhuaniyān huā'mā' ē chuntza' jā najicua'nā'tit ixpālacata hui'xina'n quilālīpāhuanāuj xmān quit. Līhuan hui'lā'na'ntitcus nac cā'quilhtamacuj, napātīni'nā'tit. Jā cajicua'ntit. Quit icskāhuī'lhtza' tī māpa'ksī cā'quilhtamacuj.

17

Jesús lī'orarlīlh ī'scujnu'nī'n

¹ A'cxni' huankō'lh huā'mā', Jesús talacayāhualh nac a'kapūn ē huanli:

—Tāta', chilhtza' quilhtamacuj. Caquilakachi'xcuhui' quit, miSka'ta', ē nā chuntza' quit nā na'iclakachi'xcuhū'yān.

² Quimaxquī'nī'ta' līmāpa'ksīn na'iccāmāpa'ksī ixlīpō'ktuca'n tachi'xcuhū't. Chuntza' quit tzē na'iccāmaxquī' xasāsti' ixlatamatca'n tū jā catilaksputli. Tzē na'iccāmaxquī' xasāsti' ixlatamatca'n tī quimacamaxquī'nī'ta'. ³ Xlaca'n talakapasān hui'x ē quintalakapasa quit, Jesucristo. Taca'tzī hui'x ixlicāna' Dios ē hui'x quimacata'nī'ta'. Chuntza' tasu'yu xlaca'n taka'lhī xasāsti' ixlatamatca'n tū jā catilaksputli.

⁴ 'Quit iclakachi'xcuhū'nī'ta'n huā'tzā' nac cā'quilhtamacuj. Ictlahuakō'lhtza' tū quimāpa'ksīnī'ta' na'ictlahua. ⁵ Chuhua'j Tāta', caquilakachi'xcuhui' na milacatīn chuntza' chī ixquilakachi'xcuhū'ya' a'cxni' xa'ictā'huī'lachā'n hui'x a'cxni' jāna'j ixa'nan cā'quilhtamacuj.

6 'Xalanī'n nac cā'quilhtamacuj tī hui'x quimacamaxquī'nī'ta', xluca'n iccāmāca'tzīnīnī'ttza' tī hui'x. Xluca'n mila' ixtahuanī't ē hui'x quimacamaxquī'nī'ta' ē xluca'n takexmatnī'nī't milīmāpa'ksīn. 7 Chuhua'j xluca'n taca'tzī milīmāpa'ksīn ū'tza' tū iclītlahua ixlīpō'ktu. 8 Quit iccāmāsu'yuni'nī't mintachihuīn tū quihua'ni'. Xluca'n quinta'a'ka'ī'nī'lh. Chuhua'j taca'tzītza' ixlīcāna' icminī'ta'ncha' jā hui'la'chi hui'x. Ta'a'ka'ī'nī'ttza' hui'x quimacata'nī'ta'.

9 'Quit icsqui'ni'yān ixpālacataca'n. Jā icsqui'ni'yān ixpālacataca'n xalanī'n nac cā'quilhtamacuj. Icsqui'ni'yān xmān ixpālacataca'n tī quimacamaxquī'nī'ta' ixpālacata xluca'n pō'ktu mila'. 10 Pō'ktu tī quila' ē nā mila'. Pō'ktu tī mila' ē nā quila'. Quit quīntalakachi'xcuhuī'nī't.

11 'Chuhua'j quit na'iclakmimpalayān. Ē jātza' ictitachokolh nac cā'quilhtamacuj. Xluca'n natatachoko nac cā'quilhtamacuj. Tāta' xatasicua'lanālanī' hui'x, cacālimaktāya' milītlī'hui'qui xluca'n tī quimacamaxquī'nī'ta' ē kēxtim catalalh, chī hui'x ē quit lacxtim. 12 A'cxni' xa'iccātā'huī'lh ū'tunu'n, xa'iccālimaktaka'lha milītlī'hui'qui tī quimacamaxquī'. Xa'iccāmaktaka'lha xluca'n. Chuntza' jā tī chā'tin tza'nkālh, xmān ū'tza' tī jā ixa'ka'ī'cu'tun ū'tza' tza'nkālh. Chuntza' mākentaxtūlh mintachihuīn chī tatzo'kni'.

13 'Chuhua'j quit iclaka'mā'chā'n. Līhuan icuī'lhcus huā'tzā' nac cā'quilhtamacuj, quit icuan huā'mā' ē chuntza' xluca'n natalīka'lhī tapāxuhuān chī quit. 14 Iccāmaxquī'nī't mintachihuīn. Ē xalanī'n nac cā'quilhtamacuj taquiclhaktzī'n xluca'n. Cāquiclhaktzī'ncan

quinchi'xcuhuī'n ixpālacata xlaça'n jātza' xalanī'n nac cā'quilhtamacuj, chuntza' chī quit jā xala' nac cā'quilhtamacuj. ¹⁵ Jā icsqui'ni'yān nacāmāxtuya' nac cā'quilhtamacuj. Quit icsqui'ni'yān cacāmaktāya'. Chuntza' skāhuī'ni' jā nacā'a'kskāhuī'. ¹⁶ Xlaça'n jā xalanī'n nac cā'quilhtamacuj, chuntza' chī quit jā xala' nac cā'quilhtamacuj. ¹⁷ Xalactze cacālīmāxtu mintachihuīn. Mintachihuīn ū'tza' tū ixlicāna'. ¹⁸ Chuntza' chī quimacata'nī'ta' nac cā'quilhtamacuj, nā chuntza' xlaça'n nā quit na'iccāmacā'n nac cā'quilhtamacuj. ¹⁹ Ixpālacataça'n quit na'iclitamacamāstā' quina'cstu hua'chi a'ktin talakalhu'mān ē chuntza' ā'chulā' xlaça'n mila' natalītaxtu.

²⁰ 'Icsqui'ni'mā'n ixpālacataça'n xlaça'n ē ixpālacataça'n ixlipō'ktuca'n tī nā nata'a'kaī' ā'līstān ixpālacata ixtamāsu'yunca'n xlaça'n tī quila'. ²¹ Icsqui'ni'yān quina'n ē xlaça'n kēxtim nalayāuj, Tāta', chuntza' chī hui'x ē quit. Catalalh chī chā'tin ē chuntza' xalanī'n nac cā'quilhtamacuj nā nata'a'kaī' hui'x tī quimacata'nī'ta'. ²² Chī hui'x quilakachi'xcuhuī'nī'ta', nā chuntza' quit iccālakachi'xcuhuī'nī't xlaça'n ē chuntza' chā'tin natahuan chī quit ē hui'x chu chā'tin quina'n. ²³ Quit iccātā'lahuī'lh xlaça'n chuntza' chī hui'x quintā'hui'la', ē xlaça'n natalītaxtu chu chā'tin. Chuntza' xalanī'n nac cā'quilhtamacuj tzē natalīca'tzī hui'x quimacata'nī'ta' ē hui'x nā cāpāxquī'ya' xlaça'n chī quimpāxquī'ya' quit.

²⁴ 'QuinTāta', hui'x quimacamaxquī'nī'ta' xlaça'n. Quit iclacasqui'n nā xlaça'n catachā'lh jā quit na'icchā'n, ē chuntza' xlaça'n natalaktzī'n chī

quilakachi'xcuhuī'ya'. Hui'x quilakachi'xcuhuī'ya' ixpālacata ixquimpāxquī'ya' xapūla a'cxni' jāna'j ixa'nān cā'quilhtamacuj. ²⁵ Tāta', hui'x xatze. Masqui jā talakapasān tachi'xcuhuī't xalanī'n nac cā'quilhtamacuj, quit iclakapasān. Quinchi'xcuhuī'n, xla'ca'n taca'tzī hui'x quimacata'nī'ta'. ²⁶ Quit iccāmāca'tzīnīnī'ttza' tī hui'x. Na'iccāmāca'tzīnīcus ē xla'ca'n natapāxquī'nin chuntza' chī hui'x quimpāxquī'ya'. Nā xla'ca'n pō'ktu quilhtamacuj na'iccātā'tahui'la.

18

Chī'lē'nca Jesús

Mt. 26:47-56; Mr. 14:43-50; Lc. 22:47-53

¹ Jesús a'cxni' tlahuakō'lh oración, cātā'taxtulh ī'scujnu'nī'n ē tatacutli nac Cedrón. A'ntza' ixuī'lh a'ktin pū'olivar. Jesús a'ntza' cātā'tanūlh ī'scujnu'nī'n. ² Nā Judas tī namacamāstā' Jesús, xla' ixlakapasna'n a'ntza' ixpālacata maklhūhua' Jesús ixcātā'takēstoknī't a'ntza' ī'scujnu'nī'n. ³ A'ntza' nac pū'olivar Judas cālē'lh soldados ē policías tī ixcāmacā'nī't xanapuxcu'nu' pālejni' ē fariseos. Ixtalē'nācha' ixespadaca'n ē ixpūmakskoca'n ē ixlamparaca'n. ⁴ Jesús ixca'tzīkō'tza' ixlīpō'ktu tū na'a'kspula ē cālaktalacatzuna'jīlh ē cākelhasqui'nīlh:

—¿Tī putzayā'tit?

⁵ Xla'ca'n takelhtīlh:

—Jesús xala' nac Nazaret.

Jesús cākelhtīlh:

—Quit Jesús tī putzayā'tit.

A'ntza' ixcātā'yālh Judas tī namacamāstā' Jesús.

⁶ A'cxni' Jesús cāhuanīlh: “Quit Jesús tī putzayā'tit”,

xlaca'n chā'kēni'yaj tatamakahuasli ē ta'a'kā'lh nac ti'ya't.

⁷ Jesús cākelhasqui'nīpālh:

—¿Tī putzayā'tit?

Xlaca'n tahuampālh:

—Jesús xala' nac Nazaret.

⁸ Jesús cāhuanilh:

—Iccāhuanintza' quit. Palh quit quilāputzayāuj, cacāmakxtektit cata'a'lh tzamā' makapitzīn.

⁹ Huanli huā'mā' ixpālacata namākentaxtū tū Jesús ixuanī't: “Jā tī chā'tin tza'nkālh tī quimacamaxquī'lh xaTāta'.”

¹⁰ Simón Pedro ixlē'mā'lh ixmachīta, ē māxtulh ē a'kacā'yujulh ixa'ka'xko'lh na ixa'kacāna'j tī ixuanican Malco. Xla' ū'tza' ixtasācua' ixuanī't xapuxcu' pālej. ¹¹ Jesús huanilh Pedro:

—Camānū'pala' mimachīta na mimpūmachīta. Quit iclīhui'līnī't na'icpātī tū ixtalacasqui'nīn quinTāta'.

Lē'ni'ca Jesús xapuxcu' pālej

Mt. 26:57-58; Mr. 14:53-54; Lc. 22:54

¹² Tachi'palh Jesús soldados ē ixcomandante'ca'n ē policías tī ixlaca'n israelitas. Macachī'ca.

¹³ Lē'nca pūla na ixchic Anás. Kōlu' Anás ixpuhuiti' ixuanī't Caifás tī xapuxcu' pālej tzamā' cā'ta. ¹⁴ Tzamā' Caifás ū'tza' tī ixcāhuaninī't israelitas ā'chulā' tze palh chā'tin chí'xcu' nalinī'ixpālacata ixlīpō'ktuca'n tachi'xcuhuī't.

Pedro kelhtatzē'kli Jesús jā ixlakapasa

Mt. 26:69-70; Mr. 14:66-68; Lc. 22:55-57

¹⁵ Ixtastālani'tēlha Jesús Simón Pedro ē ā'chā'tin i'scujni'. Tzamā' i'scujni' xla' ixlakapasa xapuxcu'

pālej. Ū'tza' lītā'tanūlh Jesús na ixtanquilhtīn ixchic xapuxcu' pālej. ¹⁶ Pedro tachokolh nac kēpūn, ixlacatzuna'j nac mākelhcha. Taxtulh tzamā' ī'scujni' tī ixlakapasa xapuxcu' pālej. Tā'chihuīna'nli tzu'ma'jāt tī ixmaktaka'lh mā'lh mākelhcha. Chuntza' tzamā' ī'scujni' tzē māmūlh Pedro nac tanquilhtīn. ¹⁷ Tzu'ma'jāt tī ixmaktaka'lh mākelhcha, xla' kelhasqui'nīlh Pedro:

—¿Ē jā hui'x ī'scujni' huā'mā' chi'xcu'?

Pedro kelhtīni'lh:

—Jā quit.

¹⁸ Tasācua'n ē policías ixtahui'līnī't macscut ixpālacata ixlonknu'n. Ixtayāna'lh ē ixtasko'mā'nalh. Nā a'ntza' ixmaklayālh Pedro ixmaksko'mā'lh.

Xapuxcu' pālej kelhasqui'nīlh Jesús

Mt. 26:59-66; Mr. 14:55-64; Lc. 22:66-71

¹⁹ Anás tī xapuxcu' pālej, xla' likelhasqui'nīlh Jesús ixpālacata ī'scujnu'nī'n ē ixtamāsu'yun.

²⁰ Jesús huanilh:

—Quit icchihuīna'nī't cā'lacan na ixlacatīnca'n tachi'xcu'huī't. Pō'ktu quilhtamacuj xa'icmāsu'yu quit nac templos ē nac xaka'tla' templo jā ixtatakēstoka israelitas. Jā tū icuanī't nac cā'tzē'k. ²¹ ¿Tū ixpālacata quilikelhasqui'nī'ya' quit? Cacākelhasqui'ni' tachi'xcu'huī't tī quintakexmatnī't. Ū'tunu'n catahualh tū iccāhuanilh.

²² A'cxni' Jesús huanli huā'mā', chā'tin policia tī ixlayālh a'ntza', lacala'syāhualh ē huanilh:

—¿Ē chuntza' kelhtīcan tzamā' xapuxcu' pālej?

²³ Jesús kelhtīlh:

—Palh jā tze tū icuanli, cacāhua'ni' ixlīpō'ktuca'n huā'tzā' tū icuanli. Palh tze tū icuanli, ¿tū ixpālacata quilītucsa'?

²⁴ Anás lakmacā'lh Jesús xatachī'n Caifás tī xapuxcu' pālej.

Pedro kelhtatzē'kpālh Jesús jā ixlakapasa

Mt. 26:71-75; Mr. 14:69-72; Lc. 22:58-62

²⁵ Simón Pedro ixyālh ī'sko'mā'lh. Huanica:

—¿Ē hui'x jā ī'scujni' huā'mā' chi'xcu'?

Pedro kelhtatzē'kpālh ē huanli:

—Jā quit.

²⁶ Nā a'ntza' ixuī'lh chā'tin ixtasācua' xapuxcu' pālej. Xla' ixtalakapasni' ixuanī't tī a'kacā'yujulh Pedro. Tzamā' tasācua', xla' kelhasqui'nīlh Pedro:

—¿Ē jā hui'x ictā'laktzī'n Jesús nac pū'olivar?

²⁷ Pedro kelhtatzē'kpālh ē palaj tunca ta'salh lakatin puyux.

Lē'nca Jesús na ixlacatīn Pilato

Mt. 27:1-2, 11-14; Mr. 15:1-5; Lc. 23:1-5

²⁸ Tzi'sajcus ixuanī't a'cxni' māxtuca Jesús na ixchic Caifás ē lē'nca na ixchic gobernador. Israelitas, xlaca'n jā tatanūlh nac chic. Palh ixtatanūlh, chuntza' jā tze ixtalītaxtulh na ixtahui'latca'n. Palh ixtatanūlh jāla ixtahua'lh līhua' i'xla' cā'tani' tū huanican pascua. ²⁹ Ū'tza' lītaxtulh Pilato nacātā'chihuīna'n. Cāhuanilh:

—¿Tū ixpālacata līmālacsu'yuyā'tit huā'mā' chi'xcu'?

³⁰ Xlaca'n takelhtīni'lh:

—Palh jā cahuālh xla' laclē'n, jā xa'icticāmacamaxquī'n.

³¹ Pilato cāhuanilh:

—Calī'pintit hui'xina'n ē calacāxtlahua'tit chī ka'lhī'yā'tit milīmāpa'ksīnca'n hui'xina'n.

Israelitas takelhtīlh:

—Quina'n israelitas jā icka'lhīyāuj līmāpa'ksīn na'icmakniyāuj catīhuālh.

³² Chuntza' a'kspulalh ixpālacata namākentaxtū tū ixuanī't Jesús ixpālacata chī nalīnī. ³³ Pilato tanūpālh na ixpūchihuīn ē ta'sani'lh Jesús ē kelhasqui'nīlh:

—¿Ē hui'x ixpuxcu'ca'n israelitas?

³⁴ Jesús huanīlh:

—¿Ē mintalacapāstacni' quilikelhasqui'nī'ya' huā'mā' o talīchihuīna'nī'ta'n ā'makapitzīn quimpālacata?

³⁵ Pilato kelhtīlh:

—¿Ē quit israelita? Quintamacamaxquī'n hui'x mintā'israelitas ē xanapuxcu'nu' pālejni'. ¿Tūchu tlahua'nī'ta'?

³⁶ Jesús kelhtīlh:

—Quit jā icmāpa'ksīni'n nac huā'mā' cā'quilhtamacuj. Palh chuntza' cahuālh, quīnchi'xcuhuī'n ixquīntamaktāyalh a'cxni' quīntachi'palh israelitas. Jā icmāpa'ksīni'n huā'tzā'.

³⁷ Pilato kelhasqui'nīlh:

—¿Ē hui'x xapuxcu'?

Jesús kelhtīlh:

—Ixlīcāna' tū huanī'ta'. Ū'tza' iclīlacatuncuhuī'lh ē ū'tza' iclīmīlh nac cā'quilhtamacuj ixpālacata na'icuan tū ixlīcāna'. Ixlīpō'ktuca'n tī taca'tzīcu'tun tū ixlīcāna', xlaca'n quīntakexmatni'.

³⁸ Pilato huanīlh:

—¿Chī līca'tzīcan tū ixlīcāna'?

Jesús lichihuīna'nca namaknīcan

Mt. 27:15-31; Mr. 15:6-20; Lc. 23:13-25

A'cxni' Pilato ixuanī'ttza' huā'mā', xla' cālaktaxtupālh israelitas ē cāhuanilh:

—Quit jā icmaclani' nūn tū jā tze tū tlahuanī't huā'mā' chi'xcu'. ³⁹ Hui'xina'n ka'lhī'yā'tit mintahui'latca'n cā'ta cā'ta quit icmakxteka chā'tin tachi'n a'cxni' lamā'lh cā'tani' tū huanican pascua. ¿Ē lacasqui'nā'tit na'iccāmakxtekni'yān ixPuxcu'ca'n israelitas?

⁴⁰ Ixlīpō'ktuca'n tata'sapālh ē tahuanli:

—jā ū'tza'! ¡Camakxtekti Barrabás!

Tzamā' Barrabás xla' ka'lhāna' ixuanī't.

19

¹ Pilato māmaksno'knīni'lh Jesús. ² Soldados tatlahualh a'ktin corona ixla' tzu'pīn ē tamaknūlh na ixa'kxāk Jesús ē tamālhakē'lh a'ktin ixlu'xu' xasmataka chī ixtalhakā'nan reyes.

³ Ixtalaktalacatzuna'jī ē ixtahuanī:

—¡Tzehuanī't ixPuxcu'ca'n israelitas!

Ixtalacala'syāhuamā'nalh.

⁴ Pilato cālaktaxtupālh tachi'xcuhui't ē cāhuanilh:

—Calaktzi'ntit. Iccāmāxtuni'yān hui'xina'n. Ē naca'tzīyā'tit quit jā icmaclani' nūn a'ktin tū jā tze ixtatlauj.

⁵ Taxtulh Jesús. Ixa'knū a'ktin corona ixla' tzu'pīn. Ixmālhakē'canī't lu'xu' xasmataka. Pilato cāhuanilh:

—¡Huā'yālh tzamā' chi'xcu'!

⁶ A'cxni' talaktzi'lh xanapuxcu'nu' pālejni' ē policías, xlaca'n tatzuculh tata'sa ē tahuanli:

—¡Caxtokohua'ca'ca! ¡Caxtokohua'ca'ca!

Pilato cāhuanilh:

—Calīpintit ē caxtokohua'ca'tit hui'xina'n. Quit jā icmaclani' nūn a'ktin tū jā tze ixtatlauj.

⁷ Israelitas takelhtīlh:

—Quina'n icka'lhīyāuj a'ktin līmāpa'ksīn. Chuntza' chī huan nac līmāpa'ksīn, ixlacasqui'nca nanī huā'mā' chi'xcu' ixpālacata xla' huan ū'tza' ī'ska'ta' Dios.

⁸ Pilato, a'cxni' kexmatli huā'mā' tachihuīn, xla' ā'chulā' jicua'nli. ⁹ Tanūpālh na ixpūchihuīn ē kelhasqui'nīpālh Jesús:

—¿Jāchu xala' hui'x?

Jesús jā kelhtīlh.

¹⁰ Pilato huanilh:

—¿Chī jā quilikelhtīya'? ¿Ē jā ca'tzīya' palh quit icka'lhī līmāpa'ksīn tzē na'icmakxtekān ē nā tzē na'icxtokohua'ca'yān?

¹¹ Jesús kelhtīlh:

—Palh jā Dios ixmaxquī'n līmāpa'ksīn, hui'x jā ixtika'lhī' nūn a'ktin līmāpa'ksīn naquintlahua'ni'ya' catūhuālh. Chi'xcu' tī quimacamāstā'lh na milacatīn, xla' ā'chulā' ka'tla' ka'lhī ixcuenta ē jā hui'x.

¹² A'cxni' kexmatli huā'mā', Pilato ā'chulā' makxtekcu'tunli Jesús. Israelitas tata'salh ē tahuanilh:

—¡Palh hui'x namakxteka', hui'x jā ixamigo César, ixpuxcu'ca'n romanos! ¡Tī lītanūcu'tun ixlīpuxcu', xla' ū'tza' ixtā'lāquiclhaktzi' César!

¹³ A'cxni' kexmatli Pilato huā'mā', māmāxtunīni'lh Jesús. Tahuī'lh na ixpūmāpa'ksīn jā huanican Empedrado ē nā hebreo ixtacuhuīni' Gabata. ¹⁴ Xmān a'ktin quilhtamacuj ī'sputni' natzucu cā'tani' tū huanican pascua. Hua'chī i'tāt quilhtamacuj Pilato cāhuanilh israelitas:

—¡Huā'yālh mimPuxcu'ca'n!

15 Xlaca'n tata'salh ē tahuanli:

—¡Camaknīca! ¡Camaknīca! ¡Caxtokohua'ca'ca!

Pilato cāhuanilh:

—¿Ē lacasqui'nā'tit naxtokohua'ca'can mimPuxcu'ca'n?

Xanapuxcu'nu' pālejni' takelhtīni'lh:

—Quina'n icka'lhīyāuj xmān chā'tin quimpuxcu'ca'n. Ū'tza' César.

16 Palaj tunca Pilato cāmacamaxquī'lh xlaca'n naxtokohua'ca'can. Ē xlaca'n talē'lh.

Xtokohua'ca'ca Jesús

Mt. 27:32-44; Mr. 15:21-32; Lc. 23:26-43

17 Jesús taxtulh ē ixcu'ca'lē'mā'lh ixcruz. Chā'lh jā huanican Calavera ē nā hebreo ixtacuhuīni' Gólgota. 18 A'ntza' xtokohua'ca'ca ē nā cāxtokohua'ca'ca ā'chā'tu' na ixpāxtūtunī'n Jesús. Jesús pū'i'tāt ixua'ca'lh. 19 Pilato māhui'līnīni'lh a'ktin letrero nac cruz tū ixuan: Jesus xala' nac Nazaret, ixPuxcu'ca'n israelitas. 20 A'ntza' jā xtokohua'ca'ca Jesús ixlacatzuna'j nac cā'lacchicni' ē lhūhua' israelitas talaktzī'lh letrero. Tzamā' letrero kempātu'tun tachihuīn ixtzo'kcanī't: hebreo ē griego ē latín. 21 Xanapuxcu'nu' pālejni' tahuanilh Pilato:

—Jā ixtzo'kti “IxPuxcu'ca'n israelitas.” Chuhua'j catzo'kti: “Ū'tza' huanli: Quit ixPuxcu'ca'n israelitas.”

22 Pilato cākelhtīlh:

—Ū'tza' tū ictzo'knī't, ū'tza' natahui'la.

23 A'cxni' soldados ixtaxtokohua'ca'nī'ttza' Jesús, tasacli ixlu'xu' kelhatā'ti' soldados ē talātāpitzīlh. Ixkelhni' lu'xu' xla' jā xatatzā'pa' ixuanī't; chu

a'ktin ixtacāxtlahuanī't chī ixa'cpūn ē chī ixquilhtūn. ²⁴ Soldados talāhuanilh:

—Jā calacxtitui. Xatze calālīlaktzī'uj ē nalaktzī'nāuj tī napāxtoka.

Chuntza' mākentaxtūlh ixtachihuīn Dios jā tatzo'kni':

Tamālacpitzīlh quilu'xu' ē talālīlaktzī'lh chī napāxtoka.

Chuntza' tatlhualh soldados.

²⁵ Ixlacatzuna'j cruz jā ixmāhua'ca'canī't Jesús, ixtayāna'lh ixtzī' Jesús ē xapuscāt ixtā'tin ixtzī' ē María ixpuscāt Cleofas, ē María Magdalena.

²⁶ Jesús cālaktzī'lh ixtzī' ē ī'scujni' tī ixmakyālh. Tzamā' ī'scujni' ū'tza' tī tzej ixpāxquī'. Jesús huanilh ixtzī':

—Nā', ā'tzā' huī'lh minka'hua'cha.

²⁷ Ē huanilh ī'scujni':

—Ū'tza' huā'yā puscāt mintzī'.

Tzamā' ī'scujni' mánūlh na ixchic.

Jesús nīlh

Mt. 27:45-56; Mr. 15:33-41; Lc. 23:44-49

²⁸ Jesús ixca'tzītza' ixmākentaxtūkō'canī'ttza' ixlīpō'ktu. Chuntza' chī tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios, xla' huanli:

—Ickelhpūtī.

²⁹ A'ntza' ixyālh a'ktin tla'ma'nc ixlītsuma xaxcān vinagre. Līmāchū'huī'ca esponja xaxcān vinagre. Cucchi'huī'lica a'ktin qui'huī' tū huanican hisopo ē līlakmacā'nca ē māhuī'ca. ³⁰ Jesús hua'lh xaxcān vinagre. Palaj tunca huanli:

—Ixlīpō'ktu icmākentaxtūkō'nī'ttza'.

Jesús māquilhputīlh ixa'kxāk ē ixa'cstu tamacamāstā'ni'lh Dios ē chuntza' nīlh.

Chā'tin soldado lītāpālhtuculh Jesús ixlanza

³¹ Xmāntza' ā'a'ktin quilhtamacuj ī'sputa natzucutza' cā'tani' tū huanican pascua. Israelitas jā ixtalacasqui'n ixmacni'ca'n nīnī'n natatahua'ca' nac cruz quilhtamacuj tū pūjaxcan, ixpālacata tzamā' quilhtamacuj xla' ū'tza' ixlakachi'xcuhui'can. Ū'tza' līsqui'ni'ca Pilato nacāmāchēkētu'cxnīni'n tī ixcāxtokohua'ca'canī't ē nacāmāyujūnīni'n ixmacni'ca'n nīnī'n. ³² Soldados ta'a'lh ē tachēkētu'cxli chā'tu' chi'xcuhui'n tī ixcātā'xtokohua'ca'canī't Jesús. ³³ A'cxni' talaktalacatzuna'jilh Jesús, talaktzī'lh ixnīnī'ttza'. Ū'tza' jā līchēkētu'cxca xla'.

³⁴ Chā'tin soldado lītāpālhtuculh Jesús ixlanza ē palaj tunca taxtulh ka'lhni' ē xcān. ³⁵ Quit Juan ē iclaktzī'lh huā'mā'. Tū icuan ū'tza' tū ixlīcāna'. Iccāhuaniyān huā'mā' ixpālacata chuntza' nā hui'xina'n na'a'ka'ī'yā'tit. ³⁶ Huā'mā' a'kspulalh ixpālacata namākentaxtū ixtachihuīn Dios chī tatzo'kni':

Jā catitu'cxni'ca nūn kentin ixlucut.

³⁷ Nā chuntza' tatzo'kni':

Xlaca'n natalaktzī'n tī tāpālhtucucanī't.

Mā'cnūca Jesús

Mt. 27:57-61; Mr. 15:42-47; Lc. 23:50-56

³⁸ A'cxni' ixa'kspulanī't huā'mā', José xala' nac Arimatea squi'ni'lh Pilato namakxteka nalē'n ixmacni' Jesús. Huā'mā' José tī tatzē'kli ixa'ka'ī'ni' Jesús ixpālacata xla' ixcājicua'ni' israelitas. Pilato makxtekni'lh José ē xla' a'lh ē lē'lh ixmacni' Jesús. ³⁹ Nā tā'a'lh Nicodemo tī pūla ixlakmini't cā'tzī'sa Jesús. Xla' līmīlh mirra ē áloes. Chī pu'xamacāuj kilos līmīlh Nicodemo. ⁴⁰ Chuntza' José ē Nicodemo

talē'lh ixmacni' Jesús ē talīpāsna'tli lu'xu' ē nā tatā'mānūlh mirra ē áloes tū ixtalīminī't. Chuntza' ixtahui'latca'n israelitas a'cxni' ixtamā'cnūnu'n. ⁴¹ A'ntza' jā xtokohua'ca'ca Jesús, ixlacatzuna'j a'ktin pū'olivar ē a'ntza' ixuī'lh a'ktin lhu'cu' tū ixtlahuacanī't namā'cnūcan catīhuālh. A'ntza' jāna'j tī ixmā'cnūcanī't, nūn chā'tin. ⁴² Tzamā' lhu'cu' ixlacatzuna'j ixuī'lh ē a'ntza' mānūca ixmacni' Jesús ixpālacata ixtzucumā'lhtza' quilhtamacuj tū ixtapūjaxa israelitas.

20

Jesús lacastālanacuana'nli

Mt. 28:1-10; Mr. 16:1-8; Lc. 24:1-12

¹ Ixlītzucuni' semana tzi'saj a'cxni' cā'pucsua'cus ixuanī't, María Magdalena a'lh nac lhu'cu' jā ixmānūcanī't Jesús. Xla' laktzī'lh jātza' ixuī'lh chihuix tū ixkelhui'līcanī't nac lhu'cu'. ² Tu'jnuntēlha cālaka'lh Simón Pedro ē ā'chā'tin ī'scujni' tī tzej ixpāxquī' Jesús. Ē cāhuanilh:

—Māxtucanī't nac lhu'cu' Māpa'ksīni' ē jā icca'tzīyāuj jā mā'cnūca.

³ Pedro ē ā'chā'tin ī'scujni' tataxtulh ē ixta'a'mā'nalh nac lhu'cu'. ⁴ Ixchā'tu'ca'n ixtatu'jnuntēlha lacxtim. Ā'līstān chā'tin ā'chulā' tu'jnulh. Pedro a'kapūlaca. Xapūla chā'lh nac lhu'cu' ā'chā'tin ī'scujni'. ⁵ Taquilhpūtalh ē talacānūlh ē laktzī'lh a'ntza' ixuī'lh lu'xu' tū ixlīpāsna'tcanī't Jesús. Tzamā' ī'scujni' jā tanūlh. ⁶ Simón Pedro ī'stālatēlha. Ā'līstān xla' chā'lh ē tanūlh nac lhu'cu' ē a'ntza' laktzī'lh lu'xu' tū ixlīpāsna'tcanī't Jesús. ⁷ Nā laktzī'lh tū ixlītacucsna'tnī't. Xtum ixuī'lh tzamā' lu'xu'; ē

ixpāsui'tui'līcanī't. ⁸ Nā tanūlh ī'scujni' tī xapūla ixchini't nac lhu'cu' ē laktzī'lh ē a'ka'ī'lh Jesús ixlacastālancuana'nī'ttza'. ⁹ Jāna'j ixtakexmatnī't ixtachihuīn Dios jā ixtatzo'kni' ixlacasqui'nca nalacastālancuana'n Jesús ā'maktin. ¹⁰ Tzamā' scujnu'nī'n ta'a'mpāl'h na ixchicca'n.

Jesús tasu'yuni'lh María Magdalena

Mr. 16:9-11

¹¹ María tāyalh ixtanquilhtīn nac lhu'cu' jā ixmānūcanī't Jesús. Ixcalhuamā'lh. Līhuan ixcalhuayāl'h, taquilhpūtalh ē talacanūlh nac lhu'cu'. ¹² Cālaktzī'lh chā'tu' ángeles ē lakstala'nka'n ixtaka'lhī ixlu'xu'ca'n. Xlaca'n ixtahui'lāna'lh jā ixmāpī'canī't ixmacni' Jesús. Chā'tin ixuī'lh na ixa'cpūn ē chā'tin nā ixuī'lh na ixtujan jā ixmāpī'canī't Jesús. ¹³ Ángeles takelhasqui'nīlh:

—Puscāt, ¿tū ixpālacata calhua'na'?

Xla' cāhuanilh:

—Lē'nca ixmacni' quiMāpa'ksīni'. Jā icca'tzī jā mānūcanī't.

¹⁴ A'cxni' ixuanī'ttza' huā'mā', palaj tunca xla' talakspi'tli ē laktzī'lh Jesús a'ntza' ixyāl'h. Xla' jā ixlakapasa palh ū'tza' Jesús. ¹⁵ Jesús huanilh:

—Puscāt, ¿tū ixpālacata calhua'na'? ¿Tī putzaya'?

Tzamā' puscāt xla' ixlacpuhuan ū'tza' ixmak-taka'lhna' pū'olivar ē huanilh:

—Chi'xcu', palh hui'x lī'pi, caquihua'ni' jā lī'pi, ē chuntza' quit na'ica'n ictaya.

¹⁶ Jesús huanilh:

—¡María!

Xla' talakspi'tpāl'h ē huanilh:

—¡Raboni! (Ū'tza' a'ktin tachihuīn hebreo tū huanicu'tun: Mākelhtahua'kē'ni'.)

17 Jesús huanilh:

—Jā caquixa'ma' ixpālacata quit jāna'j ictā'kayāhua jā hui'lacha' quinTāta'. Capinchi ē cacāhua'ni' quintā'timīn quit na'ictā'kayāhua jā hui'lacha' quinTāta'. Ū'tza' nā minTāta'ca'n ē quinDios ē minDiosca'n.

18 Palaj tunca María Magdalena a'lh cāmāca'tzīnī ī'scujnu'nī'n xla' ixlaktzī'nī'ttza' Māpa'ksīni' ē cāhuanilh tū ixuaninī't.

Jesús cātasu'yuni'lh ī'scujnu'nī'n

Mt. 28:16-20; Mr. 16:14-18; Lc. 24:36-49

19 A'cxni' ixtzī'suamā'lh'tza' ixlītzucuni' semana ī'scujnu'nī'n ixtatakēstokkō'nī't a'ktin nac chic. Lacchahuaj ixtatanūmā'nalh ixpālacata xlaca'n ixtajicua'ni' israelitas. Jesús tanūlh ē tāyalh na ixlacpu'na'i'tātca'n ē cāhuanilh:

—Tzej calatapā'tit.

20 A'cxni' ixcāhuaninī'ttza' huā'mā', cāmāsu'yuni'lh ixmacan ē ixtāpān. Ī'scujnu'nī'n tapāxualh ixpālacata talaktzī'mpālhxMāpa'ksīni'ca'n.

21 Jesús cāhuanipālhx:

—Tzej calatapā'tit. Chuntza' chī quimacamilh quinTāta' ē nā chuntza' hui'xina'n na'iccāmacā'nān.

22 A'cxni' huankō'lh huā'mā', Jesús cāsu'nulh xlaca'n ē cāhuanilh:

—Chuhua'j, caquilāmaktīuj Espīritu Santo.

23 Palh hui'xina'n namātza'nkēna'ni'yā'tit ixcuenta ā'chā'tin, xla' jātza' laclē'n. Palh hui'xina'n jā catimātza'nkēna'ni'tit ixcuenta ā'chā'tin, xla' ū'tza' laclē'ncus.

Tomás laktzī'lh Māpa'ksīni' lacastālanacuana'nī'ttza'

24 Chā'tin ī'scujni' ixtacuhuīni' Tomás nā ixuanican Līstu'. Jā ixmakuī'lh xla' a'cxni' cātasu'yuni'lh Jesús ā'makapitzīn scujnu'nī'n.

25 Xlaca'n tahuanih:

—Iclaktzī'ujtza' Māpa'ksīni'.

Tomás cāhuanilh:

—Palh jā na'iclaktzī'n jā ixtakāhuī'nī't na ixmakxtampūn ē palh jā na'icxa'mani' jā ixtanūni'nī't clavos, ē palh jā na'icxa'ma ixtāpān jā ixtakāhuī'nī't, jā icti'a'ka'ī'lh palh lacastālancuana'nī't.

26 Ixlitzeyama'j huampala ixtatakēstokpalanī't ī'scujnu'nī'n ē nā Tomás a'ntza' ixmakuī'lh. Masqui ixlacchahuayālh chic, Jesús tanūlh ē tāyalh na ixlacpu'i'tātca'n ē cāhuanilh:

—Tzej calatapā'tit.

27 Palaj tunca huanica Tomás:

—Camānu' mimacan na quimakxtampūn jā quimakxtampūlu'cu'canī't ē cālaktzi' quimacan ē calī'ta' mimacan ē catamacnu' na quintāpān. Jātza' capuhua' palh jā ixlīcāna' iclacistālancuana'nī't. Ca'a'ka'i'.

28 Tomás kelhtīni'lh:

—¡QuiMāpa'ksīni' ē quinDios!

29 Jesús huanilh:

—Tomás, chuhua'j hui'x a'ka'ī'ya' ixpālacata quilaktzī'nī'ta'. Līpāxuhua tī ta'a'ka'ī' ē masqui xlaca'n jā quintalaktzī'nī't.

Tū ixpālacata tzo'kca huā'mā' libro

30 Jesús tlahuapālh lhūhua' lī'a'cnīn na ixlacatīnca'n ī'scujnu'nī'n. Tzamā' lī'a'cnīn jā tatzo'knī' tzamā' nac libro. 31 Makapitzīn lī'a'cnīn tatzo'knī't ē chuntza' hui'xina'n tzē na'a'ka'ī'yā'tit

Jesús xla' ū'tza' ī'Ska'ta' Dios tī Dios līhui'līlh ixlīmakapūtaxtūnu', ē hui'xina'n tzē naka'lhī'yā'tit xasāsti' milatamatca'n palh nalīpāhua'nā'tit Jesucristo.

21

Jesús cātasu'yuni'lh kelhatojon ī'scujnu'nī'n

¹ Ā'līstān Jesús cātasu'yuni'pālh ī'scujnu'nī'n na ixquiltūn xcān tū ixuanican Galilea, ē nā ixuanican Tiberias. A'cxni' talacsu'yulh chuntza' lī'a'kspulalh: ² A'ntza' ixtahui'lāna'lh lacxtim Simón Pedro ē Tomás, tī ixuanican Līstu', ē Natanael xala' nac Caná, Galilea, ē ixka'hua'chan Zebedeo ē ā'chā'tu' ī'scujnu'nī'n Jesús. ³ Simón Pedro cāhuanilh:

—Ica'nā icchī'pāna'n.

Xlaca'n tahananli:

—Nā quina'n na'iccātā'a'nān.

Ta'a'lh ē tatojōlh nac barco. Jā tū tachi'palh ixlīpō'ktu tzamā' tzi'sni'. ⁴ A'cxni' tzuculh xkaka, Jesús cātasu'yuni'lh ixquiltūn nac xcān. Ē ī'scujnu'nī'n jā ixtalakapasa. ⁵ Jesús cāhuanilh:

—Chi'xcuhuī'n, ¿ē chi'patittza' squī'ti'?

Xlaca'n takelhtīlh:

—Jā tū icchī'panī'tauj.

⁶ Jesús cāhuanilh:

—Camacapintit pūtayan na ixpekxtūcāna'j barco. A'ntza' nachī'payā'tit.

Chuntza' tatlahualh xlaca'n. Palaj tunca jātza' la ixtamācutu ixpūtayanca'n ixpālacata lhūhua' squī'ti' ixtalaknūnī't. ⁷ Ī'scujni' tī tzej ixpāxquī' Jesús, xla' huanilh Pedro:

—jŪ'tza' Māpa'ksīni'!

A'cxni' huanica huā'mā', Simón Pedro palaj tunca lhakā'lh ixlu'xu' tū ixtamakxtunī't ē palaj tunca tojōlh nac xcān ē laka'lh Jesús. ⁸ Tzamā' barco lacatzuna'j ixquilhtūn nac xcān ixuī'lh hua'chi a'ktin ciento metros ixlīmakat. Makapitzīn ixtapūmimā'nalh barco ē ixtasakalīmimā'nalh ixpūtayanca'n tū ixpūtalaknūnī'ta'ncha' lhūhua' squī'ti'.

⁹ A'cxni' tatacutchi xlaca'n talaktzī'lh pūlactin macscut ē ixa'ctzi'li'pūmā'ca lakatin squī'ti' ē pāntzīn. ¹⁰ Jesús cāhuanilh:

—Calīta'ntit squī'ti' tū chi'patittza'.

¹¹ Simón Pedro palaj tunca tojōlh nac barco ē sakalīmilh pūtayan na ixquilhtūn nac xcān. Pūtayan ixpūtalaknūnī'ta'ncha' a'ktin ciento tu'pu'xamacāujtu'tun laka'tla' squī'ti'. Masqui lhūhua' squī'ti' ixtalaknūnī't, pūtayan jā taxtī'tli.

¹² Jesús cāhuanilh:

—Cata'ntit, cahuā'ya'ntit.

Nūn chā'tin ī'scujni' līhui'līlh nakelhasqui'nī tīchu, ixpālacata ixtaca'tzī palh ū'tza' Māpa'ksīni'.

¹³ Jesús quītayalh pāntzīn ē cāmaxquī'lh. Ē chuntza' tlahuapālh squī'ti'.

¹⁴ Tzamā' ixlīmaktu'tun cātasu'yuni'lh ī'scujnu'nī'n a'cxni' ixlacastālanacuana'nkō'nī'ttza'.

Jesús tā'chihuīna'nli Simón Pedro

¹⁵ A'cxni' tahuā'yankō'lh, Jesús kelhasqui'nīlh Simón Pedro:

—Simón, ixka'hua'cha Jonás, ¿ē ā'chulā' quimpāxquī'ya' quit ē jā ā'makapitzīn?

Pedro kelhtīlh:

—Jē, Māpa'ksīni'. Hui'x ca'tzīya' icpāxquī'yān.

Jesús huanilh:

—Cacāmaktāya' tī quilacstīn.

¹⁶ Kelhasqui'nīpāl̄h ixlīmaktu':

—Simón, ixka'hua'cha Jonás, ¿ē quimpāxquī'ya'?

Pedro kelhtīl̄h:

—Jē, Māpa'ksīni'. Hui'x ca'tzīya' icpāxquī'yān.

Jesús huanilh:

—Cacāmaktaka'lhti tī quilacstīn.

¹⁷ Ixlīmaktu'tun kelhasqui'nīpāl̄h:

—Simón, ixka'hua'cha Jonás, ¿ē quimpāxquī'ya'?

Pedro līlīpuhuanli ixpālacata xla' kelhasqui'nīca ixlīmaktu'tun palh ixpāxquī' Jesús. Huanilh:

—Māpa'ksīni' hui'x ca'tzīya' ixlīpō'ktu. Hui'x ca'tzīya' icpāxquī'yān.

Jesús huanilh:

—Cacāmaktāya' tī quilacstīn. ¹⁸ Icuaniyān quit tū ixlicāna'. A'cxni' ka'hua'chacus ixuanī'ta', hui'x ixlhakā'na'na' ē ixpina' jā ixpincu'tuna'. A'cxni' nakōlu'ya' hui'x, nalacstū'nca' mimpekenī'n ē ā'chā'tin natāpāchī'yān ē xla' nalē'nān jā jā pincu'tuna'.

¹⁹ Chuntza' Jesús ixlīhuanimā'lh Pedro chī xla' nalīnī ē chuntza' nalīlakachi'xcuḥī' Dios. Ā'līstān huanilh:

—Caquistāla'ni'.

I'scujni' tī tzej ixpāxquī'can

²⁰ Pedro talakspi'tli ē laktzī'lh chā'tin i'scujni' ī'stālani'tēlha. Ū'tza' huā'mā' Jesús tzej ixpāxquī'. Nā huā'mā' ū'tza' tī ixpāxtūhuī'lh Jesús a'cxni' ixtahuā'yamā'nalh ē kelhasqui'nīlh: “Māpa'ksīni', ¿tīchu namacamāstā'yān?” ²¹ A'cxni' laktzī'lh Pedro kelhasqui'nīlh Jesús:

—Māpa'ksīni', ē huā'mā' chī'xcu' ¿tū na'a'kspula?

²² Jesús kelhtīlh:

—Palh quit na'iclacasqui'n xla' natahui'la hasta a'cxni' na'icmimpala ā'maktin, ¿ē mincuenta hui'x? Hui'x caquistāla'ni'.

²³ Ū'tza' ixtalihuan tā'timīn tzamā' ī'scujni' jā catinīlh. Jesús jā huanli xla' jā catinīlh. Tū huanli xla' ū'tza': “Palh quit na'iclacasqui'n xla' natahui'la hasta a'cxni' na'icmimpala, ¿ē mincuenta hui'x?”

²⁴ Huā'mā' ī'scujni' ū'tza' quit. Iclīmāsu'yunī't ē ictzo'knī't huā'mā' tachihuīn. Icca'tzīyāuj ixlīcāna' tū icuan.

²⁵ A'nampala lhūhua' catūhuālh tū tlahualh Jesús. Palh ixtzo'kui'līca cahuālh ixlīpō'ktu tū tlahualh xla', quit icpuhuan jāla ixlītahui'lakō'lh ixlīka'tla' cā'quilhtamacuj ixlīlhūhua' libros jā ixtzo'kui'līca. Amén.

**Xasāsti' testamento (Xatze tachihiuīn
ixpālacata Jesucristo)
New Testament in Totonac, Upper Necaxa
(MX:tku:Totonac, Upper Necaxa)**

copyright © 1999 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Totonac, Upper Necaxa

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Totonaco, Patla y Chicontla [tku], Mexico

Copyright Information

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Totonac, Upper Necaxa

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files
dated 29 Jan 2022

b40e03ec-1023-5d81-b8c2-7e6838bd9354